

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

CİLT : 30

114'üncü Birleşim (Olağanüstü)
16 Ağustos 2024 Cuma

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	7
II.- BU BİRLEŞİM TUTANAK ÖZETİ	8
III.- GELEN KÂĞITLAR	11
IV.- YOKLAMA	23
V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	23, 79
A) ÖNERGELER	23:28, 79:80

1.- Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Manisa Milletvekili Özgür Özel, Grup Başkan Vekilleri Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Ankara Milletvekili Murat Emir; Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grup Başkan Vekilleri Muş Milletvekili Sezai Temelli, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit; Saadet Partisi Grup Başkanı

Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ile 150 milletvekilinin; Anayasa'nın 93'üncü ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 7'nci maddeleri uyarınca, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekilleri Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ve Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Anayasa Mahkemesinin Şerafettin Can Atalay'ın milletvekilliğinin düşmesi işlemiyle ilgili vermiş olduğu kararı doğrultusunda TBMM'nin tutum ve davranışının belirlenmesi, yaşanan bu durumun sebeplerinin tespit edilmesi ve benzer durumların önlenmesi konusunda bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesinin görüşülmesi için olağanüstü toplantı çağrı önergesi (4/71) 23:28

2.- CHP Grubunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmalarına devam etmesine dair İç Tüzük'ün 7'nci maddesine göre verilmiş önergesi (4/72) 79:80

B) TEZKERELER

28:29

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekilleri Ankara Milletvekili Murat Emir, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ve Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Anayasa Mahkemesinin Şerafettin Can Atalay'ın milletvekilliğinin düşmesi işlemiyle ilgili vermiş olduğu kararı doğrultusunda TBMM'nin tutum ve davranışlarının belirlenmesi, yaşanan bu durumun sebeplerinin tespit edilmesi ve benzer durumların önlenmesi konusunda bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesini görüşmek için yeter sayıdaki üyenin istemi üzerine Anayasa'nın 93'üncü ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 7'nci maddeleri gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisinin 16 Ağustos 2024 Cuma günü saat 14.00'te olağanüstü toplantıya çağrıldığına ilişkin tezkeresi (3/914) 28:29

VI.- GENEL GÖRÜŞME

29, 39, 49, 55, 72, 78, 81

A) ÖN GÖRÜŞMELER

29, 39:48, 49:53, 55:68,
72:74, 78, 81:94

1.- CHP Grubu adına Grup Başkan Vekili Ankara Milletvekili Murat Emir, Grup Başkan Vekili Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Anayasa Mahkemesinin Şerafettin Can Atalay'ın milletvekilliğinin düşmesi işlemiyle ilgili vermiş olduğu kararı doğrultusunda TBMM'nin tutum ve davranışının belirlenmesi, yaşanan bu durumun sebeplerinin tespit edilmesi ve benzer durumların önlenmesi konusunda bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/43) 29, 39:48, 49:53, 55:68,
72:74, 78

VII.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Şerafettin Can Atalay'ın vekilliğinin düşürülmesi kararını okuyan Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, aynı konuda talep edilen genel görüşmenin yapıldığı birleşimi yönetmesini usule aykırı bulduklarından usul tartışması açılmasını istediklerine ilişkin açıklaması 29
- 2.- CHP Genel Başkanı Özgür Özel'in, dün Genel Kurulda Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas'ın konuşma yaptığı olağanüstü toplantıya, bu toplantıda sağlık nedenleriyle bulunamadığına, Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas'ın bedeli ne olursa olsun her şeyi göze alarak Gazze'ye gideceğini açıklamış olmasını son derece tarihî bir ifade olarak değerlendirdiklerine; bugün Genel Kurulda yaşananlara ve TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş'un toplantının riyasetini devralmasının ve ortaya koyduğu tavrın son derece önemli olduğunu değerlendirdiklerine, Parlamentoda hem kötü söz, hakaret olmaması hem de asla ve asla şiddetin olmamasıyla ilgili alınacak her türlü inisiyatife Cumhuriyet Halk Partisi olarak destek vereceklerine; Filistin halkının sonuna kadar arkasında olduklarına ilişkin açıklaması 53:54
- 3.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Sivas Milletvekili Abdullah Güler'in (8/43) esas numaralı Genel Görüşme Önergesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 69
- 4.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Sivas Milletvekili Abdullah Güler'in (8/43) esas numaralı Genel Görüşme Önergesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 69, 70
- 5.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın Sivas Milletvekili Abdullah Güler'in (8/43) esas numaralı Genel Görüşme Önergesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 69
- 6.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 70:71
- 7.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, hukukun üstünlüğünü, Anayasa Mahkemesi kararının ne kadar önemli olduğunu tartışmak yerine bugün Türkiye Büyük Millet Meclisinin çok farklı tartışmalara sahne olduğuna ve Sivas Milletvekili Abdullah Güler'in (8/43) esas numaralı Genel Görüşme Önergesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 71:72

- 8.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın (8/43) esas numaralı Genel Görüşme Önergesi üzerinde önerge sahibi olarak yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 75
- 9.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 75:76
- 10.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 76
- 11.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması 77
- 12.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 78

VIII.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

29, 32

- 1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, Şerafettin Can Atalay'ın vekilliğinin düşürülmesi kararını okuyan Başkan Vekili olarak, aynı konuda talep edilen genel görüşmenin yapıldığı birleşimi yönetmesiyle ilgili tutumu hakkında 29:31, 32:37

IX.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

32, 38, 48, 55

- 1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, kürsüde konuşurken milletvekillerinin yaralayıcı ve insanların şahsiyetini ilgilendiren bir dil kullanmamasının, temiz bir dille konuşmasının, Meclisin mehabetine yakışır bir üslubu takınmasının ortak arzuları olduğuna ilişkin konuşması 32
- 2.- TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş'un, birleşimi yöneten Başkan değıştiğı için usul görüşmesinin konusuz kaldığına ilişkin konuşması 38
- 3.- TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş'un, dün Türkiye Büyük Millet Meclisinin Genel Kurulunda bütün dünyaya örnek teşkil eden, cumhuriyet tarihinin en önemli oturumlarından birinin bütün partilerden milletvekillerinin katılımıyla gerçekleştirildiğine, bugünkü olağanüstü oturuma da Meclisin mehabetine yakışacak temiz bir dil ve davranış içerisinde devam edilmesini istirham ettiğine ilişkin konuşması 38

4.- TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş'un, İYİ Parti Genel Başkanı Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, (8/43) esas numaralı Genel Görüşme Önergesi üzerinde İYİ Parti Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması 48

5.- TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş'un, dün Genel Kurulda siyasi partilerin Filistin meselesine bir millî dava olarak sahip çıkması hususunda gösterdikleri dayanışma için teşekkür ettiğine ve CHP Genel Başkanı Özgür Özel'e geçmiş olsun dileklerini ifade ettiğine ilişkin konuşması 55

X.- DİSİPLİN CEZASI İŞLEMLERİ

39

1.- İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'a, TBMM İçtüzüğü'nün 160'ıncı maddesinin (3)'üncü bendi ile 163'üncü maddesi uyarınca kınama cezası verilmesi 39

2.- İzmir Milletvekili Fehmi Alpay Özalan'a, TBMM İçtüzüğü'nün 160'ıncı maddesinin (5)'inci bendi ile 163'üncü maddesi uyarınca kınama cezası verilmesi 39

XI.- OYLAMALAR

81

1.- CHP Grubunun İç Tüzük'ün 7'nci maddesinin son fıkrası uyarınca Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmalarına devam etmesine ilişkin verilen önerenin oylaması 81:94

XII.- KOMİSYONLAR BÜLTENİ

80

1.- 01/07/2023-31/12/2023 tarihleri arasında komisyonlara gelen, komisyonlardan çıkan ve 31/12/2023 tarihinde komisyonlarda bulunan Cumhurbaşkanı teklifleri, kanun hükmünde kararname ve milletvekili teklifleri ile tezkereler (II) 80

XIII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

95

1.- Ankara Milletvekili Adnan Beker'in, bir havayolu şirketinin verdiği hizmetlerde yaşanan sorunlara ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/13833) 95:96

2.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, bir uçak firmasıyla ilgili yaşanan sorunlara ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/13926) 97:99

3.- İstanbul Milletvekili Oğuz Kaan Salıcı'nın, hava trafik kontrolörlerinin özlük haklarında iyileştirme yapılması talebine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/14051)	100:102
4.- Mersin Milletvekili Faruk Dinç'in, bir havayolu şirketinin verdiği hizmetlerde yaşanan sorunlara ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/14056)	103:104
5.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Zafer Havalimanına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/14148)	105:107
6.- İstanbul Milletvekili Ersin Beyaz'ın, Kırşehir'in Kaman ilçesinde yer alan Atatürk Caddesi'nde yürütülen kaldırım çalışmasında kesilen ağaçlara ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/14152)	108:109
7.- İstanbul Milletvekili Elif Esen'in, TCDD'nin YHT seferlerinde sunulan gıda hizmetine yönelik şikayetlere ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/14153)	110:112
8.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, bir hava yolu şirketinde yaşanan sorunlara ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/14298)	113:115
9.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Delice-Çorum Hızlı Tren Projesi'nin akıbetine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/14305)	116:117
10.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2023 ve 2024 yıllarında uçak inişlerinde yaşanan gecikmelere ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/14307)	118:120

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

(Olağanüstü)

TBMM Genel Kurulu saat 15.00'te açıldı.

Başkanlıkça, Genel Kurulu teşrif eden Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a "Hoş geldiniz." denildi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Filistin halkına ve davasına güçlü desteği göstermek ve mazlum Filistin halkının sesinin dünyaya duyurulmasını sağlamak amacıyla Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas'ın Genel Kurula hitap etmesi hususunda Anayasa'nın 93'üncü ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 7'nci maddeleri gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisinin 15 Ağustos 2024 Perşembe günü saat 15.00'te olağanüstü toplantıya çağrıldığına ilişkin yazısı (3/913) Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas'ın Genel Kurula hitaben bir konuşma yapma hususu kabul edildi.

TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş, Filistin halkına ve davasına Türkiye'nin güçlü desteğini göstermek ve mazlum Filistin halkının sesinin dünyaya duyurulmasını sağlamak amacıyla yapılan olağanüstü toplantının önemine ilişkin bir konuşma yaptı.

Başkanlıkça, konuşma yapmak üzere Genel Kurulu teşrif eden Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas'a "Hoş geldiniz." denildi.

Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas, Genel Kurula hitaben bir konuşma yaptı.

TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş, Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas'a her cümlesinde hakikati ve Filistin davasını ifade ettiği konuşmasından dolayı, milletvekilleri adına, yürekten teşekkür ettiğine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Yapılan çağrı doğrultusunda, 16 Ağustos 2024 Cuma günü saat 14.00'te toplanmak üzere 16.02'de birleşime son verildi.

Numan KURTULMUŞ

Başkan

Mustafa BİLİCİ

İzmir

Kâtip Üye

Muhammed ADAK

Mardin

Kâtip Üye

II.- BU BİRLEŞİM TUTANAK ÖZETİ**(Olağanüstü)**

TBMM Genel Kurulu saat 14.00'te açılarak sekiz oturum yaptı.

Birinci, İkinci, Üçüncü, Dördüncü, Beşinci ve Altıncı Oturumlar

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Manisa Milletvekili Özgür Özel, Grup Başkan Vekilleri Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Ankara Milletvekili Murat Emir; Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grup Başkan Vekilleri Muş Milletvekili Sezai Temelli, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit; Saadet Partisi Grup Başkanı Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ile 150 milletvekilinin; Anayasa'nın 93'üncü ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 7'nci maddeleri uyarınca, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekilleri Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ve Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Anayasa Mahkemesinin Şerafettin Can Atalay'ın milletvekilliğinin düşmesi işlemiyle ilgili vermiş olduğu kararı doğrultusunda TBMM'nin tutum ve davranışının belirlenmesi, yaşanan bu durumun sebeplerinin tespit edilmesi ve benzer durumların önlenmesi konusunda bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesinin görüşülmesi için olağanüstü toplantı çağrı önergesi (4/71),

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekilleri Ankara Milletvekili Murat Emir, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ve Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Anayasa Mahkemesinin Şerafettin Can Atalay'ın milletvekilliğinin düşmesi işlemiyle ilgili vermiş olduğu kararı doğrultusunda TBMM'nin tutum ve davranışlarının belirlenmesi, yaşanan bu durumun sebeplerinin tespit edilmesi ve benzer durumların önlenmesi konusunda bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesini görüşmek için yeter sayıdaki üyenin istemi üzerine Anayasa'nın 93'üncü ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 7'nci maddeleri gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisinin 16 Ağustos 2024 Cuma günü saat 14.00'te olağanüstü toplantıya çağrıldığına ilişkin yazısı,

Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

CHP Grubu adına Grup Başkan Vekili Ankara Milletvekili Murat Emir, Grup Başkan Vekili Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Anayasa Mahkemesinin Şerafettin Can Atalay'ın milletvekilliğinin düşmesi işlemiyle ilgili vermiş olduğu kararı doğrultusunda TBMM'nin tutum ve davranışının belirlenmesi, yaşanan bu durumun sebeplerinin tespit edilmesi ve benzer durumların önlenmesi konusunda bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/43) Genel Kurulun bilgisine sunuldu, yapılan ön görüşmelerden sonra genel görüşme açılması kabul edilmedi.

Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit, Şerafettin Can Atalay'ın vekilliğinin düşürülmesi kararını okuyan Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, aynı konuda talep edilen genel görüşmenin yapıldığı birleşimi yönetmesini usule aykırı bulduklarından usul tartışması açılmasını istediklerine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, Şerafettin Can Atalay'ın vekilliğinin düşürülmesi kararını okuyan Başkan Vekili olarak, aynı konuda talep edilen genel görüşmenin yapıldığı birleşimi yönetmesiyle ilgili tutumuna yönelik usul görüşmesi açıldı. Birleşimi yöneten Başkan değiştiği için usul görüşmesinin konusuz kaldığı açıklandı.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ, kürsüde konuşurken milletvekillerinin yaralayıcı ve insanların şahsiyetini ilgilendiren bir dil kullanmamasının, temiz bir dille konuşmasının, Meclisin mehabetine yakışır bir üslubu takınmasının ortak arzuları olduğuna ilişkin bir açıklamada bulundu.

Saat 18.07’de toplanmak üzere birleşime 17.57’de ara verildi.

Bekir BOZDAĞ

Başkan Vekili

Mustafa BİLİCİ

İzmir

Kâtip Üye

Mahmut Atilla KAYA

İzmir

Kâtip Üye

Yedinci ve Sekizinci Oturumlar

TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş;

Birleşimi yöneten Başkan değiştiği için usul görüşmesinin konusuz kaldığına,

Dün Türkiye Büyük Millet Meclisinin Genel Kurulunda bütün dünyaya örnek teşkil eden, cumhuriyet tarihinin en önemli oturumlarından birinin bütün partilerden milletvekillerinin katılımıyla gerçekleştirildiğine, bugünkü olağanüstü oturuma da Meclisin mehabetine yakışacak temiz bir dil ve davranış içerisinde devam edilmesini istirham ettiğine,

İYİ Parti Genel Başkanı Dursun Müsavat Dervişoğlu’nun, (8/43) esas numaralı Genel Görüşme Önergesi üzerinde İYİ Parti Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Dün Genel Kurulda siyasi partilerin Filistin meselesine bir millî dava olarak sahip çıkması hususunda gösterdikleri dayanışma için teşekkür ettiğine ve CHP Genel Başkanı Özgür Özel’e geçmiş olsun dileklerini ifade ettiğine,

İlişkin birer açıklamada bulundu.

İstanbul Milletvekili Ahmet Şık’a, TBMM İçtüzüğü’nün 160’ıncı maddesinin (3)’üncü bendi ile 163’üncü maddesi uyarınca kınama cezası verilmesi kabul edildi.

İzmir Milletvekili Fehmi Alpay Özalan’a, TBMM İçtüzüğü’nün 160’ıncı maddesinin (5)’inci bendi ile 163’üncü maddesi uyarınca kınama cezası verilmesi kabul edildi.

CHP Genel Başkanı Özgür Özel, dün Genel Kurulda Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas’ın konuşma yaptığı olağanüstü toplantıya, bu toplantıda sağlık nedenleriyle bulunamadığına, Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas’ın bedeli ne olursa olsun her şeyi göze alarak Gazze’ye gideceğini açıklamış olmasını son derece tarihî bir ifade olarak değerlendirdiklerine; bugün Genel Kurulda yaşananlara ve TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş’un toplantının riyasetini devralmasının ve ortaya koyduğu tavrın son derece önemli olduğunu değerlendirdiklerine, Parlamentoda hem kötü söz, hakaret olmaması hem de asla ve asla şiddetin olmamasıyla ilgili alınacak her türlü inisiyatifte Cumhuriyet Halk Partisi olarak destek vereceklerine; Filistin halkının sonuna kadar arkasında olduklarına,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın,

Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit,

İstanbul Milletvekili Bülent Kaya;

Sivas Milletvekili Abdullah Güler'in (8/43) esas numaralı Genel Görüşme Önergesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, hukukun üstünlüğünü, Anayasa Mahkemesi kararının ne kadar önemli olduğunu tartışmak yerine bugün Türkiye Büyük Millet Meclisinin çok farklı tartışmalara sahne olduğuna ve Sivas Milletvekili Abdullah Güler'in (8/43) esas numaralı Genel Görüşme Önergesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın (8/43) esas numaralı Genel Görüşme Önergesi üzerinde önerge sahibi olarak yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır,

Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit;

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

CHP Grubunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmalarına devam etmesine dair İç Tüzük'ün 7'nci maddesine göre verilmiş önergesi yapılan açık oylamadan sonra kabul edilmedi.

Anayasa ve İç Tüzük gereğince, 1 Ekim 2024 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere 21.04'te birleşime son verildi.

Numan KURTULMUŞ

Başkan

Mustafa BİLİCİ

İzmir

Kâtip Üye

Mahmut Atilla KAYA

İzmir

Kâtip Üye

III.- GELEN KÂĞITLAR**No: 176****16.08.2024 Cuma (Olağanüstü)****Olağanüstü Toplantı Çağrı Önergesi**

1.- Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Manisa Milletvekili Özgür Özel, Grup Başkanvekilleri Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Ankara Milletvekili Murat Emir; Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grup Başkanvekilleri Muş Milletvekili Sezai Temelli, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit; Saadet Partisi Grup Başkanı Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ, Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ile 150 Milletvekilinin; Anayasa'nın 93'üncü ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 7'nci Maddeleri Uyarınca, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu Adına Grup Başkanvekilleri Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ve Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Anayasa Mahkemesinin Şerafettin Can Atalay'ın Milletvekilliğinin Düşmesi İşlemi ile İlgili Vermiş Olduğu Kararı Doğrultusunda TBMM'nin Tutum ve Davranışının Belirlenmesi, Yaşanan Bu Durumun Sebeplerinin Tespit Edilmesi ve Benzer Durumların Önlenmesi Konusunda Bir Genel Görüşme Açılmasına İlişkin Önergesinin Görüşülmesi İçin Olağanüstü Toplantı Çağrı Önergesi (4/71) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2024) (GÜNDEME)

Milletvekili Teklifleri

1.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; 09/03/2023 Tarihli ve 7440 Sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2346) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:7.04.2023)

2.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; Yapı Denetimi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2347) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:7.04.2023)

3.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; 25/10/1984 Tarihli ve 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2348) (Adalet ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:31.03.2023)

4.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; 25.08.1999 Tarihli ve 4447 Sayılı İşsizlik Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2349) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:6.03.2023)

5.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; 16.05.2012 Tarihli ve 6306 Sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2350) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:2.03.2023)

6.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; Pasaport Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2351) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:16.02.2023)

7.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2352) (Milli Savunma ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:2.02.2023)

8.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; 4857 Sayılı İş Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2353) (Plan ve Bütçe ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:2.02.2023)

9.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; Avukatlık Kanununda Değişik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2354) (Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:9.12.2022)

10.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2355) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:7.12.2022)

11.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; Pasaport Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2356) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:27.10.2022)

12.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; Kadınların Yürüttükleri Mesleğin İcrası Kapsamındaki Kılık ve Kıyafeti Giymek Dışında Herhangi Bir Zorlamaya Tabi Tutulmaması Hakkında Kanun Teklifi (2/2357) (Kadın Erkek Fırsat Eşitliği; İnsan Haklarını İnceleme ile Anayasa Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:4.10.2022)

13.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; Pasaport Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2358) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:29.09.2022)

14.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; Ceza Muhakemesi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2359) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:22.02.2022)

15.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu ve Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2360) (Plan ve Bütçe ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:22.02.2022)

16.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; Katma Değer Vergisi Kanunu Hakkında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2361) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:21.02.2022)

17.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2362) (Anayasa Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:8.09.2021)

18.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2363) (Adalet ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:30.06.2021)

19.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; Hakimler ve Savcılar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2364) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:17.06.2021)

20.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; Avukatlık Kanununda (Adil Yargılanma Hakkı Çerçevesinde) Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2365) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:17.06.2021)

21.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; Ceza Muhakemesi Kanununda (Adil Yargılanma Hakkı İlkeleri Gereğince) Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2366) (İçişleri ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:17.06.2021)

22.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; Basın Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2367) (Dijital Mecralar; Adalet ile Anayasa Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:17.06.2021)

23.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; Mahpus Haysiyeti ve Hakları Işığında Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2368) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler; İnsan Haklarını İnceleme ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:17.06.2021)

24.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; Türk Ceza Kanununda (Düşünce ve İfade Özgürlüğünü Güvenceleyen) Değişiklikler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2369) (İnsan Haklarını İnceleme ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:17.06.2021)

25.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; Terörle Mücadele Kanununda (Düşünce ve İfade Özgürlüğünü Güvenceleyen) Değişiklikler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2370) (İçişleri ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:17.06.2021)

26.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2371) (İnsan Haklarını İnceleme; Adalet ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:17.06.2021)

27.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2372) (Adalet ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:17.06.2021)

28.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; İl İdaresi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2373) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:17.06.2021)

29.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; İş Kanunu, Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu ve İş Mahkemeleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2374) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:17.06.2021)

30.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; OHAL Kanun Hükmünde Kararnemeleriyle Kamu Görevinden İhraç Edilmiş Olup 19 Temmuz 2018 Tarihine Kadar veya Bu Tarihlerden Sonra Haklarında Soruşturma veya Kovuşturma Başlatılmamış Olanlar ile Haklarında Başlatılan Soruşturma ve Kovuşturma İşlemleri Lehlerine Sonuçlanan Kamu Görevlileri, Yargı Organı Çalışanı ve Diğer Kurum ve Teşkilat Görevlilerinin İadesine, Haklarında Uygulanan Tedbirlerin Kaldırılmasına ve Bazı Düzenlemelerin Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/2375) (Plan ve Bütçe; Adalet ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:17.06.2021)

31.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; 5682 Sayılı Pasaport Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2376) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:31.05.2021)

32.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; 5275 Sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2377) (İnsan Haklarını İnceleme ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:31.05.2021)

33.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2378) (Plan ve Bütçe; İnsan Haklarını İnceleme ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:21.05.2021)

34.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; Emekli Sendikaları Kanun Teklifi (2/2379) (Plan ve Bütçe; Adalet ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:19.04.2021)

35.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; 1136 Sayılı Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2380) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:6.04.2021)

36.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2381) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Anayasa Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:18.03.2021)

37.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2382) (Kadın Erkek Fırsat Eşitliği ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:11.03.2021)

38.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; 2820 Sayılı Siyasi Partiler Kanunu, 2839 Sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu ve 2972 Sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/2383) (Kadın Erkek Fırsat Eşitliği; İçişleri ile Anayasa Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:9.03.2021)

39.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; 2949 Sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/2384) (Kadın Erkek Fırsat Eşitliği ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:9.03.2021)

40.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; 1136 Sayılı Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2385) (Plan ve Bütçe ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:19.02.2021)

41.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; 4708 Sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2386) (Plan ve Bütçe ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:20.11.2020)

42.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; İmar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2387) (İçişleri ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:18.11.2020)

43.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; Esnaf ve Sanatkarlarımızın Yeni Koronavirüs (Covid-19) Salgınına Karşı Alınan Önlemler Kapsamında Uğradıkları Zararların Giderilmesi İçin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/2388) (Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:6.11.2020)

44.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2389) (Anayasa Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:8.10.2020)

45.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; 1380 Sayılı Su Ürünleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2390) (Çevre; Adalet ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:21.08.2020)

46.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; Ceza Muhakemesi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2391) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:24.06.2020)

47.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2392) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler; Kadın Erkek Fırsat Eşitliği ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:23.12.2019)

48.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; Aydın İline İstiklal Madalyası Verilmesi Hakkında Kanun Teklifi (2/2393) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:6.11.2019)

49.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/2394) (Anayasa Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:5.07.2019)

50.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2395) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:12.11.2018)

51.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2396) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:14.11.2018)

52.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2397) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:14.11.2018)

53.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; Türkiye İstatistik Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2398) (Adalet ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:20.11.2018)

54.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; İşsizlik Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2399) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:7.01.2019)

55.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; Belediye Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2400) (Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji; Çevre ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:31.01.2019)

56.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; Ceza Muhakemesi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2401) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:26.04.2019)

57.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün; İcra ve İflas Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2402) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:21.06.2019)

Yazılı Soru Önergeleri

1.- Diyarbakır Milletvekili Sevilay Çelenk Özen'in, BTK tarafından bir sosyal medya platformuna erişimin engellenmesine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/14958) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.08.2024)

2.- Ankara Milletvekili Kürşad Zorlu'nun, fahri kuran kursu öğreticilerinin özlük haklarının iyileştirilmesi talebine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/14959) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2024)

3.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, 26 Temmuz 2024 tarihinde bir sosyal medya platformunda yapılan paylaşıma ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14960) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.07.2024)

4.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Kocaeli 2 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan bir gardiyan ile ilgili çeşitli iddialara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14961) (Başkanlığa geliş tarihi: 31.07.2024)

5.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Kavak S Tipi Kapalı Cezaevinden başka bir cezaevine nakledilen bir kişiye ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14962) (Başkanlığa geliş tarihi: 31.07.2024)

6.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Maltepe 1 Nolu L Tipi Cezaevinde bulunan mahkumların hak ihlallerine uğradığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14963) (Başkanlığa geliş tarihi: 31.07.2024)

7.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Karabük T Tipi Kapalı Cezaevi İdare ve Gözlem Kurulu kararlarının usulsüz olduğu iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14964) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.08.2024)

8.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, iki mahkumun hak ihlaline uğradığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14965) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.08.2024)

9.- Batman Milletvekili Mehmet Rüştü Tiryaki'nin, Şakran Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14966) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.08.2024)

10.- Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökaltın'ın, Ahlat T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun gözetli sürecinde kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14967) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.08.2024)

11.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Kocaeli 1 ve 2 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Cezaevlerinde bulunan bazı mahkumların hak ihlaline uğradıkları iddialarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14968) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.08.2024)

12.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Kocaeli 2 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14969) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.08.2024)

13.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Cezaevinde bulunan bir mahkumun koşullu salıverilme hükümlerinden yararlandırılmadığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14970) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.08.2024)

14.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kırşehir Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun tek kişilik hücrede kaldığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14971) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.08.2024)

15.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun tahliye edilmediği iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14972) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.08.2024)

16.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Elazığ 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun nakil talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14973) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.08.2024)

17.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, iki kardeşin farklı cezaevlerine nakledilmesine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14974) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2024)

18.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Ordu'nun Aybastı ilçesinde yaşanan bir olaya ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14975) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2024)

19.- Mardin Milletvekili Salihe Aydeniz'in, DEDAŞ'a karşı açılan davalara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14976) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2024)

20.- Aydın Milletvekili Evrim Karakoz'un, Aile Destek Programı'na ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14977) (Başkanlığa geliş tarihi: 31.07.2024)

21.- Ankara Milletvekili Kürşad Zorlu'nun, kamuda engelli personel istihdamına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14978) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2024)

22.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Bakanlık tarafından kadına yönelik şiddet ile mücadele kapsamında yapılan çalışmalara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14979) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2024)

23.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, İstanbul'un Çatalca ilçesindeki bir fabrikada çalışan işçilerin işten çıkarılmasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14980) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.07.2024)

24.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak ilinde istihdam edilen yabancı uyruklu kişilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14981) (Başkanlığa geliş tarihi: 31.07.2024)

25.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, ülke genelinde ve Van'da yaşanan iş kazalarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14982) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.08.2024)

26.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, asgari ücrete ve emekli maaşlarına yapılan zamlara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14983) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.08.2024)

27.- Sakarya Milletvekili Ümit Dikbayır'ın, taşerondan kadroya geçen işçilere tayin hakkı verilmesi talebine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14984) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.08.2024)

28.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir fabrikada çalışan işçilerin gerekçesiz olarak işten çıkarıldığı iddiasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14985) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.08.2024)

29.- Ankara Milletvekili Kürşad Zorlu'nun, kamuda engelli personel istihdamına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14986) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2024)

30.- Ankara Milletvekili Kürşad Zorlu'nun, ziraat mühendisi atamalarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14987) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2024)

31.- İstanbul Milletvekili Cengiz Çiçek'in, İstanbul ilindeki bir şantiyede çalışan işçilerin haklarını talep ettikleri için işten çıkarıldıkları iddiasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14988) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2024)

32.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, 6 Şubat 2023 tarihli depremler sonrasında Hatay'da rezerv alan olarak ilan edilen yerlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14989) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.07.2024)

33.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, Tokat ilinde yer alan Sorhun Obası'nda yürütülen maden arama faaliyetine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14990) (Başkanlığa geliş tarihi: 31.07.2024)

34.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkari'nin Şemdinli ilçesinde bulunan yolların bakım ve onarımına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14991) (Başkanlığa geliş tarihi: 31.07.2024)

35.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi tarafından gerçekleştirilen bir organizasyona ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14992) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.08.2024)

36.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli ili Darıca ilçesinde yaşanan elektrik ve su kesintilerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14993) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.08.2024)

37.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, İstanbul ili Büyükçekmece ilçesinde bir kaldırımda bulunan özel güvenlik kulübesinin kaldırılması talebine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14994) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.08.2024)

38.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Başiskele ilçesindeki bir deterjan fabrikasının neden olduğu sorunlara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14995) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.08.2024)

39.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, İzmir ili Gaziemir ilçesinde faaliyet gösteren bir kurşun ve akü geri kazanım tesisinde başlatılan temizlik çalışmalarına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14996) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.08.2024)

40.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Kars'ın Sarıkamış ilçesine bağlı çeşitli köylerde meydana gelen sel felaketine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14997) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2024)

41.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Kars'ın Susuz ilçesine bağlı Harmanlı köyünde meydana gelen sel felaketine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14998) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2024)

42.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Niğde Belediyesince toplu şekilde köpek öldürüldüğü iddiasına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/14999) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2024)

43.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Betaş'ın, Erzurum'da bulunan Bardız Çayı üzerinde yapılması planlanan HES projesine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15000) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2024)

44.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Bakan tarafından Nijer'e yapılan bir ziyarete ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15001) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.07.2024)

45.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli ili Darıca ilçesinde yaşanan elektrik ve su kesintilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15002) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.08.2024)

46.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, akaryakıt fiyatlarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15003) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2024)

47.- Mardin Milletvekili Salihe Aydeniz'in, Mardin'in bazı köylerinde elektrik dağıtım şirketi tarafından trafoların kaldırıldığı iddiasına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15004) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2024)

48.- Ankara Milletvekili Kürşad Zorlu'nun, KYK yurtlarının kapasitesine ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15005) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2024)

49.- Ankara Milletvekili Kürşad Zorlu'nun, kamuda engelli personel istihdamına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15006) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2024)

50.- Ankara Milletvekili Kürşad Zorlu'nun, ziraat mühendisi atamalarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15007) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2024)

51.- İzmir Milletvekili Haydar Altıntaş'ın, Tasarruf Genelgesi kapsamında yerel gazetelere getirilen abone ve ilan yasağına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15008) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2024)

52.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Hatay Valisi'nin depremzedelere yapılacak yardımlarla ilgili açıklamalarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15009) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.07.2024)

53.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, 29 Temmuz 2024 tarihinde Diyarbakır'da bir yaya yolunda bulunan bazı yazıların karalanmasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15010) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.07.2024)

54.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, İzmir'in Çeşme ilçesindeki bir konut projesiyle ilgili iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15011) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.07.2024)

55.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, geçici koruma altında bulunan Suriye uyruklu bir kişi hakkında verilen sınır dışı edilme kararına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15012) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.08.2024)

56.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyığıt'ın, Van Büyükşehir Belediyesine atanan kayyımların uygulamalarıyla ilgili iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15013) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.08.2024)

57.- Ankara Milletvekili Deniz Demir'in, geçici ikamet kaydına sahip iki yabancının yaşadığı yerle ilgili çeşitli iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15014) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.08.2024)

58.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, 31 Temmuz 2024 tarihinde Hakkari'de gözaltına alınan bazı kişilerin yaşadığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15015) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.08.2024)

59.- Hakkari Milletvekili Onur Düşünmez'in, 31 Temmuz 2024 tarihinde Hakkari'de gözaltına alınan bazı kişilerin yaşadığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15016) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.08.2024)

60.- Batman Milletvekili Mehmet Rüstü Tiryaki'nin, 31 Temmuz 2024 tarihinde Hakkari'de gözaltına alınan bazı kişilerin yaşadığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15017) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.08.2024)

61.- Hakkari Milletvekili Vezir Coşkun Parlak'ın, 31 Temmuz 2024 tarihinde Hakkari'de gözaltına alınan bazı kişilerin yaşadığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15018) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.08.2024)

62.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, ülkesine geri gönderilen Suriye uyruklu bir kişiye ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15019) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.08.2024)

63.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç'ın, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi ile ilçe belediyelerine yapılan kayyım atamalarına dair çeşitli iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15020) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.08.2024)

64.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in, Ağrı'daki okullara yapılan yönetici atamasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15021) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.08.2024)

65.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, İstanbul ili Büyükçekmece ilçesinde bir kaldırımda bulunan özel güvenlik kulübesinin kaldırılması talebine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15022) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.08.2024)

66.- Ankara Milletvekili Kürşad Zorlu'nun, ülkemizde yaşayan yabancı uyruklu kişilerin ikamet adreslerine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15023) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2024)

67.- Hakkari Milletvekili Vezir Coşkun Parlak'ın, Hakkari ilinde düzenlenen Cilo ve Sat Gölleri Festivali'ne ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15024) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2024)

68.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, Göç İdaresi Başkanlığı personeline görevde yükselme ve ünvan değişikliği sınavı yapılması talebine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15025) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2024)

69.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, vakıf üniversitelerinin eğitim ücretlerindeki artışa ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15026) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.07.2024)

70.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, Gaziantep Üniversitesinin bir yemek firmasıyla yaptığı ihaleye ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15027) (Başkanlığa geliş tarihi: 31.07.2024)

71.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Kürtçenin kamusal hizmetlerde kullanımına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15028) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.08.2024)

72.- İstanbul Milletvekili Cengiz Çiçek'in, Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim Yönetmeliği'nde yapılan değişikliğe ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15029) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.08.2024)

73.- Sakarya Milletvekili Ümit Dikbayır'ın, uzman öğretmen ve başöğretmen ünvanlarına yapılan başvurular hakkında kılavuz yayımlanması talebine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15030) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.08.2024)

74.- Ankara Milletvekili Kürşad Zorlu'nun, vakıf üniversitelerinin eğitim ücretlerinde yaptıkları artışlara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15031) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2024)

75.- Antalya Milletvekili Aliye Coşar'ın, Antalya'nın Kemer ilçesine bağlı Ulupınar Mahallesi'ne aile sağlığı merkezi açılması talebine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15032) (Başkanlığa geliş tarihi: 31.07.2024)

76.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, distoni hastalığının tedavisinde kullanılan bir ilacın temin edilememesine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15033) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.08.2024)

77.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, MPS hastalarının ihtiyaç duyduğu bir ilacın bulunamamasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15034) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.08.2024)

78.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, bir hastane binasındaki teknik arızalara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15035) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.08.2024)

79.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Mardin'in Artuklu ilçesine ikinci bir aile sağlığı merkezi açılması talebine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15036) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.08.2024)

80.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli Şehir Hastanesi ile ilgili bazı iddialara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15037) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.08.2024)

81.- Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'ın, Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesinde yaşandığı iddia edilen bir olaya ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15038) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.08.2024)

82.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, Dicle Üniversitesi Hastanesinde muayene ve ameliyatlara için ücret alındığı iddiasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15039) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.08.2024)

83.- Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı'nın, Hatay Dörtüol Devlet Hastanesi Onkoloji Merkezine hekim görevlendirilmesi talebine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15040) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.08.2024)

84.- Ankara Milletvekili Kürşad Zorlu'nun, Covid-19 virüsünün yeni varyantlarına karşı alınan önlemlere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15041) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2024)

85.- Ankara Milletvekili Kürşad Zorlu'nun, SHIFA Projesi'ne ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15042) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2024)

86.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesinde iyotlu kontrast madde kullanımı ile ilgili yolsuzluk iddialarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15043) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2024)

87.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Siirt'te bulunan özel bir hastaneyle ilgili iddialara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15044) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2024)

88.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, İstanbul'un Arnavutköy ilçesine bağlı İmrâhor Mahallesi'nde bulunan ahırlarla ilgili alınan yıkım kararına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15045) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.07.2024)

89.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, fındık alım fiyatlarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15046) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.08.2024)

90.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Niğde Belediyesince toplu şekilde köpek öldürüldüğü iddiasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15047) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.08.2024)

91.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, Niğde Belediyesince toplu şekilde köpek öldürüldüğü iddiasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15048) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.08.2024)

92.- Mersin Milletvekili Perihan Koca Doğan'ın, Niğde Belediyesince toplu şekilde köpek öldürüldüğü iddiasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15049) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.08.2024)

93.- İstanbul Milletvekili Doğan Bekin'in, fındık taban alım fiyatına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15050) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.08.2024)

94.- Ankara Milletvekili Kürşad Zorlu'nun, ziraat mühendisi istihdamına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15051) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2024)

95.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, 2002-2024 yılları arasında hayvan üreticilerine verilen desteklere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15052) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2024)

96.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa'daki çiftçilerin yaşadığı sorunlara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15053) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2024)

97.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Bakanlık tarafından antepfıstığı üretimine destek olmak için yapılan çalışmalara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15054) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2024)

98.- Mersin Milletvekili Perihan Koca Doğan'ın, Seyhan Sol Sahil Sulama Birliğinin çiftçilere günlük ekim yapılmaması konusunda gönderdiği yazıya ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15055) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2024)

99.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Altındağ Belediyesi geçici hayvan bakımeviyle ilgili iddialara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15056) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2024)

100.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, ön ödemeli gayrimenkul satışlarında yaşanan sorunlara ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15057) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.07.2024)

101.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, bazı havalimanları ve hastanelerde satılan pet şişe su fiyatlarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15058) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.08.2024)

102.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, esnafların çeşitli sorunlarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15059) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.08.2024)

103.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkari'nin Şemdinli ilçesinde bulunan yolların bakım ve onarımına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15060) (Başkanlığa geliş tarihi: 31.07.2024)

104.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, Ankara-İzmir Yüksek Hızlı Tren Hattı Projesi'nin akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15061) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.08.2024)

105.- Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı'nın, Çukurova Uluslararası Havalimanına çevre illerden sağlanacak ulaşım hizmetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15062) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.08.2024)

106.- Kayseri Milletvekili İsmail Özdemir'in, ülkemizde aktif durumda olan baz istasyonlarının menşesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15063) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.08.2024)

107.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in, Önceki dönem TBMM Başkanlarına tanınan imkânlarla ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'ndan yazılı soru önergesi (7/15064) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.08.2024)

16 Ağustos 2024 Cuma

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Anayasa’nın 93’üncü, İç Tüzük’ün 7’nci maddelerine göre Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı ve Manisa Milletvekili Özgür Özel, Grup Başkan Vekilleri Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Ankara Milletvekili Murat Emir; Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grup Başkan Vekilleri Muş Milletvekili Sezai Temelli, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit; Saadet Partisi Grup Başkanı Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ile 150 Milletvekili tarafından Başkanlığımıza verilen önerge üzerine olağanüstü toplanan Türkiye Büyük Millet Meclisinin 114’üncü Birleşimini açıyorum.

IV.- YOKLAMA

BAŞKAN – Elektronik cihazla yoklama yapacağız.

Yoklama için üç dakika süre vereceğim.

Sayın milletvekillerinin elektronik sisteme girerek salonda bulunduklarını bildirmelerini, bu süre içerisinde sisteme giremeyen milletvekillerinin salonda hazır bulunan teknik personelden yardım istemelerini, buna rağmen sisteme giremeyen milletvekillerinin ise yoklama pusulalarını görevli personel aracılığıyla verilen süre içinde Başkanlığa ulaşturmalarını ve salondan ayrılmamalarını rica ediyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, toplantı yeter sayısı vardır, gündeme geçiyoruz. (CHP, DEM PARTİ, İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin olağanüstü toplantıya çağırılmasına ilişkin önergeyi okutuyorum:

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) ÖNERGELER

1.- Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Manisa Milletvekili Özgür Özel, Grup Başkan Vekilleri Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Ankara Milletvekili Murat Emir; Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grup Başkan Vekilleri Muş Milletvekili Sezai Temelli, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit; Saadet Partisi Grup Başkanı Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ile 150 milletvekilinin; Anayasa’nın 93’üncü ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 7’nci maddeleri uyarınca, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekilleri Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ve Ankara Milletvekili Murat Emir’in, Anayasa Mahkemesinin Şerafettin Can Atalay’ın milletvekilliğinin düşmesi işlemiyle ilgili vermiş olduğu kararı doğrultusunda TBMM’nin tutum ve davranışının belirlenmesi, yaşanan bu durumun sebeplerinin tespit edilmesi ve benzer

durumların önlenmesi konusunda bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesinin görüşülmesi için olağanüstü toplantı çağrı önergesi (4/71)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye Büyük Millet Meclisinin ekte yer alan genel görüşme önergesinin görüşülmesi amacıyla Anayasa'nın 93'üncü ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 7'nci maddesi gereğince 16 Ağustos 2024 Cuma günü saat 14.00'te olağanüstü toplantıya çağrılmasını arz ve talep ederiz.

Özgür Özel

Manisa

CHP Genel Başkanı

Murat Emir

Gökhan Günaydın

Ali Mahir Başarır

Ankara

İstanbul

Mersin

CHP Grubu

CHP Grubu

CHP Grubu

Başkan Vekili

Başkan Vekili

Başkan Vekili

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

Sezai Temelli

Kars

Muş

DEM PARTİ Grubu

DEM PARTİ Grubu

Başkan Vekili

Başkan Vekili

Selçuk Özdağ

Bülent Kaya

Erkan Baş

Muğla

İstanbul

İstanbul

Saadet Partisi Grubu

Saadet Partisi Grubu

TİP Genel Başkanı

Başkanı

Başkan Vekili

İdris Şahin

Cemal Enginyurt

Sevda Karaca Demir

Ankara

İstanbul

Gaziantep

Ayhan Barut

(Adana)

Burhanettin Bulut

(Adana)

Orhan Sümer

(Adana)

Müzeyyen Şevkin

(Adana)

Reşat Karagöz

(Amasya)

Umut Akdoğan

(Ankara)

Tekin Bingöl

(Ankara)

Deniz Demir

(Ankara)

Semra Dinçer

(Ankara)

Okan Konuralp

(Ankara)

Gamze Taşcier

(Ankara)

Aliye Timisi Ersever

(Ankara)

Aylin Yaman

(Ankara)

TBMM	B: 114	16 . 8 . 2024	O: 1
Cavit Arı		(Antalya)	
Aliye Coşar		(Antalya)	
Sururi Çorabatır		(Antalya)	
Mustafa Erdem		(Antalya)	
Özgür Erdem İncesu		(Ardahan)	
Uğur Bayraktutan		(Artvin)	
Süleyman Bülbül		(Aydın)	
Evrin Karakoz		(Aydın)	
Bülent Tezcan		(Aydın)	
Hüseyin Yıldız		(Aydın)	
Ensar Aytekin		(Balıkesir)	
Serkan Sarı		(Balıkesir)	
Aysu Bankoğlu		(Bartın)	
Yaşar Tüzün		(Bilecik)	
Türker Ateş		(Bolu)	
İzzet Akbulut		(Burdur)	
Nurhayat Altaca Kayışoğlu		(Bursa)	
Hasan Öztürk		(Bursa)	
Kayıhan Pala		(Bursa)	
Orhan Sarıbal		(Bursa)	
Özgür Ceylan		(Çanakkale)	
İsmet Güneşhan		(Çanakkale)	
Mehmet Tahtasız		(Çorum)	
Şeref Arpacı		(Denizli)	
Gülizar Biçer Karaca		(Denizli)	
Mustafa Sezgin Tanrıkulu		(Diyarbakır)	
Talih Özcan		(Düzce)	
Ediz Ün		(Edirne)	
Ahmet Baran Yazgan		(Edirne)	
Gürsel Erol		(Elâzığ)	
Mustafa Sarıgül		(Erzincan)	
İbrahim Arslan		(Eskişehir)	
Utku Çakırözer		(Eskişehir)	
Jale Nur Süllü		(Eskişehir)	
Melih Meriç		(Gaziantep)	
Hasan Öztürkmen		(Gaziantep)	
Elvan Işık Gezmiş		(Giresun)	

TBMM	B: 114	16 . 8 . 2024	O: 1
Mehmet Güzelmansur		(Hatay)	
Servet Mullaoğlu		(Hatay)	
Nermin Yıldırım Kara		(Hatay)	
Hikmet Yalım Halıcı		(Isparta)	
Fethi Açıklık		(İstanbul)	
Gamze Akkuş İlgezdi		(İstanbul)	
Engin Altay		(İstanbul)	
Kadri Enis Berberoğlu		(İstanbul)	
Türkan Elçi		(İstanbul)	
Yunus Emre		(İstanbul)	
Zeynel Emre		(İstanbul)	
Ali Gökçek		(İstanbul)	
Özgür Karabat		(İstanbul)	
İlhan Kesici		(İstanbul)	
Yüksel Mansur Kılınc		(İstanbul)	
Suat Özçağdaş		(İstanbul)	
Turan Taşkın Özer		(İstanbul)	
Oğuz Kaan Salıcı		(İstanbul)	
Namık Tan		(İstanbul)	
Erdoğan Toprak		(İstanbul)	
Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu		(İstanbul)	
Gökan Zeybek		(İstanbul)	
Ednan Arslan		(İzmir)	
Murat Bakan		(İzmir)	
Sevda Erdan Kılıç		(İzmir)	
Gökçe Gökçen Göl		(İzmir)	
Rıfat Turuntay Nalbantoğlu		(İzmir)	
Ahmet Tuncay Özkan		(İzmir)	
Mahir Polat		(İzmir)	
Yüksel Taşkın		(İzmir)	
Rahmi Aşkın Türeli		(İzmir)	
Deniz Yücel		(İzmir)	
Ali Öztunç		(Kahramanmaraş)	
Cevdet Akay		(Karabük)	
İsmail Atakan Ünver		(Karaman)	
İnan Akgün Alp		(Kars)	
Aşkın Genç		(Kayseri)	

TBMM	B: 114	16 . 8 . 2024	O: 1
Vecdi Gündoğdu		(Kırklareli)	
Fahri Özkan		(Kırklareli)	
Metin İlhan		(Kırşehir)	
Nail Çiler		(Kocaeli)	
Mühip Kanko		(Kocaeli)	
Harun Özgür Yıldızlı		(Kocaeli)	
Barış Bektaş		(Konya)	
Veli Ağbaba		(Malatya)	
Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu		(Manisa)	
Bekir Başevirgen		(Manisa)	
Hasan Ufuk Çakır		(Mersin)	
Talat Dinçer		(Mersin)	
Gülcan Kış		(Mersin)	
Süreyya Öneş Derici		(Muğla)	
Gizem Özcan		(Muğla)	
Cumhur Uzun		(Muğla)	
Ömer Fethi Gürer		(Niğde)	
Mustafa Adıgüzel		(Ordu)	
Seyit Torun		(Ordu)	
Asu Kaya		(Osmaniye)	
Tahsin Ocaklı		(Rize)	
Ayça Taşkent		(Sakarya)	
Murat Çan		(Samsun)	
Barış Karadeniz		(Sinop)	
Ulaş Karasu		(Sivas)	
Mahmut Tanal		(Şanlıurfa)	
İlhami Özcan Aygun		(Tekirdağ)	
Faik Öztrak		(Tekirdağ)	
Nurten Yontar		(Tekirdağ)	
Kadim Durmaz		(Tokat)	
Sibel Suiçmez		(Trabzon)	
Ali Karaoba		(Uşak)	
Tahsin Becan		(Yalova)	
Eylem Ertuğ Ertuğrul		(Zonguldak)	
Deniz Yavuzıılmaz		(Zonguldak)	
Aykut Kaya		(Antalya)	
İskender Bayhan		(İstanbul)	

Ahmet Şık	(İstanbul)
Saliha Sera Kadıgil	(İstanbul)
Sümeyye Boz	(Muş)
Ayten Kordu	(Tunceli)
Serhat Eren	(Diyarbakır)
Dilan Kunt Ayan	(Şanlıurfa)
Gülcan Kaçmaz Sayyigit	(Van)
Nevroz Uysal Aslan	(Şırnak)
Ömer Faruk Gergerlioğlu	(Kocaeli)
Adalet Kaya	(Diyarbakır)
Vezir Coşkun Parlak	(Hakkâri)
Ali Bozan	(Mersin)
Salihe Aydeniz	(Mardin)
Gülderen Varli	(Van)
Beritan Güneş Altın	(Mardin)
Yılmaz Hun	(Iğdır)
Zeynep Oduncu	(Batman)
Hüseyin Olan	(Bitlis)
Öznur Bartın	(Hakkâri)
Sabahat Erdoğan Sarıtaş	(Siirt)
George Aslan	(Mardin)
Mehmet Zeki İrmez	(Şırnak)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, şimdi de Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının çağrı yazısını okutuyorum:

B) TEZKERELER

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekilleri Ankara Milletvekili Murat Emir, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ve Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Anayasa Mahkemesinin Şerafettin Can Atalay'ın milletvekilliğinin düşmesi işlemiyle ilgili vermiş olduğu kararı doğrultusunda TBMM'nin tutum ve davranışlarının belirlenmesi, yaşanan bu durumun sebeplerinin tespit edilmesi ve benzer durumların önlenmesi konusunda bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesini görüşmek için yeter sayıdaki üyenin istemi üzerine Anayasa'nın 93'üncü ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 7'nci maddeleri gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisinin 16 Ağustos 2024 Cuma günü saat 14.00'te olağanüstü toplantıya çağrıldığına ilişkin tezkeresi (3/914)

13/8/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığından Bildirilmiştir

Türkiye Büyük Millet Meclisini, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekilleri Ankara Milletvekili Murat Emir, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ve Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Anayasa Mahkemesinin Şerafettin Can Atalay'ın milletvekilliğinin düşmesi işlemiyle

ilgili vermiş olduğu kararı doğrultusunda TBMM'nin tutum ve davranışlarının belirlenmesi, yaşanan bu durumun sebeplerinin tespit edilmesi ve benzer durumların önlenmesi konusunda bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesini görüşmek için yeter sayıdaki üyenin istemi üzerine Anayasa'nın 93'üncü ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 7'nci maddeleri gereğince 16 Ağustos 2024 Cuma günü saat 14.00'te olağanüstü toplantıya çağırıyorum.

Milletvekillerinin belirtilen gün ve saatte Genel Kurul toplantısına katılmalarını rica ederim.

Numan Kurtulmuş

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

VI.- GENEL GÖRÜŞME

A) ÖN GÖRÜŞMELER

1.- CHP Grubu adına Grup Başkan Vekili Ankara Milletvekili Murat Emir, Grup Başkan Vekili Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Anayasa Mahkemesinin Şerafettin Can Atalay'ın milletvekilliğinin düşmesi işlemiyle ilgili vermiş olduğu kararı doğrultusunda TBMM'nin tutum ve davranışının belirlenmesi, yaşanan bu durumun sebeplerinin tespit edilmesi ve benzer durumların önlenmesi konusunda bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/43) ()*

BAŞKAN – Evet, değerli milletvekilleri, şimdi, olağanüstü toplantının konusu olan (8/43) esas numaralı Genel Görüşme Önergesi'nin ön görüşmesine başlıyoruz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Başkan...

BAŞKAN – Sayın Kılıç Koçyiğit, buyurun.

VII.- AÇIKLAMALAR

1.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Şerafettin Can Atalay'ın vekilliğinin düşürülmesi kararını okuyan Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, aynı konuda talep edilen genel görüşmenin yapıldığı birleşimi yönetmesini usule aykırı bulduklarından usul tartışması açılmasını istediklerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, usulen siz daha önce de bu kürsüde yani Divandaydınız ve Sayın Şerafettin Can Atalay'ın vekilliğinin düşürülme kararını da siz okudunuz. Bu anlamıyla bugün yeniden bir genel görüşme talebimiz var ve bu kararın yok hükmünde olduğunu söyleyen bir Anayasa Mahkemesi kararı var. O anlamıyla tekrar bu Divanda oturmanızı usule aykırı buluyoruz ve usul tartışması açmak istiyoruz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

VIII.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, Şerafettin Can Atalay'ın vekilliğinin düşürülmesi kararını okuyan Başkan Vekili olarak, aynı konuda talep edilen genel görüşmenin yapıldığı birleşimi yönetmesiyle ilgili tutumu hakkında

BAŞKAN – Peki, buyurun, usul tartışması açıyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Aleyhte...

İDRİS ŞAHİN (Ankara) – Lehte...

(*) (8/43) esas numaralı Genel Görüşme Önergesi tutanağa eklidir.

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Lehte...

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Aleyhte...

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, şimdi lehte ilk söz, Ankara Milletvekili İdris Şahin’e ait.

Sayın Şahin, buyurun.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii ki böyle bir konuda DEVA Partisinin sözcüsü olarak lehte ne konuşacağız herkes merak ediyor ama ben de burada var olan Anayasa, Meclis teamülleri, bunları hatırlatmak üzere lehte söz almış bulunuyorum. Tekrar yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli Başkanım, daha önceki Genel Kurulu yönetmiş bir isim olarak ve özellikle bireysel başvuru Türkiye Büyük Millet Meclisinden geçerken 2010’da, iktidar partisinin Grup Başkan Vekili olarak bu kürsülerden bireysel başvuruyu en fazla savunan isimlerden birisi sizdiniz, birisi de şu an itibarıyla Adalet Bakanlığınızı yapan -o gün Bartın Milletvekili ve Adalet Komisyonu üyesi olan-Sayın Yılmaz Tunç’tu. Sayın Tunç Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu karara ilişkin dün diyor ki: “Meclisin yapacak bir işi yok.” Medeni Kanun’un 2’nci maddesi dürüstlük kuralıdır. Bir hakkın kötüye kullanılıp kullanılmamasının en önemli örneğini bugün fiilî olarak burada gösteriyoruz lehte söz alıp tutumunuz aleyhinde konuşarak. Bunu niçin yapıyoruz biliyor musunuz? Bugün bu Meclis Genel Kurulunu Meclis teamüllerine göre, her ne kadar İç Tüzük’ün 15’inci maddesinde “Meclis Başkanı Başkan Vekilini belirler.” dese de Gülizar Biçer Hanımefendi’nin yönetmesi gerekiyordu. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Meclis Başkanımız bir hakkın kötüye kullanımının en güzel örneğini sizi o kürsüye oturtturmakla yaptı. Niçin yapıyor bunu biliyor musunuz? Üstüne yemin ettiğiniz Anayasa’ya aykırı davranacağınızı bildiği için bugün Genel Kurulu da size yöneltiriyor. (CHP sıralarından alkışlar) Bu bireysel başvuru Parlamentodan geçerken, işte burada DEVA sıralarında oturan Sayın Bakan Sadullah Ergin Bey bunu hararetle savunuyordu. Arkadaşlar, biz de sizlerin bulunduğunuz yerlerde bu değişikliği hararetle savunmuştuk çünkü biz inanıyorduk ki bireysel başvuru Türkiye için önemli bir adımdı. Hak ihlallerine karşı bireysel başvurunun önünü açmak hukuk devletini adım adım inşa etmenin en önemli araçlarından biriydi. Şimdi, siz ne yapıyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Şahin, lütfen tamamlayın.

İDRİŞ ŞAHİN (Devamla) - Hakkı olan bir bireysel başvuruyla Anayasa Mahkemesine giden, Anayasa’nın 148’inci maddesinde açıkça ifadesini bulan bu düzenlemeden yararlanan ve Anayasa Mahkemesi kararıyla hak ihlaline uğradığını bildiğiniz bu Parlamentonun onurlu bir üyesi olan Can Atalay’ın hakkını gasbediyorsunuz. Yargı kararı açıkça ortadayken, Anayasa Mahkemesi sizin bir önceki oturumda okumuş olduğunuz milletvekilliğinin düşürülmesi kararını yok hükmünde görmesine rağmen, yine hileyişeriyeye uğratiyorsunuz ve Genel Kurulda şu anda Başkanlık yapıyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, adalet kantarının terazisini bozmayın lütfen. Bu bozduğunuz kantarın gün gelip sizi tartacağını asla unutmayın. İşte, burada hepimizin Anayasa’ya sadık kalacağımıza dair etmiş olduğumuz yemine uygun hareket edelim ve Anayasa 153’ün son paragrafı gereği Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu karara hepimiz uyalım diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP, DEM PARTİ ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Şahin.

Şimdi, aleyhte Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit’e...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan, söz hakkımı Ahmet Şık arkadaşımıza devrediyorum.

BAŞKAN - Değiştiriyor musunuz?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Evet.

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'a söz veriyorum.

Sayın Şık, buyurun. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

AHMET ŞIK (İstanbul) – Herkese merhaba.

Sözü hiç uzatmayacağım, bir tespitle başlayacağım. Sizde hiç utanma yok! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Konuşma be!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sende utanma yok, sende utanma yok!

AHMET ŞIK (Devamla) – Zerreyimiskal utanmanız yok, haysiyetiniz yok!

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Konuşma! Terbiyesizlik yapma!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sende utanma yok!

AHMET ŞIK (Devamla) – O yüzden, burada usulü konuşmaya...

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Terbiyesizlik yapma! Sende utanma yok! Sende utanma yok!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Sende utanma yok, sende!

AHMET ŞIK (Devamla) – Kes sesini be! Kes sesini! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Burada usulü konuşmaya da gerek yok.

BAŞKAN – Sayın Şık, lütfen temiz bir dille konuşalım.

AHMET ŞIK (Devamla) – Hakikat her zaman acıtır, her zaman.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Hadi oradan! Terbiyesiz!

BAŞKAN – Sayın Şık... Sayın Şık...

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) – Hasan, otur yerine, gelirim oraya! Otur yerine! Artistliğin de bir sınırı var, yakarlar!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Haysiyetsiz sensin! Ayda yılda bir geliyor, hakaret ediyor!

EYYÜP KADİR İNAN (İzmir) – Terbiyesizlik yapma!

AHMET ŞIK (Devamla) – O salladığın parmağı kıracağız, sen bunu yaşayacaksın!

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Konuşma!

BAŞKAN – Sayın Şık... Sayın Güler...

(AK PARTİ milletvekillerinin kürsüye doğru yürümeleri, gürültüler)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri... Sayın Şık...

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.21

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.34

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 114’üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

IX.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ’ın, kürsüde konuşurken milletvekillerinin yaralayıcı ve insanların şahsiyetini ilgilendiren bir dil kullanmamasının, temiz bir dille konuşmasının, Meclisin mehabetine yakışır bir üslubu takınmasının ortak arzuları olduğuna ilişkin konuşması

BAŞKAN - Görüşmelere kaldığımız yerden başlamadan önce bir hususu tekrar dikkatlerinize sunmak istiyorum.

Kürsüde elbette ki her hatibin dilediği gibi konuşma hakkı vardır ve burası serbest kürsüdür, milletin kürsüsüdür. Bu kürsüde konuşurken milletvekillerimizin yaralayıcı ve insanların şahsiyetini ilgilendiren bir dil kullanmaması, temiz bir dille konuşması, Meclisin mehabetine yakışır bir üslubu takınması hepimizin ortak arzusudur. O nedenle, bugün toplumu ilgilendiren çok önemli bir konuyu genel görüşme çerçevesinde Meclisimiz tartışacağı için herkes kanaatlerini özgürce söylemeli ama temiz bir dil bunun anahtarı olmalıdır diyorum. İnşallah, bundan sonraki hatiplerin buna fazlasıyla riayet edeceklerine inanıyorum.

VIII.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER (Devam)

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ’ın, Şerafettin Can Atalay’ın vekilliğinin düşürülmesi kararını okuyan Başkan Vekili olarak, aynı konuda talep edilen genel görüşmenin yapıldığı birleşimi yönetmesiyle ilgili tutumu hakkında (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Ahmet Şık’ı konuşmasını yapmak üzere davet ediyorum. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

AHMET ŞIK (İstanbul) – Usul tartışması açıldı ama burada usulü konuşmaya hiç gerek yok çünkü anayasasızlığın hüküm sürdüğü, kanunsuzluğun teamül hâline geldiği bu ülkede size mevzuat anlatacak falan değilim.

Din şarlatanlığınıza, göstermelik milliyetçiliğinize kanan, hırsızlığınızı, yolsuzluğunuzu, hukuksuzluğunuzu görmezden gelenleri... (AK PARTİ sıralarından gürültüler, sıra kapaklarına vurmalar)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – En büyük hırsız sizlersiniz!

AHMET ŞIK (Devamla) – ...makbul vatandaş olarak gören sizlerden en çok duyduğumuz sözcükler ne biliyor musunuz?

BAŞKAN – Sayın Şık, lütfen temiz bir dille hitap edin.

AHMET ŞIK (Devamla) – “Vatan haini”, “bölücü”, “FETÖ’cü”, “katil”, “terörist...” (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Alçak!

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri...Değerli milletvekilleri...

AHMET ŞİK (Devamla) – Sizden olmayan, suçlarınıza ortak olmayan herkese “terörist” dediğiniz için Can Atalay’a “terörist” demeniz de hiç şaşırtıcı değil. (AK PARTİ sıralarından gürültüler, sıra kapaklarına vurmalar)

BAŞKAN – Sayın Şık, lütfen temiz bir dille hitap edin.

AHMET ŞİK (Devamla) – Ama herkes bilsin, tüm yurttaşlar bilsin: Bu ülkenin en büyük terör örgütü, hanedanlık mafyasıyla devlete çöken işte bu sıralarda oturanlar, en büyük teröristler de buradakilerdir. Bunu herkes bilmeli! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – En büyük terörist sensin, sen! Alçak herif!

BAŞKAN – Sayın Şık, lütfen temiz bir dil kullanın. Sayın Şık, lütfen hakaret eden bir dil kullanmayın, temiz bir dil kullanın.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Ahlaksız herif!

AHMET ŞİK (Devamla) – Hepinizin toplamının şu memlekete Can Atalay kadar hayrı dokunsa ömür boyu şükür namazı kılacak insanlarsınız. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Ahlaksız!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Ahlaksız herif!

EYYÜP KADİR İNAN (İzmir) – Size soruyorum: Bu mu temiz dil?

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Alçak herif! Terbiyesiz herif!

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) – Ahlaksız sensin!

AHMET ŞİK (Devamla) – Şimdi “utanmaz” dedim, kızdınız ya ben size anlatayım: Ahlaktan bahsedecek en son...

EYYÜP KADİR İNAN (İzmir) – CHP Grubuna soruyorum: Bu mu temiz dille konuşma?

AHMET ŞİK (Devamla) – Bak, birazcık ahlaka sahip olsanız bu adam Meclisi yönetemez! Neden biliyor musunuz?

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – En büyük terörist sensin, sen.

BAŞKAN – Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.39

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 14.54****BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ****KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)**

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 114’üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Birleşime kırk beş dakika ara veriyorum ve Grup Başkan Vekillerini arkaya davet ediyorum.

Kapanma Saati: 14.54

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 15.54****BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ****KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)**

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 114’üncü Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.55

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 16.53****BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ****KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)**

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 114’üncü Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.54

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 17.56

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 114'üncü Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

Birleşime on dakika ara veriyorum ve Meclis Başkanımız Grup Başkan Vekillerimizi arkaya davet ediyor.

Kapanma Saati: 17.57

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 18.07

BAŞKAN: Numan KURTULMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 114’üncü Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

IX.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş’un, birleşimi yöneten Başkan değiştiği için usul görüşmesinin konusuz kaldığına ilişkin konuşması

BAŞKAN – Usul tartışması, birleşimi yöneten Başkan değiştiği için konusuz kalmıştır.

Gündemdeki görüşmelere devam ediyoruz.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) – Hoş geldin, hoş geldin.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, öncelikle... (CHP ve DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

Müsaade eder misiniz.

İçeride Sayın Grup Başkan Vekillerinin anlaşması, uzlaşması sağlanmıştır.

3.- TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş’un, dün Türkiye Büyük Millet Meclisinin Genel Kurulunda bütün dünyaya örnek teşkil eden, cumhuriyet tarihinin en önemli oturumlarından birinin bütün partilerden milletvekillerinin katılımıyla gerçekleştirildiğine, bugünkü olağanüstü oturuma da Meclisin mehabetine yakışacak temiz bir dil ve davranış içerisinde devam edilmesini istirham ettiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Öncelikle, şunu ifade etmek isterim: Dün bu salonda, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Genel Kurulunda cumhuriyet tarihimizin en önemli oturumlarından birini gerçekleştirdik ve bütün dünyaya örnek teşkil eden, bütün partilerden...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – İdare amiri...

BAŞKAN – ...milletvekillerinin katıldığı bir oturum yapıldı. Mehabet içerisinde Meclis dünyaya örnek olacak bir oturumu gerçekleştirdi.

Değerli milletvekilleri, sizlerden istirhamım bugünkü olağanüstü oturumumuzda Meclisin mehabetine yakışacak...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Alpay’a söyleyin onu.

BAŞKAN – ...temiz bir dille ve temiz bir davranış içerisinde Meclisin bundan sonraki süreçlerine devam etmektedir.

Şimdi görüşmelere devam ediyoruz. Bu görüşmeler...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Milletvekiliniz Alpay Özalan’a söyleyin.

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade eder misiniz?

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) – Yumruk atmak serbest mi acaba?

BAŞKAN – Sayın Grup Başkan Vekilleri, herkes kendi grubuna sahip olsun.

X.- DİSİPLİN CEZASI İŞLEMLERİ

1.- İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'a, TBMM İçtüzüğü'nün 160'ıncı maddesinin (3)'üncü bendi ile 163'üncü maddesi uyarınca kınama cezası verilmesi

BAŞKAN – Şimdi, Grup Başkan Vekillerinin uzlaşısı sonucu her 2 arkadaşımızla ilgili alınan ortak kararı sizlerle paylaşıyorum: İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'ın bugünkü birleşimdeki sözleri İç Tüzük'ün 160'ıncı maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendi kapsamında olup kınama cezası gerektirmektedir. Bu nedenle, İstanbul Milletvekili Ahmet Şık hakkında İç Tüzük'ün 163'üncü maddesi uyarınca kınama cezasını teklif ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) – Kelime ile yumruğa aynı cezayı mı vereceksiniz?

2.- İzmir Milletvekili Fehmi Alpay Özalan'a, TBMM İçtüzüğü'nün 160'ıncı maddesinin (5)'inci bendi ile 163'üncü maddesi uyarınca kınama cezası verilmesi

BAŞKAN – İzmir Milletvekili Fehmi Alpay Özalan'ın bugünkü birleşimdeki fiili, İç Tüzük'ün 160'ıncı maddesinin birinci fıkrasının (5) numaralı bendi kapsamında olup kınama cezası gerektirmektedir.

Bu nedenle, İzmir Milletvekili Fehmi Alpay Özalan hakkında İç Tüzük'ün 163'üncü maddesi uyarınca kınama cezası verilmesini teklif ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, şimdi olağanüstü toplantının konusu olan (8/43) esas numaralı Genel Görüşme Önergesi'nin ön görüşmesine başlıyoruz.

VI.- GENEL GÖRÜŞME (Devam)**A) ÖN GÖRÜŞMELER (Devam)**

1.- CHP Grubu adına Grup Başkan Vekili Ankara Milletvekili Murat Emir, Grup Başkan Vekili Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Anayasa Mahkemesinin Şerafettin Can Atalay'ın milletvekilliğinin düşmesi işlemiyle ilgili vermiş olduğu kararı doğrultusunda TBMM'nin tutum ve davranışının belirlenmesi, yaşanan bu durumun sebeplerinin tespit edilmesi ve benzer durumların önlenmesi konusunda bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/43) (Devam)

BAŞKAN – İç Tüzük'ün 102'nci maddesine göre genel görüşme açılıp açılmaması hususunda yapılacak bu görüşmede sırasıyla siyasi parti gruplarına ve önergedeki birinci imza sahibine veya onun göstereceği bir diğer imza sahibine söz verilecektir.

Konuşma süreleri gruplar için yirmişer dakika, önerge sahibi için on dakikadır.

Şimdi gruplar adına ilk sözü Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'ya veriyorum.

Buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri...

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) – Başiboş vekilleri toplamışlar mı Bülent Başkan, bir bak! Başiboş vekiller toplandıysa konuş! Arkadan sinsi sinsi geliyor çünkü, dikkat edin!

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – Haddini bilenlerin can güvenliği var!

BÜLENT KAYA (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu bir kararla ilgili bir genel görüşme talebi üzerine olağanüstü bir toplantı için bir araya gelmiş bulunuyoruz.

İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi Hatay Milletvekili Can Atalay’la ilgili bir mahkûmiyet kararı verdi. Ardından Yargıtay 3. Ceza Dairesi bu kararı onadı. Bu onama kararı kesin bir hüküm olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığımıza iletildi ancak Sayın Meclis Başkanımız Anayasa Mahkemesine bir bireysel başvuru yapılmasını dikkate alarak o kesinleşmiş hükmü Genel Kurulda okumadı. Hatta, kesinleşmiş hükme rağmen, Sayın Can Atalay’ın Meclisteki özlük haklarını verdi, danışmanlarına oda tahsis etti ve bu da bütün Parlamentonun oy birliğiyle almış olduğu bir karar oldu. Sayın Meclis Başkanı aslında bu tutumuyla hukukta güvenilir olmanın, öngörülebilir olmanın bir tezahürünü, bir sonucunu ortaya koymuş oldu. Niye? Çünkü bu Parlamento daha önce bu tecrübeyi 2 kez yaşadı. İlkinde Enis Berberoğlu’yla ilgili bir karar verildi, kesin hüküm burada okundu, ardından Anayasa Mahkemesi bireysel hak ihlali kararı verince aynı karar burada tekrar okundu ve milletvekilliğine kavuşmuş oldu. Ardından Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu’yla ilgili benzer bir süreç yaşandı, milletvekilliği Anayasa Mahkemesindeki bireysel başvuruya rağmen düşürüldü, Genel Kurulda okutuldu; ardından Anayasa Mahkemesi bir karar verince, burada Meclis Başkanı tekrar ilgili hükmü işleterek Anayasa’nın üstünlüğüne, Anayasa Mahkemesinin bireysel başvuru hakkına saygı gösterdi. Sayın Meclis Başkanımız da -herhâlde 3’üncüsünde de böyle olacak- “Bu bireysel başvuru hakkını bekleyelim, Anayasa Mahkemesinden olumlu bir karar çıkar da bir bireysel hak ihlali kararı verilirse, hiç olmazsa daha önce 2 kez bu Mecliste yaşıtılmış olan Anayasa Mahkemesi kararına rağmen milletvekilliğinin düşürülme olayını 3’üncü kez burada yaşatmayalım.” diye bir hassasiyet gösterdi. Anayasa Mahkemesi karar verdi, daha sonra Yargıtay 3. Ceza Dairesi buraya bir talimat gönderdi. Ben bir avukatım, hukukçuyum, birçok hukukçu arkadaş da iyi bilir: Kesinleşme şerhini Yargıtay yazmaz, ilk derece mahkemeleri yazar; daha önce de Meclise gerekçeli kararları ilk derece mahkemeleri göndermiştir, Yargıtay göndermemiştir. Yani bizim Meclis Başkanından beklentimiz şuydu: Sayın Meclis Başkanım, Anayasa Mahkemesinin bu kararını madem beklediniz, Anayasa Mahkemesinin kararını bir bekletici mesele olarak ortaya koydunuz, kesinleşmiş mahkeme kararını Anayasa Mahkemesi kararına kadar beklettiniz; e, Anayasa Mahkemesi olumlu bir karar verdi; değişen ne oldu da siz, Anayasa Mahkemesi kararını beklerken okutmadığınız bir hükmü, ortada Anayasa Mahkemesinin bir kararının varlığına rağmen okutma ihtiyacı hissettiniz? Okuttunuz bu kararı burada, Anayasa Mahkemesi de bunu yok hükmünde kabul etti.

(Uğultular)

BÜLENT KAYA (Devamla) – Sayın Başkanım, sessizliği bir sağlayabilirsek, sözlerimi söylemekte sıkıntı...

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, hatibin konuşmasının insicamını bozmayalım.

Buyurun Sayın Kaya.

BÜLENT KAYA (Devamla) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, anayasa yargısı alanında iki çeşit bir paradigma var: Biri hak eksenli paradigmadır, diğeri ideoloji eksenli paradigma. İlki yani hak eksenli paradigma bireyi, bireyin haklarını ve özgürlüklerini esas alır, öncelikli olarak onlara ağırlık verir ve bireyi korumayı amaçlar; “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” kavramının aslında bir başka ifade ediliş şeklidir. İkincisi, daha çok devletin temel ilkelerini, devleti ve onun ideolojisini korumayı esas alır ve ona öncelik verir yani insanı değil devleti ve resmî ideolojiyi önemseyen bir paradigmadır. Maalesef kuruluşundan bu yana devleti ve ideolojiyi esas alan, insanı ıskalayan paradigma Anayasa Mahkemesinin temel felsefesi olarak hâkim olmuştur. Ta ki Anayasa Mahkemesinin özellikle 23 Eylül 2002 yılından itibaren başlayan bireysel başvuru görevi ve yetkisiyle birlikte Anayasa Mahkemesi üyelerinin hak eksenli yaklaşımla karar vermeye başlamasıyla bir paradigma değişikliği başlamıştır. Bu paradigma değişikliğinin temel mimarlarından bir tanesi de Adalet ve Kalkınma Partisinin o dönemki değerli milletvekillerinin eseridir çünkü bu Parlamentoda

referanduma ihtiyaç hissedilecek kadar bir çoğunluğu Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekillerinin de “evet” oyuyla kabul edildi, daha sonra da milletimiz kahir ekseriyetle bu bireysel hak arama hususundaki Anayasa değişikliğini kabul etti. Yani siz aslında kendi getirmiş olduğunuz bir bireysel hakla ilgili bir kazanımdan bugün vazgeçmek üzere bir tutum ortaya koyuyorsunuz.

Bu bireysel başvuru hakkı gerçekten son derece önemli ve kıymetliydi. Hak eksenli yaklaşımının anayasa yargısında bir tercih değil bir zorunluluk olduğunu kabul etmemiz lazım çünkü Anayasa Mahkemesinin varlık sebebi bir toplumsal sözleşme olan Anayasa’nın insanlara sağladığı temel hak ve hürriyetleri kamu gücüne karşı güvence altına almaktır. Bu aslında sizin de eski AK PARTİ döneminde önemsedığınız ve savunduğunuz ve sona ermesiyle de gurur duyduğunuz, bundan dolayı da yapmış olduğunuz önemli özgürlükçü adımlardan dolayı benim de size teşekkür ettiğim, bürokratik vesayetlin sona ermesini sağlayan adımlardı ama bugün geldiğimiz noktada maalesef Anayasa Mahkemesinin bu hak eksenli yaklaşımını yok sayarak, resmî ideolojiyi, kurmuş olduğumuz siyasi ittifakları önceleyen tavrımız maalesef bu önemli kazanımı ortadan kaldırma gibi bir durumla bizi karşı karşıya getirme gibi bir durumla baş başa bırakıyor. Hak eksenli bir yaklaşımı yerleştirmek kolay mı? Elbette zor ve şüphesiz zordur. Çünkü bunu sağlamak Anayasa Mahkemesi üyelerinin görevi olduğu kadar Türkiye Büyük Millet Meclisinde görev yapan milletvekillerinin ve bu ülkede milletin hakkını savunan siyasetçilerin de görev ve sorumluluğudur. Hak eksenli bir yaklaşımın hâkim olması iki açıdan zordur. Birincisi, şayet özgürlüklere, demokrasiye, insan haklarına ve hürriyetlerine samimi bir şekilde inanıyor ve savunuyorsak öncelikle başkalarının da bizim gibi insan olduğunu ve insan olma zemininde haklara sahip olduğunu kabul etmek zorundayız ve buna samimi bir şekilde hep beraber inanmak zorundayız. Sadece bizim gibi inananların değil, herkesin, bizimle aynı düşüncede olmayanların da temel hak ve hürriyetlerden istifade etme noktasında eşit haklara sahip olduğuna hep beraber, samimi bir şekilde inanmak zorundayız.

İkincisi ve çok daha önemli olan şudur: Her türlü zorluğa rağmen, güçlüğüne rağmen, esen fırtınalara rağmen, konjonktürel rüzgârlara rağmen, siyasal ittifaklarımıza rağmen, parti çıkarlarımıza rağmen; duruşumuzu, istikametimizi bozmadan, onurlu bir şekilde, hakkı üstün tutabilme iradesini ortaya koymaktır. Her koşulda insan kalmayı, insanca duruş sergilemeyi başarmamız lazım. Bu insanca duruş; ideolojilerimize, partilerimize, siyasi ittifaklarımıza aykırı olsa bile, “Senin fikirlerine katılmıyorum, hatta şiddetle itiraz ediyorum ama fikirlerini savunma özgürlüğüne de sonuna kadar sahip çıkıyorum.” demeyi hep beraber başarmak zorundayız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kararların gerekçelerinin bulunması, kararları hukuki kılmaz. Her saç baş yolduran, “Bu kadar da olmaz!” dediğimiz birçok yanlış ve kötü kararın da altında emin olun çok çok geniş gerekçe vardı. Gerekçeden karara gitmek yerine önce karar verip sonra da o karara gerekçe uyduran hukukçular bizleri aldatmasın. Çok fazla gerilere gitmeyeceğim, sadece her biri burada yer alan birçok milletvekilini ve Adalet ve Kalkınma Partili birçok milletvekilini de rahatsız eden, vicdanını yaralayan birkaç örneğe değineceğim.

Değerli AK PARTİ’li milletvekili arkadaşlarım, rahmetli Başbakanımız Profesör Necmettin Erbakan’ı Bingöl’deki konuşması sebebiyle cezalandıran Diyarbakır DGM Mahkemesinin emin olun bir gerekçesi vardı, altında da koca koca hukukçuların imzası vardı ve yine o cezaı onayan Yargıtay üyelerinin de gerekçeleri vardı, altında da koca koca Yargıtay üyelerinin savunduğu gerekçeler vardı. Şu anki Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’a Siirt’teki okuduğu şiir sebebiyle ceza veren Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesinin de kararının bir gerekçesi vardı, o kararı onaylayan da koca koca hukukçular vardı ve o kararı Yargıtayda onaylayan, bize saç baş yolduran hukukçuların kendilerinin de savunduğu gerekçeleri vardı. Refah Partisinin, Fazilet Partisinin, Adalet ve Kalkınma Partisinin parti kapatma davalarında verilen kapatma kararlarının da altında koca koca anayasa

hukukçularının imzası vardı ve sayfalarca dolusu gerekçeleri vardı ama 2007 yılında Cumhurbaşkanı seçimine dair Anayasa Mahkemesinin 367 garabetinin altında da koca koca anayasa hukukçularının ve Anayasa Mahkemesinin imzası vardı. 413 milletvekilinin başörtüsüne özgürlük sağlayan kararını iptal eden Anayasa Mahkemesinin de koca koca, sayfalarca gerekçeleri, altında da koca koca hukukçuların imzası vardı.

Demem o ki hukuki gerekçeyle karar vermek başka bir şey, karara gerekçe uydurmak başka şeydir. Kararın gerekçesini inanarak savunmak başka bir şey; öyle karar verilmesi gerektiği için, sizi buraya tıkayan irade öyle istediği için ceza verip o cezaya da gerekçe uydurmak bambaşka bir şeydir. Dolayısıyla gelin, hep beraber öyle olması gerektiği için verilen kararların gerekçelerini savunmayalım; gerçekten inanarak, gerçekten içimize sindirerek bu gerekçeleri savunabiliyorsak savunalım. Ey Adalet ve Kalkınma Partisindeki değerli kardeşlerim, sizler 2004 yılında Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nda bir değişiklik yaptınız. O tarihe kadar Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin verdiği hak ihlalleri kararı Türkiye'de sadece tazminatı doğuruyordu. Siz 2004 yılında Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nda bir değişiklik yaptınız ve dediniz ki: Şayet Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi bir hak ihlali kararı verirse mahkeme bunu yeniden yargılama sebebi yapmak zorundadır. Daha sonra, 2010 yılında Anayasa'da bireysel başvuru hakkını yine sizlerin öncülüğünde bu memleket başardı. 2011 yılında da Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'u yine siz getirdiniz. Şimdi, getirmiş olduğunuz ve benim de takdir ettiğim Anayasa'nın 148'inci maddesinin üçüncü fıkrasıyla 12/9/2010'dan itibaren yurttaşlarınıza, vatandaşlarınıza bireysel başvuru hakkı tanıyorsunuz. “Ey 85 milyon, şayet kamu sizin hakkınızı ihlal ederse orada Anayasa Mahkemesi var, orada hukukçular var, kendi kamu gücünü kullanarak size haksızlık eden bu insanlara karşı Anayasa Mahkemesine müracaat etme hakkını veriyorum. Bu, size bir hak olduğu gibi Türkiye'yi, Avrupa'da başka ülkelere şikâyet etmek zorunda kalmayın. Gelin, bu ülkede kamunun yaptığı hak ihlallerini yine kendi yargımız içerisinde çözelim.” diye Anayasa Mahkemesine, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine müracaattan önce bu hakkı siz verdiniz. Yine, Anayasa 153'ün son fıkrasında diyorsunuz ki: Anayasa Mahkemesi kararları Resmi Gazete'de yayımlandıktan sonra Türkiye Büyük Millet Meclisi, mahkemeler, idari organlar dâhil herkesi bağlar. Yine, Anayasa 158'in son fıkrasında da diyorsunuz ki: Anayasa Mahkemesi ile başka mahkemeler arasında bir görev uyuşmazlığı çıkarsa Anayasa Mahkemesinin kararı esas alınır. Yine, 2011 yılında sizin getirmiş olduğunuz Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 45'inci maddesinde bireysel başvuruyu tanımlarken şöyle diyorsunuz değerli AK PARTİ'li milletvekilleri: Anayasa'da güvence altına alınmış temel hak ve özgürlükleri ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve buna ek Türkiye'nin taraf olduğu protokoller kapsamındaki herhangi bir temel hak ve hürriyet kamu gücü tarafından ihlal edilirse kişi bireysel başvuru yoluna müracaat edebilir. Bu bireysel hakkı yani Anayasa'da ya da Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nde tanımlanan hak kim tarafından ihlal edilebilir? Bir belediye, bir kamu gücü, bir bakanlık, bir nüfus müdürlüğü tarafından ihlal edilebilir. Peki, başka kimin tarafından ihlal edilebilir? İşte, 45'inci maddede de onu söylüyorsunuz, diyorsunuz ki: İhlale neden olduğu ileri sürülen işlem, eylem ya da ihmal bir mahkeme kararına dayanıyorsa Anayasa Mahkemesi hak ihlali verirken bir yeniden yargılama için o dosyayı gönderir ve sonucu ondan sonra ortadan kaldırır. Yani kesinleşmiş bir mahkeme kararına karşı dahi eğer bu bir temel hak ve hürriyeti ortadan kaldırıyorsa “Ey Anayasa Mahkemesi, onu da tespit edip, ilgili mahkemeye o kararı gönderip o hak ihlalinin ortadan kaldırılabilirsiniz.” diyen sizlersiniz. Dolayısıyla geldiğimiz nokta itibarıyla böyle süslü süslü laflarla “Efendim, Yargıtay ile Anayasa Mahkemesi arasında bir görev uyuşmazlığı var. Anayasa Mahkemesi süper temyiz mahkemesi değildir.” gibi hukukçu yalanlarına itibar etmemek lazım çünkü Anayasa Mahkemesi bir temyiz incelemesi yapmıyor. Anayasa Mahkemesi, bir konu önüne geldiği zaman hak ihlali bir kamu gücü tarafından ihlal edilmişse ihlal kararı veriyor. Az evvel

de ifade ettiğim gibi, bu ihlal kararı bir mahkeme tarafından da yapılmış olabilir. Anayasa Mahkemesi burada bir temyiz incelemesi yapmıyor; İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesinin veya Yargıtayın verdiği kamu gücünü kullanarak bir temel hak ve hürriyeti, Anayasa’da tanımlanmış hak hürriyetini ortadan kaldırmasına “Durun bir dakika, ben burada temyiz incelemesi yapmıyorum. Ey İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi, ey Yargıtay 3. Ceza Dairesi; sen kişinin Anayasa’da güvence altına alınmış bir temel hak ve hürriyetini ihlal ettin. Dolayısıyla, senin bu ihlalini tespit ediyorum. Bunu ortadan kaldırmanın yolu da dosyayı 13. Ağır Ceza Mahkemesine gönderiyorum, bu kişinin yargılmasını yeniden yap, dokunulmazlık kararını tanı, dosyasını fezlekeyle Meclis Başkanlığına gönder; şayet Türkiye Büyük Millet Meclisindeki 600 milletvekili çoğunlukla Can Atalay’ın dokunulmazlığını kaldırırsa 13. Ağır Ceza Mahkemesi yargılamaya kaldığı yerden devam etsin.” diyor. Yani “Yanlış bir karar verdin.” demiyor, delilleri tartışmıyor; Anayasa’da güvence altına alınan yasama dokunulmazlığını ihlal eden 13. Ağır Ceza Mahkemesine bireysel başvuruyla “Dur!” diyor.

Sayın Meclis Başkanım, dolayısıyla sizlerin de bu kararı ayakta tutarak İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesine “Ya, bu kararı bu kadar hararetle savunan partiler ve milletvekilleri var. Gönderin fezlekeyi, ben ilgili komisyona da getireyim, Genel Kurul Can Atalay’ın dokunulmazlığını kaldırsın, memleket hiç olmazsa bu hukuk ayıbıyla yüz yüze kalsın.” demeniz gerekirken Yargıtay 3. Ceza Dairesinin âdeta Anayasa Mahkemesini yok sayan, Anayasa’yı yok sayan, Meclisin iradesini yok sayan kararını burada okutma gibi bir durumla bu Meclisi karşı karşıya bırakınız; bunun doğru olmadığını ifade etmeye çalışıyorum.

Bir diğeri de Anayasa Mahkemesi, tıpkı diğer mahkemeler gibi, önüne bir ihtilaf geldiği zaman Anayasa’yı yorumlama yetkisine sahiptir. Her derecedeki mahkeme karar verirken Anayasa’yı yorumlama yetkisine sahiptir ama nihai olarak, en üst mahkeme olması hasebiyle ve “Anayasa’yla ilgili bir görev uyumsuzluğu olduğunda Anayasa Mahkemesi kararları esas alınır.” hükmü gereğince Anayasa Mahkemesi Anayasa’nın ilgili maddesini yorumlamışsa, artık İstanbul 13. Ağır Cezanın, Yargıtay 3. Hukuk Dairesinin ya da milletvekilleri olarak bizlerin yapacağı değerlendirme sadece entelektüel ya da akademik tartışmalar olur ama bu karara uymama gibi bir yaptırım, Anayasa’yı yok saymak gibi bir durumla karşı karşıya bırakır.

Yine, Türkiye’de Anayasa Mahkemesine müracaat etmeden Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine müracaatlar oluyor. Sebep ne? Başvurucu “Artık, başvurularında Anayasa Mahkemesinin kararları idare tarafından dikkate alınmıyor. Dolayısıyla ihlal kararları dikkate alınamayan Anayasa Mahkemesiyle ben ne diye vakit kaybedeyim?” deyip direkt Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine gidiyor. Onun için Türkiye’yi bu ağıttan kurtarmak lazım.

Aslında söylenecek çok söz var ama sözün özü ve hikmeti çoğu zaman bir şairin dizelerinde gizlidir, ben de bir Azeri şairin dizeleriyle bu hikmeti Genel Kurula arz etmiş olacağım.

“Merhamet duygusu sende yoksa,
Tuttuğun orucun sende ne manası var?
Sofranda yoksula yerin yoksa,
Bir ay aç kalmanın ne manası var?

Terazin çekide eğri çekerse,
Dilin zehir gibi kalp incitirse,
Elin rüşvet alıp rüşvet verirse,
Kıldığın namazın ne manası var?

Yalandan ant içip al ver edenler,
Avrattan habersiz eğri gidenler,
Haksızdan pul alıp haklı edenler,
O hacca gitmenin ne manası var?

Haram pullarıyla villa dikenler,
Yetimin hakkını bölüp yiyenler,
Şer atıp birbirini bedbaht edenler,
Ölende Yasin'in ne manası var?

Namaz da oruç da esastır kardeş,
Ama vicdanlı olmak çetindir kardeş,
Asıl insan olmak lazımdır kardeş,
Amelsiz Kur'an'ın ne manası var?"

Hakkı tutup kaldıramadıysan, haksızlığa karşı çıkamadıysan, konjonktür rüzgârına kapılıp yaprak gibi dönüp durduysan milletvekilliğinin, iktidarın, bakanlığın, Cumhurbaşkanlığının, Meclis Başkanlığının ne manası var?

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi, CHP, DEM PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Sayın Genel Başkan, İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'na söz veriyorum.

Süreniz yirmi dakikadır. (İYİ Parti sıralarından ayakta alkışlar, CHP ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; hepinizi en içten duygularımla, saygılarımla selamlıyorum.

Adalet, var olanın ait olduğu yerde bulunmasıdır. Adalet, doğruluk temelinde bir düzenin kurulmasıdır; kurulan düzenin sürdürülmesi, hakkın gözetilmesi ve ona saygılı olunmasıdır. Adalet, komşusu açken tok yatmamaktır. Adalet, devletin dini, ekonominin besmelesidir. Adalet, geçinebilen emekli, umutları olan gençler, alınının terinin karşılığını alan emekçi, siftahına şükreden esnaf, yer ve yetki teminatı olan kamu görevlisi, ayrılmış erklerin birbirini denetleyebilmesidir. Adalet, yüce dinimizin en önemli emridir. Adalet, üç bin yıllık devlet geleneğimizin temelidir. Türk'e göre adalet göğün direğidir; adaleti var eden yasal düzen şayet bozulursa gök yıkılır. Töre, adalettir, kanundur ama törenin bir anlamı daha vardır; o da usuldür. Görevini yerine getirirken usul, erkân bilmek gerekir; bilmeyene teslim edilen görev ve makam, gücü değil, beraberinde utancı getirir.

Bugün de burada bir utancın anatomisini görüşmek üzere toplanmış bulunuyoruz. Bugün cebelleştığımız sorunların ilk sebebi adalet yoksunluğudur. Adalet yoksunluğunun sebebi ise iktidarın adalet duygusundan yoksun olmasıdır. Sonucu ise memleketin yoksunluğu ve yoksulluğudur. Yasaklarla, yolsuzluklarla, yoksullukla mücadele taahhüdünden her üçünün de faili olmaya evrilen iktidar yolculuğunun en kritik duraklarından biri de bugün görüştüğümüz ve üzerinde tartışmaya devam edeceğimiz Can Atalay vakasıdır. Mart 2014'te Gezi olaylarıyla ilgili hakkında örgüt kurmak ve yönetmekten iddianame düzenlendi, 2015 yılında beraat etti. Yine, beş yıl sonra yani 2019 yılında Gezi

olaylarına ilişkin yeni bir iddianame tanzim edildi, tanzim eden de hâlen firarı FETÖ savcısı Muammer Aktaş. Şubat 2020’de Can Atalay bu davadan da beraat etti. İstinaf dosyayı bozdu, 2 defa beraat eden Can Atalay hakkında bu sefer devreye giren eller, kulaklara fısıldanan talimatlar, havada uçuşan “Unutmayınız.” kartları marifetiyle on sekiz yıl hapis cezası verildi. Keyfi yerine gelen istinaf bu cezayı hemen onadı. 2023 Genel Seçimleri’nde Can Atalay aday oldu. Yüksek Seçim Kurulu adaylığını kabul etti ve Can Atalay milletvekili seçildi. Son on beş aydır yaşananlar ise usul, erkân bilmemenin, hukuk tanımazlığın, adaletsizliğin, devlet aklı ve ahlakından yoksunluğun, siyasetin yargıyı teslim almasının, yargıç değil, personel istihdamının Türk hukuk tarihinin ve yakın siyasi tarihimizin en büyük kepezeliği olarak hafızalarda silinmemek üzere yer etti. Anayasa 83’üncü madde “Milletvekillerinin dokunulmazlığı var, milletvekili tutulamaz, gözaltına alınamaz, sorgulanamaz, tutuklanamaz, yargılanamaz.” diyor. Kaldırma usulünü de istisnai durumlarda düzenliyor. Bu kurala dayanarak Sayın Can Atalay bir başvuru yaptı, dosya Yargıtayda olduğu için Yargıtay “Bu durum istisnai hâllerdendir dolayısıyla bahse konu kişi dokunulmazlıktan faydalanamaz.” dedi. Bu kurala dayanarak yapılan müracaatın Yargıtay tarafından reddedilmesi bir hukuki yorumdur, doğrudur ama yanlıştır, netice itibarıyla bir hukuki durumdur. Neticede, Anayasa Mahkemesine yapılan başvuru sonucunda “Tutukluluğun devamı Anayasa’nın 83’üncü maddesiyle bağdaşmıyor.” denilerek hak ihlali kararı verildi. Şimdi, böyle bir durumda ne beklersiniz? Yerel mahkeme kararı uygulayacak, Can Atalay tahliye edilecek, Türkiye Büyük Millet Meclisine gelip yeminini edecek, milletvekilliği sona erince de yargılama devam edecek -hukuk bunu gerektiriyor- ya da bu arada bir fezleke düzenlenecek, Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderilip görüşülüp oylanacak, dokunulmazlık kaldırılacak, ancak bu süreçlerden sonra da yeniden yargılama yapılacak. Bizim hem ceza hukukumuz hem Anayasa’mız hem de kanunlarımız bunların yapılmasını emreder nitelikte hükümler içeriyor ama bunların hiçbiri olmadı. Usul, erkân bilmeyenler, talimatla hukuku eğip bükenler, adalet duygusundan, millete karşı olan sorumluluktan yoksunlar göğün yıkılmasına sebebiyet verdiler; kul hakkına girdiler, millî iradeyi, hukuku ve adaleti yok saydılar. Önce Anayasa Mahkemesinin kararını uygulaması gereken yerel mahkeme “Dosya Yargıtayda, kararı o versin.” dedi. Anayasa’nın amir hükmü olan “Anayasa Mahkemesi kararları herkesi bağlar.” maddesi ağırlarına gitmiş olacak ki Yargıtay 3. Ceza Dairesi “Ben, herkes miyim!” diyerek dünya da eşi benzeri görülmemiş bir karara imza attı, Anayasa Mahkemesi kararlarına uyulmamasına, hatta kararı veren Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında da suç duyurusunda bulunulmasına hükmetti. Başka ülkelerde olsa bunlar film olur saygıdeğer milletvekilleri. Atalay, bu durumda senaryoya itiraz etti ve yeniden Anayasa Mahkemesine başvurdu. Anayasa Mahkemesi bu sefer de ilk kararı uygulamayarak “Bireysel başvuru hakkını da ihlal ettiniz.” dedi. Aynı döngü bir kez daha yaşandı, bu sefer Yargıtay 3. Ceza Dairesi Anayasa Mahkemesi kararının hukuki değerinin olmadığını söyleyip karara uymama kararı verdi. Yetmedi, bir de milletin iradesinin tecessüm ettiği ve duvarında “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir” yazan Gazi Meclisimize sopa gösterdi, anayasal zorunluluk gereği takdir ve ifası için yeniden Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına gönderilmesine karar verdi, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına gönderildi. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Numan Kurtulmuş, bu kararı -kendisi beni bağışlasın ama- emir telakki etmiş olsa gerektir ki yurt dışında olduğu bir oturumda gündeme aldırıp okuttu. Can Atalay yeniden Anayasa Mahkemesine başvurdu, Anayasa Mahkemesi bu sefer de “Türkiye Büyük Millet Meclisinde okuduğunuz karar mahkûmiyet kararı değil, Yargıtay ilgili dairesinin Anayasa Mahkemesi kararına ilişkin değerlendirmesidir.” yorumunda bulundu, devamında “Anayasa Mahkemesi olarak biz hak ihlali kararı verdikten sonra kesinleşmiş bir hükmün varlığından söz etmek mümkün değildir, kararlarımız tavsiye değildir, bağlayıcıdır, gereğinin yapılması konusunda ilgili otoritelere takdir hakkı ve yetkisi bırakmayan kararlardır.” ifadesinde bulundu. “İhlale yol açan karar, hak ihlali kararımla ortadan kalkmıştır, yasama organı yönünden de bu bağlayıcıdır. Yargıtayın, Anayasa Mahkemesi

kararına uyulmaması kararı da hukuki bir değere sahip değildir, dolayısıyla kesinleşmiş bir mahkûmiyet kararı falan yoktur.” dedi yani mealen “Türk hukukunda Anayasa Mahkemesinin hak ihlali kararına uyulmaması gibi bir uygulama yoktur.” tespitinde bulundu. Yani buna göre yine, verilmesi mümkün olmayan ve hukuki dayanaktan yoksun bir karara yaslanarak “Yargıtay ilgili dairesinin yazısının Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda okutulması suretiyle Atalay’ın milletvekilliğinin düşürülmesi esasen ve hukuken yok hükmündedir.” ifadesine yer verildi. İşte, bu kararın ışığında bizler buradayız. üç bin yıllık devletimizin, asırlık cumhuriyetimizin tarihinde yapılmış en karanlık tablolardan biri, bugün önümüzde ve karşımızdadır. Bugün Türkiye Büyük Millet Meclisi bu utanç tablosunu ya paramparça edip yok edecek ya da bu tablonun tarihte yer etmesinin mimarı olarak sorumluluğu üstlenecektir. Yok hükmünde olan bir karar ya kötü bir anı olarak hatırlanacak ya da hukukun artık bu ülkeyi terk ettiği cümle âleme ilan edilmiş olacaktır. Goethe “İsimler birer kuru gürültüden ibarettir.” diyor. Mevzu, Can Atalay ya da onun milletvekilliğinin devamı asla değildir; mevzu, hukukun emrettiğine uymak için gereğini ifa etmektir; mevzu, hukuk devletinin hem maddi hem de biçimsel özelliklerini savunmaktır. Nasyonal sosyalistler Almanya’da işbaşına geldiklerinde evvela hukukun biçimsel güvencelerini tahrir etmişlerdi, sonrasında hukuk devletinin maddi özünü ortadan kaldırmak onlar için çok kolay bir işe dönmüştü. Hukuk devletinin maddi özünde insan vardır, insanın onuru vardır, insanın hakları vardır. Biçimsel ilkeler ise bu özü korumak için getirilmiştir. Bunu tahrir etmeye başladığınız andan itibaren özü de ortadan kaldırmanın yolunu açmış olursunuz. İtiraz ettiğimiz, karşı durduğumuz, bu ülkeyi her geçen gün daha kötüye götüren tek adam rejiminin, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin bugün bizi getirdiği hâldir. Bu devletin gelenekleri vardı; o gelenekleri yok ettiniz. Bu devletin bir akıllı vardı; o akla ihanet ettiniz. Bu devletin bir ahlakı vardı; ahlak yoksunluğunu tıpkı bir kanser hücresi gibi devlete metastaz ettirdiniz. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar) Geldiğimiz yer, işte tam burasıdır. Kurduğunuzu zannettiğiniz düzen, aslında düzen değil, düzeneiktir; hukuktan, adaletten arındırılmış, ahlaktan yoksun, akıldan uzaklaşmış kurnaz bir düzeneiktir. Toylardan, kurultaylardan bugüne gelen bir geleneği ve bir tecrübesi var bu Meclisin; yüz yıldır süregelen teamülleri var.

Beyefendiye hürmetsizlik etmekten korkan, buna karşı hukuku hiçe saymayı umursamayan bir Meclis yönetimi olunca ne o teamüller ne de tecrübe ve birikim hiçbir işe yaramadı, yaramıyor; böyle devam ederseniz de yaramayacak. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

Küçük siyasi hesaplar ve kendi partisindeki ikbal uğruna bu Gazi Meclis zor durumda bırakılmıştır. Türkiye Büyük Millet Meclisinde yanlış bir kararın okutulduğu konusunda hemen tüm hukukçular hemfikirdirler. Kendisi yurt dışındayken bu kararı Başkan Vekilline okutturan Sayın Meclis Başkanına sesleniyorum: Sayın Başkan, siz bu kararı kendiniz mi okumak istemediniz de başkasına okutturdunuz? Baskı altında mıydınız? Bu çetrefilli durumun oluşmasını sağlayarak kendinize farklı bir parantez mi açmaktı niyetiniz? “Bakın, ben iyiyim ama ne yapayım, sonuçta emir kuluyum, okumamız lazımdı.” mı demek istediniz? (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar) Yöneticilik sorumluluktan kaçmak değil, onu layıkıyla üstlenmekten geçer; aksi, maalesef ve maatteessüf ucuz siyasettir ve işgal edilen koltuğa asla ve kata yakışmaz. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar) Yanlışların iç içe geçtiği sürecin sonucunda şimdi buradayız ama bu yanlışlıklar sürecinin en önemli halkası Mecliste yanlış kararın okunması olmuştur. Yanlış karar okunduktan sonra diğer tartışmaların da hiçbir önemi kalmamıştır. Böylesi bir hatanın Meclis tarihinde hiç olmamış olduğu da dikkate alındığında, Meclis Başkanının niyeti ve yeterliliği konuşulması gereken en önemli mesele olarak şimdi önümüzdedir.

Meclisi olağanüstü toplantıya çağırdık. Soruyorum şimdi, ne yapacağız? Bir oylama mı yapacağız? Hayır. Bir karar mı alacağız? Hayır. Konuşacağız, tartışacağız. Değerli arkadaşlar, ne yapacağız? Bu kez yerel mahkemenin kararını mı okuyacaksınız? O da yok hükmünde. Öyleyse ne yapacaksınız? Anayasa Mahkemesine göre “Yüksek mahkeme hak ihlali kararı verdikten ve bu ihlalin düzeltilmesi için hüküm

kurduktan sonra artık o karara dayanarak işlem tesis edilemez.” diyor yani karar yok hükmünde. “Bu yok hükmündeki karar hukuk âleminde hiç var olmadı.” deniliyor. Yani aslında bu karar “Sayın Can Atalay’ın milletvekilliği hiç düşmedi.” diyor. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

YUNUS EMRE (İstanbul) – Sayın Başkan yanıt verecek misiniz? Çok önemli sorular sordu şahsınıza, tamamlayınca yanıt verin lütfen.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – Bugün yapılması gereken Anayasa Mahkemesi kararının gereğini yerine getirmek, Can Atalay’ın milletvekilliğine dayalı her türlü sonucun gerçekleştirilmesini de temin etmektir. Daha önce Meclis toplanana kadar adalet müessesesi Türkiye’yi karşı karşıya bıraktığı bu sorunu çözmek yolunda doğru bir adım atmaya muvaffak olur inşallah temennisinde bulunmuştum, kimse kılını kıpırdatmadı. Yargıda yüksek mahkemeler arasındaki güç tartışması, ne yazık ki Türkiye Büyük Millet Meclisinin iradesine onulmaz bir zarar verilmesine sebep oldu. Bunun sorumluları bu sakil durumu düzeltmek için gereğini yapmak mecburiyetindedirler. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar) Can Atalay Türkiye Büyük Millet Meclisi kürsüsünden yemin etmeli ve milletvekili olarak çalışmasına başlamalıdır. Can Atalay’ın hukuki bir problemi varsa şayet işte o zaman hukuk da işletilmelidir. Bunun yolu, yöntemi, usulü, erkanı bellidir ama biliyoruz ki siz bunu yapmayacaksınız ve yapamayacaksınız çünkü dün Adalet Bakanınız, bugün de Değerli Grup Başkanınız “Meclisin yapabileceği bir şey söz konusu değil.” mealinde açıklamalar yaptılar. Ben hatırlatayım: 18’inci yüzyılın ünlü hukukçularından Blackstone der ki: “Parlamento, tabiat bakımından imkânsız olmayan her şeyi yapabilir.” (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar) Yani bu aziz Meclis Anayasa’ya uygun olmak kaydıyla her türlü kararı alabilir ve her türlü adımı da atabilir. Korkmayın, bunun için önünüz açık. Bu Gazi Meclis aynı zamanda Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın da en başta korunduğu ve kollandığı bir çatı olarak inşa edilmiştir. Türkiye’de de Meclise rakip bir yasama organı yoktur, olamaz, olmayacaktır; bunun da herkes tarafından bilindiğine şahidim. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

Az evvel söyledim, Meclisin bir karar almasına gerek olmadığı açıktır çünkü yapılan her neyse zaten yok hükmündedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – Müsaadenizle Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – Anayasa Mahkemesi kararlarını eleştirebilirsiniz, beğenmeyebilirsiniz ama bu kararlara uymamak, hele hele bu kararları yok saymak gibi bir lüksünüz olamaz. Beğenin, beğenmeyin Anayasa Mahkemesi “Ben ihlal kararı verdiğime göre kesin hüküm kalkmıştır. Türkiye Büyük Millet Meclisinde de zaten yanlış karar okutulduğu için milletvekilliğinin düşmesi eylemi yok hükmündedir.” diyorsa Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının yapacağı tek şey Anayasa Mahkemesi kararını okutmak, milletvekilinin milletvekilliğinin hiçbir zaman sona ermediğini belirterek buna göre işlem gerçekleştirilmesidir. Demokrasilerde çare tükenmez ama dikkat edin “demokrasilerde” diyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son bir dakika...

Buyurun.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – Mimarı olduğunuz ve yana yakıla savunduğunuz bu ucube sistemde hukuku işletmekten imtina ettiğiniz her durumda Türk demokrasisini daha fazla tartışılır hâle getiriyorsunuz. Dikkat ediniz, hep yanlışla imtihan ediliyor, sonuçta hep kaybediyorsunuz. Bağlılığı devlete değil saraya olanları, itaati devlete değil efendiye olanları el üstünde tutuyor sonra da

liyakatsizliğin ve iş bilmezliğin bedelini ödüyorsunuz. Bakanlık koridorlarında hazırlanan ve kamuoyuna sunulan ama daha üstünden üç dört ay geçmeden yenisini hazırlamak mecburiyetinde kaldığınız yargı paketlerinin içinde her geçen gün biraz daha hukuksuzluğa ve adaletsizliğe doğru dibe vuruyorsunuz. Yediğiniz vurgunun farkında değilsiniz, derinlik sarhoşluğuyla ne hayal gördüğünüzü bilemem ama Türkiye Cumhuriyeti devleti bir hukuk devletidir, bunu aklınızın bir tarafına kazıyın.

Hepinizi saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından ayakta alkışlar, CHP sıralarından alkışlar)

IX.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

4. - TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş'un, İYİ Parti Genel Başkanı Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, (8/43) esas numaralı Genel Görüşme Önergesi üzerinde İYİ Parti Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Sayın Dervişoğlu, sözlerinizde Meclis Başkanıyla ilgili söylediğiniz hususlara cevap vermeyeceğim konumum gereği, bunu bilahare size anlatırım ama şunu söylemek isterim: O karar 30 Ocak 2024 tarihinde...

YUNUS EMRE (İstanbul) – Sayın Başkan, biz de duyalım. Efendim, şahsınızla ilgili değil, Anayasa'yla ilgili.

BAŞKAN - Kardeşim, gelir konuşursun, lütfen saygı içerisinde dinleyin.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Tabii ki dinleyeceğim efendim. Şahsınızla ilgili değil, Anayasa'yla ilgili.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) – Saygı duyulacak bir insan olun o zaman.

BAŞKAN - Bir kere, 30 Ocak 2024'te iki ülkeyi kapsayan ziyaretim dört ay önceden planlanmıştı. O hafta Mecliste vekil olarak bulunan hangi arkadaşımız olsaydı o kararı o okuyacaktı. Dolayısıyla önceden planlanmış bir karar okutma değildir, tavzih etmek için bunu söylüyorum.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.55

SEKİZİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 19.10

BAŞKAN: Numan KURTULMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 114’üncü Birleşiminin Sekizinci Oturumunu açıyorum.

(8/43) esas numaralı Genel Görüşme Önergesi’nin ön görüşmelerine devam ediyoruz.

VI.- GENEL GÖRÜŞME (Devam)

A) ÖN GÖRÜŞMELER (Devam)

1.- CHP Grubu adına Grup Başkan Vekili Ankara Milletvekili Murat Emir, Grup Başkan Vekili Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın’ın, Anayasa Mahkemesinin Şerafettin Can Atalay’ın milletvekilliğinin düşmesi işlemiyle ilgili vermiş olduğu kararı doğrultusunda TBMM’nin tutum ve davranışının belirlenmesi, yaşanan bu durumun sebeplerinin tespit edilmesi ve benzer durumların önlenmesi konusunda bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/43) (Devam)

BAŞKAN - Şimdi söz sırası Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit’e aittir.

Buyurun. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakika.

DEM PARTİ GRUBU ADINA GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri ve ekranları başında bizleri izleyen değerli halklarımız; hepinizi DEM PARTİ Grubu adına sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Buradan vekilliği gasbedilen, haksız hukuksuz bir şekilde cezaevinde tutulan Can Atalay’ın şahsında Gezi tutsaklarını en içten duygularıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Buradan Kobani kumpas davasıyla rehin alınan, cezaevine konulan ama bir an olsun geri adım atmayan, biat etmeyen, teslim olmayan Figen Yüksekdağ’ı, Selahattin Demirtaş’ı, Selçuk Mızraklı’yı, Bekir Kaya’yı, Leyla Güven’i, Ayşe Gökkan’ı en içten duygularıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Ve adını sayamadığım bütün yoldaşlarımıza bin selam olsun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar, zılgıt çekmeler)

Yine, 2 oğlunu ve eşini kaybeden, yıllardır adaletin olmadığı, hukukun olmadığı, Anayasa’nın askıya alındığı bu ülkede karanlıkta samanlıkta iğne arar gibi adalet arayan, kış yaz, sıcak soğuk demeden meydanlarda oturan Emine Şenyaşar’ı buradan selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Roboski’de kurşunlanan, bombalanan, bedenleri parçalanan, hukuksal süreci akamete uğratılan ama adalet mücadelesini devam ettiren Roboskili aileleri, yine, Çorlu tren kazasında yaşamını yitiren onca ailenin sesi olan Mısra Öz’ü, Soma katliamında yakınlarını kaybeden Soma ailelerini ve bu ülkede her türlü adaletsizliğe, hukuksuzluğa karşı durmuş, söz söylemiş, eylemiş olan her bir yurttaşımızı en içten duygularıyla selamlıyorum. İyi ki varsınız, iyi ki mücadele ediyoruz hep beraber. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın vekiller, sayın halklarımız; bugün bu Meclisin tanık olduğu şeyin münferit olmadığını ifade etmemiz gerekir. “Yirmi iki yıllık AKP iktidarının özeti nedir?” dersiniz, bugün bu Meclisteki tanıklığımızdır, halkın haklarına saldıran, milletvekilinin kürsü dokunulmazlığını yok sayan, milletvekiline şiddet uygulayan, sonra da utanmadan, sıkılmadan o görüntüleri montajlayıp götürüp mehter marşlarıyla dinleten bir zavallı iktidar gerçeğiyle karşı karşıyayız. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Sözü bitmiş, gidecek menzili kalmayan, her gün bu ülkede yaşanan hukuksuzluklara söz söyleyemeyen, iş veremeyen, ekmek veremeyen, adaleti hiç vermeyen, vermek istemeyen bu ülkenin AKP iktidarının anladığı tek bir şey var o da mazlumun, masumun, emekçinin, yoksulun, çiftçinin, köylünün sesi olan bu Meclisteki muhalefet milletvekillerinin sesini kısmak, onlara saldırmak. Ama buradan söyleyelim, bilmediğiniz bir şey var, biz Denizlerin, Mazlumların, İbrahimlerin, biz Haki Karerlerin, biz bu ülkedeki bütün devrimci dinamiklerin ve direnenlerin ardıllarıyız; ne sizin baskınıza ne de sizin zorunuza teslim olmadık, asla olmayacağız. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi, bir hukuksuzluğu düzeltmek üzere Genel Kurula çağrı yaptık, bütün muhalefet milletvekilleri MHP hariç çünkü biliyorsunuz o iktidarın ortağı, o hukuksuzlukların en büyük paydaşı, o hukuksuzlukların talimatını veren, sorumsuz sorumlu olan. Yani her türlü talimatı veren ama günün sonunda iktidarla ilişkim yok, Hükûmete ortak değilim diyen bir parti, onun dışındaki bütün milletvekilleri muhalefet olarak ortak çağrı yaptık ve dedik ki: Gelin, Meclisi toplayalım, ortada bir AYM kararı var, bu ülkede bir hukuk skandalı var. AYM bir karar verdi, dedi ki: “Sizin yani Meclisin Can Atalay’ın milletvekilliğini düşürmesi yok hükmündedir.” “Bunu, yok hükmünde olması kararını düzeltelim.” diye çağrı yaptık, umurunuzda mı? Hayır, değil. Şimdi soruyoruz: Anayasa yapmaktan bahsediyorsunuz, yeni bir anayasayı tartışmaktan bahsediyorsunuz. Ben size sorarım: Var olan, bizim beğenmediğimiz, her gün bizi biçen, her gün bizi cezaevine koyan, her gün bize zulüm uygulayan bu 12 Eylül anayasasını uygulamıyorsunuz ki yeni anayasayı nasıl yapacaksınız? Anayasa madde 153 ne diyor: “AYM kararları gerçek ve tüzel kişileri, herkesi bağlar.” AKP’yi bağlamaz diye bir madde mi var? Mehmet Uçum’u, sarayı bağlamaz diye bir madde var mı? MHP’yi bağlamaz diye bir madde var mı? (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Bu ülkenin Adalet Bakanlığını yapan, Adalet Bakanlığını bağlamaz diye bir madde var mı? Yok. Herkesi bağlıyor değil mi? Anayasa madde 90 “Usulüne göre yürürlüğe giren uluslararası sözleşmeler iç hukuk hükmündedir. İç hukuk hükmü ile uluslararası hukuk çatıştığında uluslararası sözleşmeler geçerlidir.” diyor. AİHM kararları bağlıyor mu sizi? Bağlamıyor. AİHM’in Sayın Demirtaş, Sayın Yüksekdağ, Sayın Kavalı hakkında verdiği kararları uyguluyor musunuz? Uygulamıyorsunuz. Neden? Çünkü siz bir çoğunlukçu rejimi çünkü siz bir tekçi rejimi çünkü siz yeni bir faşizmi inşa etmek istiyorsunuz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Yargıyı araçsallaştırmışsınız, muhalefetin her türlü hakkını hukukunu yok ediyorsunuz, yoldaşlarımızı, partililerimizi her gün gözaltına alıyorsunuz, tutukluyorsunuz, cezaevine gönderiyorsunuz. Yetmiyor, kumpas davaları açılıyorsunuz; kumpas davaları üzerinden aslında bu ülkenin onur tarihi olan işte Kobani’yle dayanışmamızı, İŞİD’e karşı mücadelemizi mahkûm etmeye çalışıyorsunuz. Bu ülkenin en büyük sivil itaatsizlik eylemi olan, bu ülkede 81 ilde milyonlarca yurttaşın, sokağa çıkıp “Ben bu iktidarın politikalarından razı değilim. Ben bu iktidarın yaşam tarzıma karışmasından razı değilim. Ben bu iktidarın baskısına karşı söz söylüyorum ve sözümü eyliyorum.” diyen milyonlarca Gezi direnişçisinin direnişinden korktuğunuz için işte mahkeme kararlarıyla Gezi’yi mahkûm etmeye çalışıyorsunuz.

Soruyoruz: Niye? Çünkü korkuyorsunuz. Halktan korkuyorsunuz, halktan; halkın haklılığından korkuyorsunuz! Bu kadar açık ve net. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Biliyorsunuz ki o halk gerçek anlamda demokratik bir ülkede sizi asla barındıramaz, demokratik teamülün olduğu hiçbir yerde siz o sandıklardan çıkamazsınız. Neyle çıkıyorsunuz? Baskıyla, zorla, tehditle, şantajla ve paranın, devletin gücüyle o sandıktan çıkıyorsunuz. Aslında söyleyelim, sizin gerçek anlamda toplumsal meşruiyetinizin olmadığını işte yakın zamandaki yerel seçimler ortaya koydu. Halk ne dedi? “Güle güle AKP, güle güle.” dedi. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi, Can Atalay meselesine gelecek olursak, bakın, Anayasa 83'üncü madde şöyle diyor: "Seçimden önce veya sonra bir suç işlediği ileri sürülen bir milletvekili, Meclisin kararı olmadıkça tutulamaz, sorguya çekilemez, tutuklanamaz ve yargılanamaz." Peki, siz bunu dikkate aldınız mı? Hayır, hiçbir şekilde dikkate almadınız; bütün hukuk usullerini altüst ettiniz ve sevgili Hatay halkının iradesi olan, milletvekili olan Can Atalay'a on sekiz yıl ceza verdiniz. Buna karşı ne oldu? Buna karşı, tabii ki Can Atalay'ın avukatları AYM'ye başvurdu. AYM kaç defa daha, kaç defa daha size Can Atalay'ın Hatay halkının iradesi olduğu kararını gönderecek, kaçınıcıda uyacaksınız? Buradan soruyoruz: Kaç defa daha Hatay halkının iradesi olduğunu tescil edecek ve siz hangi karara uyacaksınız?

Yapay bir kriz çıkardınız. Bakın, AYM kararını İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi uygulamadı. Ne oldu? Tekrar Yargıtaya başvurdu. Yargıtay yetki aşımı yaptı, yetki gasbı yaptı ve döndü, AYM'nin hukuksal olarak varlığını sorguladı. Yetmedi, o kararı veren AYM üyeleri hakkında, gitti, suç duyurusunda bulundu. Biz bunu burada dedik, "Anayasal darbedir." dedik, "Bu, demokratik düzene bir darbedir." dedik; hiç alakalı olmadınız. "Hayır efendim, iki yüksek yargı birbirini yanlış anlamış, birbiriyle anlaşılamamış; bu iki yüksek yargı arasındaki sorunu gidermek lazım." dediniz. Ne alakası var? Ne alakası var? Anayasa'nın maddesi çok açık -demin de söyledim- Anayasa madde 153 "Bütün AYM kararları herkesi bağlar." diyor, "Yargıtayı bağlamaz." da demiyor ama siz bunun üzerinden iktidarınızı tahkim etmeye çalışıyorsunuz, 2028 ya da olası erken seçimdeki yol yürüyüşünüzü sağlama almaya çalışıyorsunuz. Topluma, halka bir savaş açmışınız, muhaliflere bir savaş açmışınız ve bu savaşın bir tarafı, bir aracı da şu anda emir eriniz olan yargıdır. Yargı üzerinden siyaseti dizayn ediyorsunuz, yargı üzerinden toplumu dizayn ediyorsunuz, yargı üzerinden muhalefete hiza vermeye çalışıyorsunuz, yargı üzerinden temel hak ve özgürlükleri askıya almışınız. Kimse bu ülkede söz söylemesin, kimse size aykırı söz ve davranış sergilemesin istiyorsunuz; sıfır, demokrasi sadece sizler için var. Sizin sınırlarınız siz istediğiniz kadar var olsun istiyorsunuz, onun dışındaki hiçbir şeye tahammülünüz yok ve bunun da gereğini kendinizce, işte, böyle şiddet gösterileriyle yapıyorsunuz; artık oraya kadar işi vardiğiniz.

Bakın, biz başından beri, ittifak partimiz olan TİP'le -Türkiye İşçi Partisi- ve diğer muhalefet partileriyle beraber bu süreçte her zaman Hatay halkının yanında olduk. TİP milletvekili ve Hatay halkının iradesi olan Şerafettin Can Atalay meselesi sadece bir milletvekili meselesi değildir; bu mesele, AKP'nin hukuksal devlet düzenine savaş açma meselesidir; bu mesele, demokratik devlet düzenini kabul etmeme meselesidir. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Bu meseleye yaklaşımınız, aslında, sizin demokratlığınızın, hukuk sınırınızın da göstergesi pozisyonundadır; bunu söyleyelim.

Şimdi, en son, AYM'ye dava açtık; DEM PARTİ, Cumhuriyet Halk Partisi ve tabii ki Türkiye İşçi Partisi (TİP) olarak hepimiz dava açtık ve en son, burada anayasaların havada uçtuğu ve gerçekten Anayasa'nın bu Mecliste ihlal edildiği o süreçte ne dedik? "Anayasa'yı ihlal ediyorsunuz." dedik. Bunu AYM'ye götürdük ve AYM "Evet, ortada bir ihlal var; aslında, Şerafettin Can Atalay'ın milletvekilliği düşmemiştir, bu yaptığınız işlem yok hükmündedir." dedi ve gerekçeli kararını da 1 Ağustosta Resmî Gazete'de yayımladı. Peki, gereğini yaptınız mı? "Ya, AYM bir karar aldı, bizim yaptığımız yanlışmış; hızla toplanalım, bu yanlış giderelim, bu vekilin hakkını verelim, Hatay halkının iradesi tecelli etsin." dediniz mi? Hayır. Gelmişsiniz, hâlâ burada bu karara karşı direnmenin yol ve yöntemlerini arıyorsunuz; biz buna asla izin vermeyeceğiz, bunu bir kez daha buradan söyleyelim.

Tabii, sizin demokrasi sicilinizi çok iyi biliyoruz. 2015 yılında bu ülkede Türkiye halkları demokrasiye yelken açtı, Türkiye halkları HDP'yi 80 milletvekiliyle Parlamentoya gönderdi. Ne yaptınız? Hükûmeti kurdurmadınız ve 1 Kasım sopalı seçimlerini yaptırınız. O gün bugündür -sizi iktidardan düşürdüğümüz

günden beri- düşman hukukunu Kürtlere, HDP'ye ve bu ülkedeki devrimcilere, demokratlara karşı uyguluyorsunuz. Neden? Çünkü biz bu tekçi rejime karşı halkların, inançların eşit ve özgür olduğu bir sistemi kendi partimizde inşa ettik; yetmedi, bunu Parlamente'ye taşıdık ve Türkiye'nin her halkından, her inancından milletvekili buraya geldi, söz söyledi. İşte, korkunuz o; yeniden bir 7 Haziran yaşamak istemiyorsunuz, yeniden bu ülke halklarının ve muhalefetine, demokratik muhalefetine yan yana gelip sizin o iktidarınızı yerle yeksan etmesinden korkuyorsunuz; bunun için baskınız, bunun için zorunuz. Bunun için sabah akşam Anayasa'yı yok sayıyorsunuz, darbe üzerine darbe yapıyorsunuz. Darbeyi sadece yapmıyorsunuz; kendiniz yapıyorsunuz, yetmiyor, Meclisi ortak ediyorsunuz, yetmiyor, yargıyı da darbenin aparatı hâline getiriyorsunuz. O anlamıyla bir darbeci iktidarsınız, 12 Eylülün devamcısıdır! Zihniyetiniz, köklerin Kenan Evren'in zihninde gizli, 12 Eylül cuntacılarıyla aynı zihniyetten besleniyorsunuz! (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi, Kobani kumpas davası, HDP kapatma davası, Gezi davası ve diğer bütün toplumsal davalar, bütün bu davalar üzerinden aslında bu ülkeye, bu ülkedeki direnen insanlara, bu ülkedeki işçilere, emekçilere, muhaliflere korku salmak istiyorsunuz. Korkunuz o kadar büyük ki artık halaylarımızdan korkuyorsunuz, zılgıtlarımızdan korkuyorsunuz, sloganlarımızdan korkuyorsunuz ve halay çekenleri cezaevine göndermeye çalışıyorsunuz. İşte, bu kadar zavallılaştırmış bir iktidar aklıyla karşı karşıyayız. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi, şunu söyleyerek -süre az kaldı- bitirmek istiyorum: Bizler, bu ülkedeki yoksullar, bu ülkedeki direnenler, bu ülkedeki kadınlar, bu ülkedeki emekçiler, gün doğumundan gün batımına kadar alın teriyle çalışanlar çabalayanlar, sırtında bir avuç azınlığı taşıyanlar yüzde 99'uz biz, yüzde 99'uz; siz sadece yüzde 1'siniz ve inanıyoruz ki bu yüzde 99 hakkını, hukukunu her gün savunmaya devam edecek. Halayıyla horonuyla, zılgıtıyla sloganıyla, marşıyla türküsüyle "...(*)" ama nerede olursa olsun sizin bu zulüm düzeninize karşı direniyoruz, direneceğiz ve bu direnişimiz zafere gidinceye kadar da devam edecek. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Bugün başlangıçta açtığımız usul tartışması ne yazık ki yarım kaldı ama şunu söyleyelim, Meclis Başkanlığı üst üste bu Meclisi darbelerle maruz bırakıyor. Bakın, ilk karar geldiğinde biz geldik ve "AYM kararını uygulayın, Yargıtayın kararı yok hükmündedir." dedik, bütün muhalefetteki gruplar, Grup Başkan Vekilleriyle Sayın Numan Bey'e, Meclis Başkanımıza gittik, görüşme yaptık. Ne oldu? Dinlemediniz. Şimdi, yine hep beraberiz, yine diyoruz ki: Gelin bu yanlıştan dönün, hukuka meydan okumayın, halk iradesine meydan okumayın -bütün bu hukuksal süreçleri düzeltmek elinde- Meclisi bir darbeler Meclisi hâline getirmeyin, halkın iradesine karşı duran bir Meclis hâline getirmeyin ve bunun gereğini yapın. Günlerdir bunun diplomasisini yürütüyoruz, günlerdir bunu konuşuyoruz; bir adım atıldı mı? Hayır.

Bugün Meclis Başkan Vekili olarak nöbet sırası Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Gülizar Bıçer Karaca'daydı. Ne yaptılar? Sayın Bekir Bozdağ'ı getirdiler oturtular. Neden her kritik kararda aynı mekanizma devreye giriyor? Biz soruyoruz burada: Gerçek anlamda bağımsız ve tarafsız bir Meclis Başkanlığı var mıdır? "Burada, halkın hakikatine sahip çıkan, Meclisin hakikatine sahip çıkan, milletvekilinin hakkını, hukukunu savunan bir Meclis Başkanlığı olacak mı?" sorusunu bu kürsüden sormak istiyorum. Cehenneme giden yol iyi niyet taşlarıyla döşenirmiş; iyi niyet beyanlarının işe yaramadığını görmek zorundayız, biz somut adım bekliyoruz ve bunu buradan açık ve net söylüyoruz.

Bugün bu Meclis, Can Atalay'ın milletvekilliğinin düşürülmesinin yok hükmünde olduğunu içeren AYM kararını okumalı ve Can Atalay'ın milletvekilliğini kendisine iade etmelidir. (DEM PARTİ ve

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Saadet Partisi sıralarından alkışlar) Bu, sadece DEM PARTİ Grubunun değil burada bulunan -MHP hariç- bütün muhalefet partilerinin ve aynı zamanda bu ülkede yaşayan, haktan, hukuktan, adaletten, demokrasiden, vicdandan yana olan her bir yurttaşın da talebidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun, bir dakika...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Bugün bu talebe sırtınızı dönebilirsiniz, bugün bu talebi görmezden gelebilirsiniz ama şunu unutmayın, yaptığınız her hukuksuzluk önünüze çıkacaktır.

Az kaldı, güneş doğuyor, bu karanlık dağılıyor. Bunun bütün emareleri Türkiye halklarının mücadelesinde gizlidir. Buradan, iktidarınızı sonlandıracak olan, sizi ilk seçimde tarihin çöp sepetine gönderecek olan Türkiye halklarına seslenmek istiyorum: Umudu karartmak yok; dün direndik, bugün direniyoruz ve yarın da bu zulme, bu zulüm politikalarına, bu baskıya karşı hep beraber yan yana, kol kola direneceğiz! Bu ülkeyi çürüttünüz, bu ülkeyi yıkıma götürdünüz, uçuruma götürdünüz ama inanıyorum ki en kısa sürede ülkeyi uçurumdan alıp demokrasiyle buluşturacağız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Sayın Özgür Özel’in yerinden söz talebi vardır.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

VII.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- CHP Genel Başkanı Özgür Özel’in, dün Genel Kurulda Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas’ın konuşma yaptığı olağanüstü toplantıya, bu toplantıda sağlık nedenleriyle bulunamadığına, Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas’ın bedeli ne olursa olsun her şeyi göze alarak Gazze’ye gideceğini açıklamış olmasını son derece tarihi bir ifade olarak değerlendirdiklerine; bugün Genel Kurulda yaşananlara ve TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş’un toplantının riyasetini devralmasının ve ortaya koyduğu tavrın son derece önemli olduğunu değerlendirdiklerine, Parlamentoda hem kötü söz, hakaret olmaması hem de asla ve asla şiddetin olmamasıyla ilgili alınacak her türlü inisiyatifte Cumhuriyet Halk Partisi olarak destek vereceklerine; Filistin halkının sonuna kadar arkasında olduklarına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Dün burada sizin Başkanlığınızda çok önemli ve tarihi bir oturum gerçekleştirildi. Öncelikle sözlerime Sayın Mahmud Abbas’ın bu kürsüde yaptığı konuşma sırasında sağlık nedenleriyle bulunamadığım için duyduğum üzüntüyü ifade ederek başlamak isterim. Bunu diplomatik kanallardan da Sayın Abbas’a ilettik ve -tahmin ediyorum yarın- bir telefon görüşmesi kendisiyle gerçekleştireceğiz.

Dün Sayın Mahmud Abbas buradayken hem burada tüm Genel Başkanların, Sayın Eş Başkanların, İYİ Partinin Sayın Genel Başkanının bulunması, Grup Başkan Vekillerinin olması, tüm Meclisin çok önemli bir katılım göstermesi kıymetliydi hem de Sayın Cumhurbaşkanının, sayın bakanların, Sayın Mustafa Destici’nin, Temel Karamollaoğlu’nun, Ahmet Davutoğlu’nun bulunması; sizin yönetiyor olmanız, Sayın Devlet Bahçeli’nin burada olması son derece kıymetliydi.

Bu hazırunun önünde Sayın Abbas’ın yaptığı görüşmede bedeli ne olursa olsun her şeyi göze alarak Gazze’ye gideceğini açıklamış olmasını son derece tarihi bir ifade olarak değerlendirdiğimizi ifade etmek isterim ve tüm genel başkanların, tüm grupların ve zatialinizin ifade ettiği bu ortak iradeye Cumhuriyet Halk Partisi aynen iştirak ediyor.

Dün geçirdiğim bir talihsiz küçük kaza yüzünden burada bulunamadım. Bugün de o kazanın devamında maalesef burada üç-üç buçuk saatlik programda beklenenin dışında bir gecikme olunca Sayın Müsavat Dervişoğlu'nu dinleyemedim, bir röntgen çekirmek için hastanede idim. Benim sağlığımla ilgili, siz başta olmak üzere tüm siyasi partilerin genel başkanları, grup başkanları, milletvekilleri nezaket gösterdiler; ayrı ayrı her birine teşekkür ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Birazdan, bugünkü gündemle ilgili, Sayın Grup Başkan Vekillerimiz gerekli söz haklarını partimiz adına kullanacaklar oradaki tüm itirazlarımızı, tüm eleştirilerimizi saklı tutmak kaydıyla.

Ben bu Mecliste yıllarca -tam dokuz yıl- Grup Başkan Vekilliği yaptım. Çok tartışmalar oldu ancak tansiyon bazen öyle bir yere geliyor ki oraya bir irade koymak gerekiyor, yoksa işte, bugünkü gibi bir durum ortaya çıkıyor. Ben bu salonda çok şey gördüm ama kan görmemişim, çok utandım; kadına şiddet görmemişim, çok utandım.

Sizin gelip arkadaki toplantıya başkanlık etmeniz, toplantının riyasetini devralmanızın ve ortaya koymuş olduğunuz tavrın son derece önemli olduğunu değerlendiriyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Dediğim gibi, konunun özüne ilişkin tüm eleştirilerimizi saklı tutuyoruz ama bundan sonra da sizin, Parlamentoda hem kötü söz, hakaret olmaması hem de asla ve asla şiddetin olmamasıyla ilgili alacağımız her türlü inisiyatife Cumhuriyet Halk Partisi olarak destek vereceğiz. Bu konuda farklı düşünen hiçbir genel başkanın olmadığından da eminim ama bu konuya hep birlikte en sert tepkiyi göstermek gerekiyor. Kötü sözü kimin söylediğine, hakareti kimin yaptığına bakmadan o milletvekilinin partisine partiler kör olmalı; şiddete kim başvuruyorsa o milletvekilinin partisine bakmadan aynı ceza verilmeli. Ben bu noktada bugün alınan kararı son derece değerli buluyorum. Ama bu noktaya gelene kadar; nasıl geldik, kimler neler yaptı, bu bir polemik alanı olmasın; tüm partilerin kendi öz eleştirilerine tabi olması gerektiğini düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Şahsıma gösterdiğiniz, bu yerinden söz talebinde verdiğiniz söz için teşekkür ediyorum.

Bir kez daha tüm siyasi partilere teşekkür ederim.

Filistin halkının sonuna kadar arkasındayız. Bu konuda, 3'üncü Genel Başkanımız Sayın Bülent Ecevit'in Yaser Arafat'la kurduğu ilişkiler partimiz ile Filistin arasındaki ilişkilerin temelidir, aynen koruyoruz. Deniz Gezmiş'in ve arkadaşlarının ortaya koyduğu tavır hepimizin sahiplendiği tavidir, aynen destekliyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

Dünkü birliktelik için tüm Meclise teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

IX.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

5.- TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş 'un, dün Genel Kurulda siyasi partilerin Filistin meselesine bir millî dava olarak sahip çıkması hususunda gösterdikleri dayanışma için teşekkür ettiğine ve CHP Genel Başkanı Özgür Özel'e geçmiş olsun dileklerini ifade ettiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Sayın Özel, ben de bir kere daha, dün burada siyasi partilerimizin Filistin meselesine bir millî dava olarak sahip çıkması hususunda gösterdikleri dayanışma için çok teşekkür ediyorum.

Size de geçmiş olsun dileklerimi ifade ediyorum; inşallah, en kısa zamanda -demin gördüm, biraz sekerek salona girdiniz- iyileşmenizi, şifa bulmanızı temenni ediyorum.

VI.- GENEL GÖRÜŞME (Devam)**A) ÖN GÖRÜŞMELER (Devam)**

1.- CHP Grubu adına Grup Başkan Vekili Ankara Milletvekili Murat Emir, Grup Başkan Vekili Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın 'ın, Anayasa Mahkemesinin Şerafettin Can Atalay'ın milletvekilliğinin düşmesi işlemiyle ilgili vermiş olduğu kararı doğrultusunda TBMM'nin tutum ve davranışının belirlenmesi, yaşanan bu durumun sebeplerinin tespit edilmesi ve benzer durumların önlenmesi konusunda bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/43) (Devam)

BAŞKAN - Şimdi, söz sırası Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'da.

Buyurun Sayın Günaydın. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakika.

CHP GRUBU ADINA GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve televizyonları başında bizi izleyen değerli yurttaşlarımız; herkesi saygıyla selamlıyorum.

Evet, 29 Temmuzda çalışmalarına ara veren Meclisi 1 Ağustos tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanan Anayasa Mahkemesi kararı sonrasında bugün itibarıyla olağanüstü toplantıya çağırmiştık. Olağanüstü toplantı çağırımıza saygı duyarak bu Meclisi açmak için Genel Kurula gelen, katılan 240 muhalefet milletvekiline çok teşekkür ediyorum ve hepsine ayrı ayrı saygılarımı sunuyorum. (CHP ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar) Keşke iktidar partisi milletvekillerine de teşekkür edebilseydim ancak onlar Meclisi açmamak için Genel Kurula girmediler ancak burada 200 sayısı aşıldıktan sonra Genel Kurula geldiler, şimdi de koridorlarında, odalarında bekliyorlar ki Meclisi kapatalım da gidelim diye. Bu, Gazi Meclisin herhâlde 23 Nisan 2020'den bu yana devam eden müktesebatına uygun bir tavır değildir.

Peki, ortaya koyalım, biz acaba neden Meclisi olağanüstü toplantıya çağırdık ve bugün bu Meclis, sayısını hatırlayamayacağımız kez ara vermek, görüşmelerini bir süre daha ertelemek ve hiçbirimizin de uygun görmeyeceği şiddet manzaralarıyla karşı karşıya kalmak durumunda kaldı? Eğer bunu bugün bir milletvekilinin ya da birkaç milletvekilinin tavrına bağlar isek çok büyük eksiklik yapmış oluruz. İki şeye bağlamamız lazım: Bir, yirmi iki yıldır süren AKP iktidarının ülkeyi getirdiği antidemokratik düzlem ve onun yansımaları; iki, bu Meclisin on beş ay evvel seçilmiş bir milletvekilinin hâlâ Meclise gelemiyor olması. Ben soruyorum: 600 milletvekilinden birisi seçildiği hâlde on beş aydır bu Mecliste değil; sadece bu Mecliste olmaması mı utanılacak olan? İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi dedi ki: "Anayasa Mahkemesi kararına uymuyorum." Oysa ne yapması lazımdı? Düzeltiyorlar bizi "İlk derece mahkemesi doğrudan Meclise yazmadı geçmişte..." Ne yapmış? Adalet Bakanlığına yazmış da o bildirmiş. Peki, öyle olsun. Yapmadığı nedir? Adalet Bakanlığına yazmadı ve onlar size bir bildirimde bulunmadılar.

Sonra dosya Yargıtaya gitti ve Yargıtayın Ceza Dairesi size dedi ki: “Sen nasıl olur da benim kararımı okumazsın?” Ayrıca “Anayasa Mahkemesi gayrimillidir, Anayasa Mahkemesi terör örgütleriyle söz ve eylem birliği içindedir.” dedi ve bu nedenle bu memleket, bu Meclis gerilmeye devam ediyor. Kaldı mı? Bununla kalmadı çünkü bu memlekette -biraz sonra örneklerini vereceğim- geçmişte Anayasa Mahkemesini alkışlayanlar, bu tip kararlarından dolayı alkışlayanlar, şimdi “Anayasa Mahkemesi kapatılmalıdır.” diyorlar. Yetiyor mu arkadaşlar? Yetmiyor, saraydan da size parmak sallıyorlar. Mehmet Uçum “Bu karar okutulamaz, yok hükmünde olan kararın kendisi yok hükmündedir.” diyor. Sonra siz burada Mehmet Uçum’un sözlerini sanki kendi fikirlerinizmiş gibi tekrar ediyorsunuz ve arkasından da yasama, yürütme, yargı arasında erkler ayrılığından bahsediyorsunuz. Demek ki bir kere daha ifade edelim: Burada yirmi dakika boyunca eğer insanlar birbirlerine şiddet uygulamaya kalkıştırsa; burada, bu kürsüde sözü ve eylemi ne olursa olsun bir milletvekili kürsü hakkını kullanırken idare amiri koltuğunu işgal eden bir zat tarafından fiili saldırıya uğradiysa bu, Meclis açısından utanç vericidir ve kara bir gündür. (CHP sıralarından alkışlar) Yerinizi bıraktığınız Meclis Başkan Vekilinin yumrukla eş zamanlı olarak gonga basarak yumruktan yarım saniye önce Meclisi kapatmak yerine burada bu mikrofonu keserek temiz bir dil kullanmaya davet etmesi ve ortamı sükûnete ulaştırması gerekirken bu usta saldırı organize edildi ve her şey gözümüzün önünde oldu; gerçekten utanç vericidir, gerçekten utanç vericidir. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi, tabii, Türkiye’de bir siyasi parti milletvekilinin hukuki ve siyasi durumuyla sınırlı olmayan bir derin devlet kriziyle karşı karşıyayız, bunun adı demokrasi krizidir ve -televizyonlarda izliyoruz- “Ankara’ya öyle güzel yakıştırdı ki kar/Asfalt ışıldar, buz tutardı resmî yalanlar” diye bir laf var ya, bir şiir var ya, onu bize şöyle anlatıyorlar: Aslında Anayasa’nın başlangıç hükümlerine göre Cumhurbaşkanının erkler arasında hakem rolü oynaması gerekiyormuş. Cumhurbaşkanı bu hakem rolünü oynuyordu da bir yıl evvel tepenize çıkan, bir yıldır tepenizde dolaşan krize karşı ne yaptınız bugüne kadar? Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi iflas etti, siz de iflas ettiniz, ülkeyi yönetemiyorsunuz; geldiğiniz nokta budur. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, arkadaşlar, birikmiş bolca malzemeyi kullanarak çok iştahla spekülasyon yapılabilir ama bu millet bizi bekliyor, bu millet bizi izliyor, bu millet diyor ki: “Bu Meclis acaba bir konuyu nasıl ele alıyor ve bir konuyu çözmek için mi gayret ediyor?”

Gelin, ben size 3 tane konunun asıl çerçevesini çizen soru ve bu sorunun etrafında bir çözümleme sunayım.

1) Anayasa Mahkemesi, sizin deyiminizle “millî ve yerli” olma sıfatını kaybetmiş bir yüksek yargı organı mıdır? Terör örgütlerinin söz ve eylemlerinin savunucusu noktasına düşmüş müdür? Anayasa Mahkemesine tanınan bireysel başvuru hakkı sonrası verilen hak ihlali kararlarının doğuracağı sonuçlar nedir, ne olmalıdır? Sakince bunları tartışabilmeliyiz, sakince; bağırmadan tartışırsak gerçek ortaya çıkacak.

2) Anayasa Mahkemesinin Meclis kararlarını denetleme yetkisi var mıdır, yok mudur? Sakince bunu tartışmalıyız.

3) Erkler ayrılığı ilkesi yasamaya, yürütmeye, yargıya nasıl yansıyor ve Gazi Meclis bunun altında kaldı mı, kalmadı mı?

Bu 3 ana başlığı gelin hep beraber konuşalım ve böylece bu meseleyi konuşulabilir ve tartışılabilir bir iklime çekelim.

Birincisi: Elimizde işte bir Anayasa var. Bu Anayasa’yı, 1982 Anayasası’nı, “darbeci anayasası” diye her gün itham ettiğiniz bu Anayasa’yı 2010’da ve 2017’de 2 kez siz değiştirdiniz; 2010 yılında “Mezardan çıksınlar da gelsinler.” diyen ortaklarınızla beraber 2017’de Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemini kurmak üzere sizler değiştirdiniz. Bunları yapabildiğinize göre hem Mecliste hem de

sosyolojik olarak halkta bir tabanın vardı. Soruyorum: Bu Anayasa hâlâ demokratik olmayan hükümler içeriyor ise bunca Anayasa değişikliği yapmış bir iktidar olarak bundan dolayı herhangi bir utanç duyuyor musunuz? Buna hep beraber bir yanıt vermemiz lazım. (CHP sıralarından alkışlar) Bunun mevcut hükümleri içerisinde 146 ila 153'üncü hükümleri Anayasa Mahkemesini düzenliyor. Bakın, kaçınız okudu bilmiyorum, söyleyeyim ben size: Anayasa Mahkemesi 15 üyeden oluşuyor; bu 15 üyenin 12'sini Cumhurbaşkanı, 3'ünü de Meclis seçiyor. Peki, an itibarıyla görev yapan 15 Anayasa Mahkemesi üyesini kim seçmiş? Cevap veriyorum: 10'unu Recep Tayyip Erdoğan seçmiş, atamış; 2'sini Abdullah Gül seçmiş, atamış; 3'ünü de Mecliste AKP çoğunluğuyla siz seçmişsiniz. Abdullah Gül'ü kendinizden sayıyor musunuz saymıyor musunuz, o sizin sorunuz; saymıyorsanız 15 üyeden 13'ünü siz seçmişsiniz. Siz sahidin kiminle kavga ediyorsunuz? Siz sahidin bu kavganın hangi tarafında yer alıyorsunuz? Buna bir karar verin. (CHP sıralarından alkışlar)

Bir başka konu, Anayasa Mahkemesi, Yüce Divan sıfatıyla Cumhurbaşkanını, bakanları, Anayasa Mahkemesi üyelerini ve Yargıtay üyelerini yargılayabiliyor. Siz, Anayasa Mahkemesine en son, yediği yemeğin faturasını saklayan Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanını atadınız yani Erdoğan'ın memurunu gerekirse Erdoğan'ı yargılamak üzere Anayasa Mahkemesi üyesi yaptınız. Hangi ilkeden bahsediyorsunuz siz? (CHP sıralarından alkışlar)

Gelelim bireysel başvuru hakkına. Hani şu meşhur bir başka buz tutan yalan var ya; Anayasa Mahkemesi süper temyiz mercisi değilmiş! Peki, bireysel başvuru hakkını Anayasa'ya hangi tarihte soktunuz? 2010 yılında soktunuz. Kim? Siz. Hangi değişiklikte? 2010 Anayasa Mahkemesi değişikliğiyle. Gene, telaş etmeden, sakın sakın, cevap vermenize olanak tanıyacak şekilde hak ihlali prosedürünü açıklayalım, yasal dayanağı 6216 sayılı AYM Kuruluş Kanunu ve AYM İçtüzüğü'nün madde 79'u, aynen okuyorum: "İhlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosyayı ilgili mahkemeye gönderir. İlgili mahkeme, Bölümün ihlal kararında açıkladığı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde yeniden yargılama yapar ve mümkünse dosya üzerinden ivedilikle karar verir." Neye itiraz ediyorsunuz ya? Siz bunu yazmadınız mı? Anayasa Mahkemesinin Kuruluş Kanunu'nun 50'nci maddesine, Tüzükün 79'uncu maddesine siz yazmadınız mı? Şimdi "Süper yetkisi, temyiz mercisi, bilmem nesi..." diye buz tutan yalanları ardı ardına sıralıyorsunuz. Sakin cevap verin ki mesele ortaya çıksın.

Şimdi bir de şunu söyleyelim: Acaba aynı hukuk düzlemi içerisinde bu Mecliste görev yapan başka milletvekili arkadaşlarımızın başına benzer konular geldi mi? Bakın, burada arkadaşlarımız, 2'si burada; Kadri Enis Berberoğlu, Ömer Faruk Gergerlioğlu. Buradasınız değil mi arkadaşlar? Engin Alan şimdi burada yok, 3 üyeden bahsediyorum. Bu 3 arkadaşımızın 3'ü de hapisane gördüler. Dosyalarında farklılıklar var. Ben şimdi benzerlikleri söyleyeceğim. İlk derece mahkemesi, bunlar hakkında mahkûmiyet kararı verdi, sonra Yargıtay bu mahkûmiyet kararını onadı. Mustafa Şentop, Yargıtayın ilk derece mahkemesi kararını onaması sonrasında bunları burada okuttu. Sonra bu 2 arkadaşımızın avukatları gittiler, Anayasa Mahkemesine başvurdular, hak ihlali kararı aldılar, bu hak ihlali kararı ilk derece mahkemesine döndü, ilk derece mahkemesi yargılamayı durdurdu, dosyayı Adalet Bakanlığına gönderdi, Adalet Bakanlığı Meclise gönderdi ve mahkûmiyet kararını okutan Mustafa Şentop bu kez de Yargıtayın Anayasa Mahkemesinin kararı doğrultusunda ilk derece mahkemesinin yargılamayı durdurma, tahliye etme kararını Mecliste 2'nci kez okuttu ve bu 2 milletvekili geldi, burada milletvekilliklerini yapmaya devam ettiler. Ancak bence Engin Alan dosyası, siyasi sonuçları bakımından da onun bugüne etkileri bakımından da farklı özellikler içeriyor. Neydi Engin Alan dosyası? 2010 yılında Balyoz davasından tutuklandı. 2011'de Milliyetçi Hareket Partisinden İstanbul milletvekili adayı gösterildi ve milletvekili seçildi. Seçildikten sonra, 2012 yılında, on sekiz yıl ilk derece mahkemesinden ceza aldı. 2013 tarihinde Yargıtay 9. Ceza Dairesi bu kararı onadı. Bunun üzerine sanık avukatları 2013'te Anayasa Mahkemesine

gittiler, Balyoz tutuklularının tamamı için adil yargılanma hakkının ihlal edildiği gerekçesiyle yeniden yargılamayı talep ettiler. Bunun üzerine Anayasa Mahkemesi -iyi dinleyin arkadaşlar- 18 Haziran 2014 tarihinde hak ihlali kararı verdi ve ondan bir gün sonra, dosyanın kendisine gönderildiği Anadolu 4. Ağır Ceza Mahkemesi Engin Alan'ı ertesi gün, 19 Haziran 2014 tarihinde tahliye etti; yargılamayı durdurdu, Engin Alan'ı tahliye etti. Engin Alan Meclise geldi, 24 Haziran günü MHP Grubuna katıldı, arkasından da Mecliste yemin etti. 18 Haziran-24 Haziran; arada altı gün var. Devlet Bahçeli o gün bir konuşma yaptı. Hani bugün "Bu karar buralarda tartışılmaz." diye bütün MHP Grubunu getirmediler ya, Devlet Bahçeli o gün, 24 Haziran 2014 günü bir konuşma yapıyor, diyor ki: "İyi ki Anayasa Mahkemesi vardır, iyi ki vicdanını satmayan hâkimler görev başındadır; Başbakan Erdoğan henüz tahliyeleri içine sindirebilmiş, benimseyebilmiş ve kabullenebilmiş değildir." (CHP ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

Şimdi soruyorum: Ya, Sayın Devlet Bahçeli, sevgili MHP'li milletvekilleri; o Anayasa Mahkemesi ile bu Anayasa Mahkemesi arasında ne fark var? Hangi anayasal düzlem değişti? Hangi ceza hukukunun esası ve usulü değişti? Sadece isimler değişti, bir de sizin iktidara yakınlığınız değişti. Mesele bu kadar basit olabilir mi ya? Bu kadar basit olabilir mi bu mesele?(CHP ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

Anayasa Mahkemesinin kararlarının acaba Meclisi denetleme yetkisi var mıdır? Burada da buz tutuyor ya resmî yalanlar... "Anayasa Mahkemesi, kanunların, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Anayasaya şekil ve esas bakımlarından uygunluğunu denetler ve bireysel başvuruları karara bağlar." Bu, Anayasa'nın 148'inci maddesi. Arkadaşlar, bu, sizin uymayı kabul ettiğiniz maddelerden mi, yoksa uymayı kabul etmediğiniz maddelerden mi, hangisi? Demek ki İç Tüzük'ü şekil ve esas bakımından denetlemiş. Ne dedi şimdi? "Yaptığınız eylemli İç Tüzük ihlalidir, bu nedenle bunu kabul etmiyorum, bu bir yok hükmünde karardır. Aynı zamanda, yargılamanın yenilenmesi gerekirken Yargıtay 3. Ceza Dairesinin kararının burada okutulması hukuka aykırıdır." dedi. Bunu hangi mahkeme söyledi? Anayasa Mahkemesi söyledi. Hani şu 13 üyesini sizin atadığınız Anayasa Mahkemesi söyledi. Peki, ne oldu? 31 Ocak tarihinde bu karar Türkiye Büyük Millet Meclisinde okundu, 2 Şubat tarihinde yani iki gün sonra Anayasa Mahkemesine dilekçemizi götürdük, teslim ettik. Arkadaşlar, Anayasa Mahkemesi de bizim dilekçemizi teslim aldıktan yirmi gün sonra, 22 Şubat 2024 tarihinde bu söylediğim kararı verdi, vermiş daha doğrusu, biz bilmiyoruz. Verdiğini nereden öğrendik? 1 Ağustos tarihli Resmî Gazete'den öğrendik. Peki, 1 Ağustosun önemi ne? Ben size söyleyeyim, bakın, kritik öneme sahip bu tarihler: 29 Temmuzda Türkiye Büyük Millet Meclisini tatil ettiniz, 29 Temmuz Pazartesi günü. Sonra aradan salı geçti, sonra çarşamba geçti, aa, perşembe günü, 1 Ağustosta Resmî Gazete'de bu yayımlanıverdi. Oysa Anayasa'nın 153'üncü maddesi ne diyor? "Anayasa Mahkemesi kararları yasama, yürütme, yargı organlarını, tüm idari makamları, resmî kurumları bağlar." diyor, sonra da "Kararları derhâl yayımlanır." diyor. Peki, soruyorum ben size ya: 22 Şubatta verilmiş bir kararı 1 Ağustosa kadar niye beklettiniz acaba? 29 Temmuzda Meclisi kapatıp hemen arkasından bu kararı Resmî Gazete'de yayımlayınca biz bu Meclisi olağanüstü toplantıya çağırabilir miyiz sandınız? Elinizde patlatamaz mıyız sandınız? (CHP sıralarından alkışlar) Bütün bunları çok iyi düşünmemiz lazım.

Gelelim üçüncü konuya. Erkler ayrılığı var, biz yargı üzerine emir ve talimat veremeyiz dolayısıyla Meclisin bu konuda verebileceği bir karar yok. Sayın Başkanım "Harun gibi geldiler, Karun gibi zengin oldular." lafını HAS PARTİ'den bu yana tanıyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Sizin ilk derece mahkemesi kararını okutmamanızı da bu Meclisi Şentop'un düşürdüğü duruma düşürmemenizi de saygıyla karşılıyoruz ama bana dersenz ki: "31 Ocakta daha evvelden, tarif ettiğim, belirlediğim bir yurt dışı gezisi vardı, onun için ben katılamadım." Vallahi, ben de size derim ki: O gezileri iptal edin de kritik günlerde Mecliste olun, bu kadar zor olmasın bu iş. Mecliste olun, bir şey olmaz. (CHP sıralarından alkışlar)

Bugün burada Gülizar Biçer Karaca'nın oturması lazımdı, teamüle aykırı bir şekilde Bekir Bozdağ'ı oturttunuz. İstediginizi söyleyebilirsiniz, kendi Meclis Başkan Vekilinizi ikna etmiş değilsiniz. Anayasa, İç Tüzük'te de diyor ki: "Meclis Başkanı buna karar verir."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, son bir dakika...

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) – Keşke buradaki takdir hakkınızı, muhalefetin bir talebinin olduğu gün, muhalefetin bir milletvekiline Meclisi yönettirerek gösterseydiniz de hepimiz sizi alkışlasaydık, bu kadar zor olmaz bu işler. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi söyleyeceğim Başkanım: Bu kararı gelin Türkiye Büyük Millet Meclisinde okutun; sadece okutmakla kalmayın, bir Meclis kararı çıkarın; Can Atalay tahliye edilsin, Can Atalay Meclise gelsin, Can Atalay milletvekilliğini yapmaya başlasın. (CHP, DEM PARTİ ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar) Meclis norm üreten bir organdır, yasama organıdır, gerekirse norm üreterek Anayasa Mahkemesi kararlarını tanımayan ve bu Meclisi âdetâ bir paspasa çevirmeye niyetlenenlere gerekli dersi verelim diyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum; sağ olun, var olun. (CHP, DEM PARTİ, Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, şimdi söz sırası Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Grup Başkanı Sivas Milletvekili Sayın Abdullah Güler'de.

Buyurun Sayın Güler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakika.

AK PARTİ GRUBU ADINA ABDULLAH GÜLER (Sivas) - Saygıdeğer Başkanım, değerli milletvekilleri; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Tabii, diğer hatiplerimizin -gündeme dair açıklama yapmadan önce- bazı siyasi değerlendirmeleri oldu, öncelikle onlara birkaç cevap vereyim. Sonra, hukuk tekniği açısından bu karar neyi ifade ediyor... Bazı hatiplerimiz Anayasa 153'e çok vurgu yaptı, hemen es geçti, 148'e vurgu yaptı ama esas gündemimizde, keşke 83, 84, 85'e de vurgu yapsalardı değil mi, mesela değil mi, gündemimiz bu. Anayasa Mahkemesi 84 ve 85 bağlamında bu değerlendirmeyi yapmış. Mesela, geçmişte bu bağlamda nasıl yapmış gibi örnekler verselerdi, Genel Kurulu bilgilendirselerdi, çok daha iyi olurdu.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – 3 tane örnek verdik ya, yetmedi mi, 3 tane örnek verdik?

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Sizi sessizce dinledik, siz de dinleyin!

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – 84, 85'e ben şimdi örnek vereceğim, Anayasa Mahkemesi nasıl karar vermiş diye, onu da sessizce dinlerseniz arkadaşlar çok daha iyi bir iş yapmış olursunuz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ver, ver; ver de dinleyelim!

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Dinleyin!

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Değerli milletvekilleri, şimdi, devletin bir akli vardı -bazı hatiplerimiz- devletin gelenekleri vardı bizden önce, AK PARTİ'den önce. Bunun için çok hızlı hareket ederlerdi ve eylemlerle beraber o işin üstesinden gelirlerdi.

Evet, şimdi, ben size koca bir yılı anlatacağım, şöyle 1993 yılını. Devletin akli var, eylemleri var, müdahalesi var. Şimdi, 1993 yılı, bir bakıyoruz, Ocağın başında Akdeniz'in derin sularında bir gemi batıyor; içinde tonlarca uyuşturucu olan Lucky-S gemisi. Bir yere çekiliyor, çekilmiyor, sahipleri şunlardı, bunlardı; hâlâ muamma. Bakın, hâlâ muamma. Kim batırdı? Ne oldu? Devletin akli vardı, takibi vardı. Sonra bir baktık, karlı bir Ocak sonu -çok severdim, gani gani rahmet eylesin- merhum Uğur Mumcu Ankara'da alçak bir suikastla, arabasına bomba konularak şehit edildi, öldürüldü. Devletin bir akli vardı, hemen takibe düştü, geleneklerini işletti; polis, jandarma... Hâlâ muamma.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Çözüldü, çözüldü. Mahkeme kayıtları var.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Dinle! Dinle!

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Erdoğan Karakuş, Korgeneral, diyor ki: “O tarihlerde ben istihbarat sorumlusu idim askeriyede.”

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Çözüldü.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Dinle kardeşim, dinle!

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Çözüldü. “Çözülmedi.” deme! Çözüldü.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Dinle! Dinle!

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Biz 2024’ü bekliyoruz.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Arkadaşlar, gerçekler...

BAŞKAN – Sayın Güler, bir saniye...

Değerli milletvekilleri, burası ses yükselterek bir başkasının karşısında fikrinin hâkim kılınacağı bir yer değildir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

Bütün parti grupları konuştu ve son derece nezih bir müzakere ortamı devam ediyor.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Ama yumruk atılabiliyor.

BAŞKAN – Lütfen, rica ediyorum, daha önceki hatiplerin konuşmasında olduğu gibi herkes yerinde bunu saygıyla dinlesin. Gruplar burada, gerekirse gruplar müdahale etmeyi bilir.

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) – Yumruk atmak serbest mi? Yumruk atan vekillerinize söyleyin.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Güler.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Arkadaşlar, cahiller hakaret eder, itiraz eder, bağırır çağırır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP ve DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

Ben kimseye hakaret etmiyorum. Ben bir değerlendirme yapıyorum.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) – Çapsızlar da yumruk atar!

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – İsterseniz susayım, yerime oturayım arkadaşlar, buyurun.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Konuya gelmenizi bekliyoruz.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Alkışlıyor bakın, çok güzel.

BAŞKAN – Sayın Güler, devam edin.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Gerçekler acıdır arkadaşlar. Sonra ne oldu biliyor musunuz? Merhum Uğur Mumcu’nun katillerinin güneyden bir yerden geldiğini Erdoğan Karakuş -Hava Kuvvetlerinde o dönem istihbarat subayı- şimdi açıklıyor, şimdi açıklayabiliyor. Peki, devamında... Merhum Maliye Bakanımız -o dönemlerde- Adnan Kahveci, efendim “Bolu-Sakarya otobanında ters yola girdi; trafik levhaları da bilmem neydi.” diye, eşi ve çocuğuyla kamyonun altında kalarak Rahmetirahman’a kavuşuyor.

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Yirmi iki yıldır iktidarsınız, çözün.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Devam ediyoruz; o günlerde yine PKK’ya karşı Kuzey Irak’ta özel operasyonlar yapmaya hazırlanan Jandarma Genel Komutanımız Eşref Bitlis’in yanındaki üst düzey komutanlarla beraber Ankara’da karlı bir günde uçağının düştüğü, düşürülmediği, bilmem ne olduğu hâlâ muamma.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Düşürüldü, düşürüldü!

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Devletin aklı var, eylemi var. Devam ediyoruz.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Roboski hâlâ muamma.

(DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Ve devam ediyoruz. Gerçekler acıdır arkadaşlar, dinleyeceksiniz. Gerçekler acıdır ve bir baktık ki nisan ayındayız. Merhum 8’inci Cumhurbaşkanı, sabah sporu yaparken kalp krizi sonucu garip bir ambulansla sağda solda gezdirildi, Hacettepeye götürüldü, oraya götürüldü. Saatler sonrasında bir cumhurbaşkanına...

YUNUS EMRE (İstanbul) – Sayın Başkan, Anayasa Mahkemesine gel, Anayasa Mahkemesini bekliyoruz biz.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Geleceğim, acele etme, merak etme, bunları bir dinle önce. Bir dinle, ondan sonra. Evet, geleceğim, geleceğim, merak etme.

YUNUS EMRE (İstanbul) – 93’te Türkiye Kupası’nı kim aldı, onu da anlat bakalım, onu anlat, onu! 93’te kim şampiyon oldu, onu da anlat.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Efendim, rahmetli oldu değil mi? Sonra Elâzığ-Bingöl karayolunda bir baktık, Mayıs ayında, 33 tane sivil Mehmetçik’imizin alçak, uyuşturucu kaçakçısı PKK tarafından yolu kesilerek şehit edildi.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – “Tane” denmez Mehmetçik’e! Mehmetçik’e “tane” denmez, 33 Mehmetçik’imiz.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Sayı bunlar için hep!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sonra katili gizli tanık yaptık, gizli tanık! Gizli tanık yaptın ondan sonra Balyoz’da, Ergenekon’da. Deliller var burada.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Roboski, Roboski!

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Dinle, dinle, dinle! Gerçekler acıdır.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Deliller var burada.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Sonra -ben Sivas Milletvekiliyim- 2 Temmuz Madımak olayı, akabinde 5 Temmuz Başbağlar olayı...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – E, bunları niye anlatıyorsun?

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Devletin aklı, eylemi devreye girdi.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Başkan, Haçlı Seferlerini anlat, Haçlı Seferlerini anlat.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Bir baktık, bir müddet sonra baktık ki Diyarbakır Jandarma Bölge Komutanı Bahtiyar Aydın alçak bir cinayete kurban gitti.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Haçlı Seferlerini anlat, eksik kaldı, Haçlı Seferlerini anlat.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Sonra çıktı, Binbaşı Cem Ersever...

YUNUS EMRE (İstanbul) – Haçlı Seferlerini anlat, eksik kaldı, oradan başla.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Dinle kardeşim, dinle!

YUNUS EMRE (İstanbul) – Oradan başla, masal anlatma.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Dinle! Gerçekler acıdır, dinle! Dinle!

YUNUS EMRE (İstanbul) – Can Atalay davasını anlat, Anayasa Mahkemesini anlat.

BAŞKAN – Sayın Emre, Sayın Emre, lütfen...

Sayın Grup Başkan Vekili, üyenizi, milletvekilinizi lütfen sükûnete davet edin.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Saygın olsa dinlersin, biz dinledik, birçok laf etti, biz de itiraz edebildik.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Gerçekleri anlattı o, senin gibi masal anlatmadı.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Ben, senin gibi itiraz etmeyeceğim, gerçekler acıdır.

Bir baktık, Binbaşı Cem Ersever çıktı, dedi ki: “Bu ilçeyi bir çete teslim aldı. İçinde asker var, siyasiler var, hâkimler var, savcılar var, herkes var; devlet yönetilemiyor.” Allah Allah! Sonra kafasına iki tane kurşun sıkıp Hendek Otoyolu’na attılar. Devletin aklı vardı, eylemi vardı, bunların hepsini buluyordu değil mi? Nerede? Hâlâ belli değil ne olduğu. Peki, ne oldu biliyor musunuz? Sonra, bir yıl sonra Hakkâri Dağ ve Komando Tugay Komutanlığına bir komutan atandı, General Osman Pamukoğlu, dedi ki: “Oraya gittim, baktım ki birliklerimde askerin operasyon yapacağı silahı yok, Kanas silahlarını temin etmek için Kuzey Irak’ta aramızda para topladık, 50-60 tane temin ettik -hâlâ kitabı var, Kan Uykusu, bakın yani kendisi de televizyonlarda konuşuyor- askere alabildik, sonra operasyonlara çıktık, İkiyaka Dağlarında operasyon yapıyorduk, 500-600 kişilik PKK’lı teröristleri sardık, sonra Ankara’dan bir yerlerden haber geldi, mecbur çekilmek zorunda kaldık.” Evet, devlet, geleneğiyle, aklıyla, operasyonlarıyla oradaydı; Allah Allah, biz niye göremedik ya?

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Siz şah damarlarınızdağını de göremediniz.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Peki, arkadaşlar, şimdi, biraz önce değerli arkadaşlar, değerli hatipler “Anayasa Mahkemesi üyelerini kim seçti?” dedi. Geçmişte nasıl olduysa öyledir.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Neye bağladınız? Biz anlamadık.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Şimdi, 90’lı yıllarda kim seçtiyse... Ben hakaret addederim; 90’lı yılların Anayasa Mahkemesi kararlarını verenler, onu seçenlerin kölesi midir? Cevabını verin. Değildir. Ben o dönem de bu dönem de seçilen Anayasa Mahkemesi üyelerinin hukuki yetkinlik kapsamında seçildiğini düşünüyorum.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – “Gayrimillî” ve “gayriyerli” diye isnat eden kim ya? “Terör örgütü üyesi” diyen kim ya? Sen değil misin? “Gayrimillî, gayriyerli” diyen kim? Sen değil misin?

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Ama siz bugün bunların seçildiğini öyle iddia ederseniz, 90’lı yıllarda seçilenleri CHP’nin asli emir eri diye sayarsınız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Yok öyle. Ya, biraz mantığa gel mantığa.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Öyle değil, ben saymıyorum, ben seçilen bütün Anayasa Mahkemesi üyelerinin ettikleri yemin kapsamında hukuki yetkinliğe göre seçildiğini düşünüyorum.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – O zaman kararına niye uymuyorsunuz? Yetkinse kararına niye uymuyorsunuz?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Yazık, gerçekten yazık ya! Ya insan biraz Aristo mantığı kullanır ya. Sen “gayrimillî” demiyor musun onlara?

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – İtiraz etmeyin.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Seçtiklerine “gayrimillî” demiyor musun sen?

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Kendi Genel Başkanımıza saygı gösterin Gökhan Bey. Özgür Bey’e saygı gösterin, illa İmamoğlu’nu mu arayalım susmanız için? Başladın mı susmuyorsun, kendi Genel Başkanına saygı göster.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ulan, seni baban hâlâ serbest bıraktı mı ya?

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Dinleyin, dinleyin.

Evet, değerli arkadaşlar, şimdi, 93 yılında kimlerin iktidarda olduğunu da biliyoruz.

YILMAZ HUN (İğdır) – Roboski’de kim iktidardı!

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Şimdi, biraz önce arkadaşlar “Ya, biz Meclisi topladık, olağanüstü toplantıya çağırdık, diğer arkadaşlarımız girdiler, yoklamaya katıldılar ama AK PARTİ Grubu katılmadı, bu manada keşke katılsalardı, yoklamada bulunmadılar.” dedi. Valla biz burada bir sürü çok önemli kanun düzenlemesi yaparken muhalefetin katılmadığı birçok yoklamayı gördük. Kaç tanedir acaba, kaç tane? Meclis normal çalışma dönemi içerisinde çalışırken muhalefetin yoklama talebiyle kaç kere kapanmıştır acaba? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – İktidar partisi Meclisi çalıştırır, bunu da mı bilmiyorsun? Bak, biz iktidardayken nasıl çalıştıracamız, yakında göreceksiniz.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Bu, olağanüstü toplantı arkadaşlar. İç Tüzük 7’nci madde; olağanüstü toplantıyı kim talep ediyorsa çoğunluğu sağlamak zorundadır, nokta. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Sağladık.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Peki, arkadaşlar, şimdi, Anayasa Mahkemesi bir karar verdi değil mi 1 Ağustosta, aslında, 22 Şubat’ta karar verdi de. 22 Şubat’ta, 22/2/2004’te verilen karar 1 Ağustosta yayınlandı. Acaba o gün kaç tane karar verildi 1 Ağustosta yayınlanan bu konuyla ilgili? Herkes 1 tane karardan bahsediyor, 2 tane karar verdi; biri 2024/43, diğeri de 2024/45. Hüküm kısımlarını okuyoruz, bir tanesinde hüküm kısmında dedi ki Anayasa Mahkemesi: “Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılan Genel Kurula bildirilmesi işleminin iptali talebi hakkında karar verilmesine yer olmadığına...” Bu, 2024/45. Peki, 2024/43’te ne karar verdi?

MURAT EMİR (Ankara) – Tefrik edilen dosya için söyledi onu, çarpıtma.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) - 2 tane dosya, numarası ayrı ayrı.

MURAT EMİR (Ankara) – Tefrik edildiği için, öbür dosya için söylendi o.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) - Diğerinde ne dedi arkadaşlar? Ben şimdi talebi okuyorum size. Demin, biraz önce dediler ya: “Anayasa Mahkemesi yok hükmünde tespit diye bir karar vermiş.” Allah Allah dedik. Ya, bir bakalım, gerçekten mi öyle olmuş dedik. Peki, talep ne? Talep konusunu okuyorum arkadaşlar size, iptal talebinin konusunu, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu... Bakın, Şerafettin Can Atalay ve diğer avukatlarının dilekçe talep konusunu okuyorum arkadaşlar, lütfen dikkatlice dinleyin: “Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun 30/1/2024 tarihli 54. Birleşiminde Yargıtay 3. Ceza Dairesinin 3/1/2024 tarihli ve E.2023/12611, Değişik İş. 2024/1 sayılı kararının ekte gönderildiğine dair anılan Daire Başkanlığı yazısının okunması suretiyle Hatay Milletvekili Şerafettin Can ATALAY’ın milletvekilliğinin düşmesinin yok hükmünde olduğunun tespitine, Anayasa’nın Başlangıç kısmı ile 2., 6., 84., 95. ve 153. maddelerine aykırılığı nedeniyle iptaline ve yürürlüğünün durdurulmasına karar verilmesi talebidir.” Tamam, talebi değerlendirmiş Anayasa Mahkemesi. Ne demiş?

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Siz yanlış başvuru da yapsanız Anayasa Mahkemesi bunu düzenleme yetkisine sahiptir. Anayasa Mahkemesi düzenleyebilir bunu. Biliyorsunuz, çarpıttıyorsunuz!

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Anayasa üzerine yemin ettiniz, yemin ettiniz!

ABDULLAH GÜLER (Devamla) - “Talebi değerlendirdim. Milletvekili Şerafettin Can Atalay’ın milletvekilliğinin düşmesinin yok hükmünde olduğunun tespitine ve Anayasa’nın 85’inci maddesi uyarınca iptaline karar verilmesi talebi hakkında karar verilmesine yer olmadığına...” Nerede tespit? Nerede tespit? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) – Bir cümle önce ne demiş, bir cümle önce?

ABDULLAH GÜLER (Devamla) - “Senin talebini değerlendirmiyorum. Geçmişte verdiğim kararları tekrar ediyorum.” diyor. Ne tespitinden bahsediyorsun?

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Geçmişte ne karar vermişler!

(CHP ve DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

ABDULLAH GÜLER (Devamla) - Bağır! Bağır! Bağırın! Bağırın! Bağırın arkadaşlar, bağırın!

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) – Yalan söylüyorsun, yalan!

ABDULLAH GÜLER (Devamla) - Peki, arkadaşlar, Anayasa Mahkemesi şu andaki gündemle ilgili olarak da kendi kararında ne diyor? İyi bakalım arkadaşlar, Anayasa Mahkemesi kendi kararında ne diyor? Bakın, 26’ncı madde, hemen bakın, 2024/45, diyor ki: “TBMM Genel Kurulunun 30/1/2024 tarihli 54. Birleşiminde Yargıtay 3. Ceza Dairesinin 3/1/2024 tarihli ve E. 2023/12611 sayılı yazısının Başkanlıkça okunmak suretiyle Genel Kurula bildirilmesi işlemi ile oluşan fiilî durum hakkında Anayasa Mahkemesince karar verilmesi mümkün değildir.” diyor.

YUNUS EMRE (İstanbul) – “Yaptığınız fiilî durum hukuksuz.” diyor, bunu niye söylemiyorsunuz ya. Yazık ya!

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Sizin de diplomanızı geri almaları lazım. Diplomanızı iade edin, iade. Hukuk diplomasını iade edin siz.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Arkadaşlar, Anayasa Mahkemesinin buna benzer kararları neydi acaba geçmişte, değil mi? Yani aynı konu şimdi gündemine gelmiyor, geçmişte de gündemine gelmiş.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – İnsan bir konuyu böyle mi savunur arkadaş ya!

CUMHUR UZUN (Muğla) – Sayın Hatip, hükmün gerekçesi o değil.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Bakın, arkadaşlar, 2021 yılında bir kararı var Anayasa Mahkemesinin, 2021/33 karar esas sayısı.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Zulmü savunuyorsun, zulmü savunuyorsun.

CUMHUR UZUN (Muğla) – Hükmün gerekçesinin sonunda karar var...

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Diyor ki Anayasa Mahkemesi: “İlgili milletvekilliğin düşmesinin yok hükmünde olduğunun tespiti ve Anayasa’nın 85’inci maddesi uyarınca iptali taleplerinin yetkisizlik nedeniyle reddine...” 2021’de söylemiş.

CUMHUR UZUN (Muğla) – O muhalefetin oyu, muhalif kararların gerekçesi o.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Vallahi utanç verici bir durum ya!

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Bakın, numara veriyorum, yalan söylemeyin! Al 2021/33, al, al. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CUMHUR UZUN (Muğla) – Muhalif oyların gerekçesi o. Anayasa Mahkemesinin gerekçesini okuyun.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Arkadaşlar, oy birliğiyle, oy birliğiyle; ne muhalefeti.

CUMHUR UZUN (Muğla) – Önceki karar, yanlış bilgi vermeyin, önceki karar. Anayasa Mahkemesinin gerekçesini okuyun.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – 2021 yılı kararı. Arkadaşlar 2021/33 sayılı Kararı’nda Anayasa Mahkemesi oy birliğiyle yetkisizlik nedeniyle reddetmiş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CUMHUR UZUN (Muğla) – Muhalefetin katıldığı önceki karar, şimdiki kararı, Anayasa Mahkemesinin gerekçesini okuyun.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Bakın, 2020 yılında da bir yıl önce de oy birliğiyle yine yetkisizlik nedeniyle ilgili milletvekilinin talebini reddetmiş. Peki, üzerinden üç yıl geçti, ne değişti?

CUMHUR UZUN (Muğla) – Sayın Başkan, Anayasa Mahkemesinin gerekçesini okuyun.

KAMURAN TANHAN (Mardin) – “Devamsızlık dolayısıyla.” diyor ona Anayasa Mahkemesi, öncesini de oku Sayın Güler. Bilmiyorsanız öğrenin, lütfen. “Devamsızlık nedeniyle.” diyor.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Evet, evet...

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Çarpıtmayın!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Çarpıtıyorsunuz.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Ya, gerçekten hukuk adına, milletvekilliği adına utanç verici bir durum ya! Yanlış, çarpıtarak okuyorsunuz ya! Olacak iş değil bu ya!

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Evet, okuyalım arkadaşlar...

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Çarpıtmayın! O karar devamsızlıkla ilgili, devamsızlıkla ilgili bir karar; onu da söyleyin.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Olacak iş değil ya, bırakın artık ya! Önemli bir şeyi konuşuyoruz burada, çarpıtarak bir hukukçu konuşuyor burada ya!

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Bakın, arkadaşlar...

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Yani hukukçu olduğunuzdan şüphe ediyorum.

BAŞKAN - Değerli arkadaşlarım, müsaade eder misiniz.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Bu kadar da olmaz ya!

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Hukukçu olduğunuzdan şüphe ediyorum bugün.

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar, müsaade eder misiniz.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Arkadaşlar, Anayasa’nın...

BAŞKAN - Sayın Güler, müsaade eder misiniz.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Anayasa Mahkemesi kararını okumayın, başka bir hikâye anlatın, dinleyim sizi.

KAMURAN TANHAN (Mardin) – 2021’deki karar devamsızlıkla ilgili.

BAŞKAN - Müsaade eder misiniz. Sayın milletvekilleri, böyle bir müzakere usulü yok. Böyle bir müzakere usulü yok.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Böyle bir şey var mı?

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Sayın Başkanım, 2021’deki karar devamsızlıkla ilgili, desin ki “Devamsızlıkla ilgili.” biz alkışlayacağız

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar, istirham ediyorum...

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Ama çarpıtırsan “Çarpıttı.” deriz. Çarpıtıyor Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Bugün, Sayın Güler kürsüye çıkana kadar bütün hatipler konuştu ve kemaliedeple dinlendi.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Çünkü doğruyu konuştular, kimse çarpıtmadı. Böyle şey olur mu!

BAŞKAN - Sizden aynı hassasiyeti Sayın Güler için de göstermenizi bekliyorum.

Sayın Güler, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ABDULLAH GÜLER (Devamla) - Arkadaşlar, demin dedi ya: “O devamsızlık sebebiyle.” Hemen okuyorum, bakın, Anayasa Mahkemesinin 2020/49 kararını; not al.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Ya, günümüze gelin, bırakın onları ya!

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – “Konu Musa Farisoğulları’nın milletvekilliğinin düşmesi, Anayasa’nın 84’üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca hüküm giydiğine dair hakkındaki kesin mahkeme kararının Genel Kurula bildirilmesi suretiyle gerçekleşmiştir. Dolayısıyla ilgili hakkında Anayasa’nın 85’inci maddesi kapsamında iptal talebine konu olabilecek Anayasa 84’üncü maddesinin birinci, üçüncü veya dördüncü fıkralarında sayılan sebeplerden dolayı, Anayasa Mahkemesinin inceleme yetkisinin bulunmadığı düşme sebebine ilişkindir.” Ne oldu? Ne oldu?

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Hayır, hiç de öyle değil!

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Özür dile, özür dile, özür!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Ya, AİHM’in görüşünü değiştirdi.

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Bana söz verin, ben anlatayım, Bilal’e anlatır gibi size anlatayım. Söz ver, anlatayım!

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Evet, hukukçuluğumu tartışıyormuş...

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Söz ver de anlatayım.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bakın, Anayasa’nızın 6’ncı maddesi “Egemenlik, kayıtsız şartsız Milletindir.” der, 11’inci maddesi “Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlar.” der

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) – 153 ne diyor? 153’ü oku.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Anayasa’nın maddeleri herkesi bağlar mı? Bağlar.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Peki, Anayasa’nızın 154’üncü maddesinde yer aldığı gibi “Yargıtay, adliye mahkemelerince verilen ve kanunun başka bir adli yargı merciine bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme merciidir.”

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) – Bir öncesi, bir öncesi...

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Kaç kere söyledik bu temyiz incelemesi değil diye ya, temyiz incelemesi değildir diye kaç kere söyledik ya.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Kanunla gösterilen...

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Anayasa Mahkemesi Başkanı bile söylüyor aynı şeyi.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Ya, şunu açıkça söyleyin, lafı böyle gevelemeyin...

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Temyiz incelemesi değil bu Sayın Başkan.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – “Anayasa Mahkemesi Türkiye’de yüksek yargı organı değildir, süper temyiz mercisidir, süper temyiz mercisi.” deyin, “Anayasa Mahkemesi süper temyiz mercisi.” deyin.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Değil zaten, değil diyoruz biz de zaten.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Anayasa’ya aykırılığı ancak siz söylersiniz, biz nasıl söyleyelim!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Anlattık, anlattık; anlattık anlamadınız mı Abdullah Bey?

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Peki, Anayasa Mahkemesi Başkanı bundan bir ay önce yaptığı konuşmada, Başkanlıkta ne demiş arkadaşlar?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Şu ana kadar “AYM karar vermedi.” dedin, şimdi karar verdi, bağlamıyor çünkü... Ne dediğinin farkında mısın?

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Anayasa Mahkemesi Başkanı diyor ki: “Anayasa’nın Başlangıç bölümünde de kuvvetler ayrılığının ‘medenî bir işbölümü ve işbirliği olduğu’ ifade edilmiştir. Dolayısıyla anayasa koyucunun anayasal organların kendilerine verilen görevleri yerine getirirken birbirleriyle iş birliği içinde düzenli ve uyumlu çalışmalarını arzu ettiği görülmektedir. Anayasa’ya göre yasama, yürütme ve yargı organları arasında hiyerarşik bir ilişki olmadığı gibi yüksek yargı organları arasında da böyle bir ilişki yoktur. Her bir yüksek mahkeme, Anayasa ve kanunlarda kendilerine yüklenen görevleri yapmakla mükelleftir. Her birinin görev ve yetkileri, işleyiş biçimleri, kararlarının nitelikleri Anayasa ve kanunlarda açık biçimde düzenlenmiştir. Her birinin görevlerini, Anayasa ve kanunlarda kendilerine verilen yetki çerçevesinde, Anayasa ve kanunlara uygun şekilde yerine getirecekleri tabiidir.” Peki, Anayasa Mahkemesi Başkanı böyle derken, Anayasa Mahkemesi geçmiş içtihatlarını da yok sayarak, şimdi Anayasa’nın 85’inci maddesine göre bu bir Parlamento kararı değildir.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) – 153 nasıl? Anayasa 153’ü okur musunuz Abdullah Bey?

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Anayasa’nın 84’üncü maddesi çok açık “Kesin mahkûmiyet hükmü Meclis Başkanına bildirilir.” diyor. Okuma, diğer usuli işlemler...

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) – 153’ü okur musunuz? Anayasa 153 ne diyor?

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Peki, 85’inci maddesi 84’üncü maddeyi kapsam dışında bırakıyor yani “Kesin hükümle Mecliste bildirim ve okunmak suretiyle bir milletvekilinin milletvekilliği düştüğünde benim yetkim ve görevim yoktur.” diyor.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) – Senin fakültedeki hocalarına yazık, hocalarına!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Bir dakika daha Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) – 153’ü okur musun? Anayasa 153’ü okuyabilir misin?

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Peki, görevi ve yetkisi yoksa Anayasa Mahkemesi bu konuda dolambaçlı yolları izleyerek neden böyle bir yola girmiştir? Sorunun cevabı, bu sorunun cevabı verilmelidir. Dolayısıyla mevcut bugünkü genel görüşme noktasında da Anayasa Mahkemesinin...

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) – Soru yok, cevap yok; Anayasa’yı uygulayın.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – ...öncelikle Anayasa’ya, Anayasa maddelerine uymadığını ve dolambaçlı yolları izleyerek kendi, yıllar önce verdiği içtihatlarını da yok saydığını burada ifade etmek istiyorum.

Yüce Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, şimdi...

KAMURAN TANHAN (Mardin) – Sayın Güler, AYM içtihat değiştirebilir, mahkemeler içtihat değiştirebilir; siz bunun farkında değilsiniz herhâlde. Anayasa Mahkemesi de dâhil her mahkeme içtihat değiştirebilir, lütfen onu da göz ardı etmeyin.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) – Merak ediyorum, Anayasa 153’ü okuyabilir mi sayın hatip? Anayasa 153’te ne yazıyor? Ben çok merak ediyorum.

BAŞKAN – Vallahi, bağırmaıy ne zaman keserseniz ben o zaman devam edeceğim.

SALİHA SERA KADİĞİL (İstanbul) – Sayın Başkanım, istirham ediyorum, Anayasa 153’ü okuyabilir mi?

BAŞKAN – Arkadaşlar...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Sayın Başkan, sayın hatip yanlış bilgi vermiştir, düzeltilmesi gereken tarihî bilgileri yanlış vermiştir. Bu konuda, Meclis Başkanı olarak sizin müdahale etmeniz gerekiyor. Uğur Mumcu’nun katili kimdir? Sayın hatip açıklasın.

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Bilmiyoruz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Eşref Bitlis’in katili kimdir? Sayın hatip açıklasın.

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Bilmiyoruz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Uğur Mumcu’yla ilgili bir yargılama kararı var, Eşref Bitlis’le ilgili bir yargılama kararı var. Kurtlar Vadisi dizisinden senaryo okuyarak bir milletvekilinin dokunulmazlığı konusunu gündeme almanın âlemi nedir?

BAŞKAN – Şimdi, değerli arkadaşlar...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Ayrıca, burada kürsüde kan aktı, bir milletvekili dövüldü, kimse kemaliizzetle dinlemedi; siz de bilin efendim, bunu bilin. Siz o yüzden geldiniz, oraya oturdunuz.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Türkiye Büyük Millet Meclisinde milletvekillerinin kanı aktı orada. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özkan, siz de gerekli bilgilendirmeyi yine Parlamentoda başka zamanlarda yaparsınız, şimdi değil.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – İzin verin yapayım efendim.

BAŞKAN – Özel bir gündemle toplandık.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Tabii, olur efendim, memnuniyetle.

BAŞKAN – Bu özel gündem içerisinde Grup Başkan Vekilleriyle içeride yapılan mutabakatla ondan sonra oturumu yeniden açtık ve şimdiye kadar bu toplantıyı devam ettiriyoruz. Dolayısıyla, bu konuyla ilgili herhangi bir görüşünüz varsa bunu başka bir oturumda dile getirebilirsiniz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Peki efendim.

BAŞKAN – Ayrıca, 3 Sayın Grup Başkan Vekilinin söz talepleri var, teamül gereği bu talepleri karşılayacağız ama eğer çok zaruri bir şey değilse, özel bir satışma söz konusu değilse bu taleplerinizden vazgeçmenizi talep ediyorum ve bundan sonra görüşmelerimize devam ederek bu işi, toplantıyı tamamlamamızı talep ediyorum. Eğer Grup Başkan Vekilleri vazgeçmezse söz vereceğim.

Vazgeçtiniz mi?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Hayır.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Hayır.

BAŞKAN – Peki, yerinizden birer dakika söz veriyorum.

Buyurun Sayın Günaydın.

VII.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Sivas Milletvekili Abdullah Güler'in (8/43) esas numaralı Genel Görüşme Önergesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Amacım bu saatte yeni bir spekülasyon yaratmak değil ancak yirmi iki yıldır iktidarda olanların 90'lı yıllardaki cinayetleri peş peşe sayıp “Bunların sorumlularını bilmiyoruz.” demesini tarihe not etmek üzere bir de ben tekrar edeyim: Yirmi iki yıldır neden araştırmadın, neden ortaya çıkarmadın, yoksa ortaya çıkmamasından bir yarar mı umdun? Sorum bu kadar basit. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar) İki, tabii yorumlarda farklılaşılabilir ama bir kararı bu denli yanlış okumak ancak marifetle mümkündür. 2024/45'in 31'inci maddesini okuyorum: “Eldeki talep bakımından da yukarıda yapılan açıklamalar dikkate alındığında hukuken var olmayan işlemle ilgili söz konusu talebin incelenebilmesine imkân bulunmamaktadır.” Yani Anayasa Mahkemesi “Meclisin yaptığı işlem yok hükmündedir.” diyor; bunu bile çarpıtmaya kalkışıyorsunuz. Allah ıslah etsin diyorum ya! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gülüstan Kılıç Koçyiğit, buyurun.

4.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Sivas Milletvekili Abdullah Güler'in (8/43) esas numaralı Genel Görüşme Önergesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Gerçekten Sayın Güler'i dinlerken hayretle dinliyoruz. Hukuk müktesebatını nerede aldığını, hangi hocalardan ders aldığını çok merak ettim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Çünkü çok açık ve net ortada sarıh olan bir AYM kararını bu kadar milletvekilinin gözünün içine bakarak, yetmedi, Türkiye halklarının gözünün içine bakarak çarpıttı. Evet, AYM içtihadından dönmüştür fakat bu Meclisin ve bu ülkede yaşayan her yurttaşın ve her kuruluşun görevi AYM kararını uygulamaktır. AYM ne diyor? “Meclisin Can Atalay'ın vekilliğini düşürmesi kararı yok hükmündedir.” diyor, yok hükmünde. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Yani zaten olmayan bir karar üzerinden yeni karar alamaz ki “Yaptığın yoktur.” diyor; hukuken yok, butlan, butlan. Sayın Güler, biliyor musun hukukta yok hükmünde. Onun için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, Sayın Bülent Kaya, buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan, tamamlasaydık.

BAŞKAN – Sayın Kaya, buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan, tamamlamadım ama...

5.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın Sivas Milletvekili Abdullah Güler'in (8/43) esas numaralı Genel Görüşme Önergesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkanım, şimdi, bu, Türkiye Büyük Millet Meclisinde dönem dönem hukuksuz kararlar bu kürsüde hararetle savunulduğu gibi, bu hukuksuzluklara karşı bu kürsüden de hakkı haykıran insanlar olmuştur ama tarih o dönemlerde bu haksız kararları savunanları utançla yazdığı gibi, o karara karşı onurlu direnenleri de yazmıştır. Bugünlerde de kimi utançla, kimi onurla karşılayacağını önümüzdeki günlerde Türkiye'deki 85 milyon insan açık ve net bir şekilde görecektir diyor, saygılar sunuyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan, sözümüz yarım kaldı, lütfen...

BAŞKAN – Gülüstan Hanım, tamamlayın ama bir dakika...

4.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Sivas Milletvekili Abdullah Güler'in (8/43) esas numaralı Genel Görüşme Önergesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması (Devam)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Tamam Sayın Başkanım.

Çok cimri gördüm sizi gerçekten, diğer Meclis Başkan Vekillerimiz bu konuda en azından çok daha toleranslılar, onu söyleyeyim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET DEMİR (Kütahya) – Sizi mi dinleyecek sabaha kadar? Deminden beri konuşuyorsun, zaten hep aynı şeyleri söylüyorsunuz, hep aynı şeyleri söylüyorsunuz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Şimdi, son olarak şunu söyleyeyim: Bu Meclis tarihî bir kararlar karşılıklıdır ya üzerine düşen sorumluluğu yapacak ve Hatay halkının iradesinin tesisi için kendisini, elini taşın altına koyacak ya da yeniden bu Meclis darbenin bir paydaşı olacak. Biz DEM PARTİ olarak, bu darbeci anlayışı, halkı, hakikati, vekilliği düşüren bu anlayışı reddediyoruz ve Sayın Güler'i de birazcık hukuk okumaya davet ediyoruz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu, buyurun.

6.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi hürmetle selamlıyorum.

Şunu ifade etmek isterim ki bugün konuştuğumuz mevzunun aslı nereye dayanıyor? Can Atalay, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini ortadan kaldırmaya teşebbüs suçundan on sekiz yıl kesinleşmiş hükme tabi bir kimse. (CHP ve DEM Parti sıralarından gürültüler)

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Yuh! Yuh!

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Ya, Engin Alan da aynı cezayı almıştı!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Ve Yargıtay da yüksek mahkeme, Anayasa Mahkemesi de yüksek mahkeme.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) – Her yer Taksim, her yer direniş!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu konuda usulüne uygun bir şekilde, Türkiye Büyük Millet Meclisinde Anayasa'nın 84'üncü maddesinin ikinci fıkrası kapsamında bu kesin hükmün Genel Kurula bildirilmesi suretiyle milletvekilliği sona ermiştir cezası nedeniyle.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) – Her yer Taksim, her yer direniş! Her yer Taksim, her yer direniş! Gezi onurumuzdur, onurumuz!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – 2 mahkeme kararı okuyorsunuz, bilmiyorsunuz zaten kararı.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Ve şunu ifade edeceğim: Bu konuyla ilgili 2'nci kez bireysel başvuru talebinde bulunanların talebi bu kararın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bitiriyorum.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) – Gezi onurumuzdur, onurumuz!

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Gezi terör eylemidir, terör!

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Meclisin bu bildirmeye dair bildirimünün iptaline ilişkin bir talebi olmuştur Anayasa Mahkemesine başvuruda bulunanların ve yürürlüğünün de durdurulmasını istemişlerdir. Anayasa Mahkemesi vermiş olduğu kararla, ağustosta yayınlanan Resmî Gazete’deki kararla her 2 talebi de reddetmiştir, hüküm cümlesinde her 2 talebi de reddetmiştir; çok net.

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Yalan! Yalan! Yalan!

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) – Yalan!

MURAT EMİR (Ankara) – Ya, ret yok, ret yok. Siz nasıl hukukçusunuz ya!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sonuç itibarıyla, Anayasa yargısına tabi tutulacak bir Parlamento kararı olmadığını Anayasa Mahkemesi gerekçelerinde de ifade etmiştir ancak arkadaşlar gerekçelerdeki bazı paragraflara takılarak hüküm cümlesini görmekten imtina etmektedirler. Bu noktada, her şey bedihi bir şekilde apaçıktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT EMİR (Ankara) – Hükümü oku, hükümü oku.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Ya “Kararı tanımıyoruz.” deyin; kendinizi rezil etmeyin artık, daha fazla rezil olmayın.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) – Darbeden yargılanacaksınız, darbeden!

BAŞKAN – Devam edin, toparlayın.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Kimsenin Anayasa’yı ve kanunları dolanarak bir hükümlüyü, kesin hükümlüyü bu konuda masummuş gibi göstererek... Alınan mahkeme kararlarının ve Parlamentonun usulüne uygun bir şekilde burada, Mecliste 84’üncü maddenin ikinci fıkrası kapsamındaki bildirimünün görmezden gelinmesi apaçık hukuksuzluktur. Bu noktada bunun kayda girmesini talep ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Başkanının affettiği katilleri konuşalım.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) – Darbeci AKP! Biz seni selamlıyoruz.

BAŞKAN – Müsaade ederseniz, bütün gruplar konuştu, İYİ Parti Grubu adına da Sayın Çömez’e söz verip gruplar adına yani Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini sonlandıralım yoksa bu işin sonu yok, sabaha kadar devam eder.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan, orayı direkt uzattınız, gözümüzden kaçmadı. Direkt AKP Grup Başkan Vekilinin sözünü uzattınız.

BAŞKAN – Turhan Çömez, buyurun.

7.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez’in, hukukun üstünlüğünü, Anayasa Mahkemesi kararının ne kadar önemli olduğunu tartışmak yerine bugün Türkiye Büyük Millet Meclisinin çok farklı tartışmalara sahne olduğuna ve Sivas Milletvekili Abdullah Güler’in (8/43) esas numaralı Genel Görüşme Önergisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bugün burada tarihî bir toplantı yaptık ve burada hukukun üstünlüğünü, Anayasa Mahkemesi kararının ne kadar önemli olduğunu tartışmak yerine maalesef çok farklı tartışmalara sahne oldu Türkiye Büyük Millet Meclisi. Bizler “Anayasa Mahkemesinin kararını tanımıyorum, saygı da duymuyorum.” diyen anlayışı reddediyoruz. Bizler yüce mahkemenin kararına saygı duyulan ve ona uyulan bir iradeyi bu ülkede hâkim kılmak için siyaset yapıyoruz. Maalesef, böylesine önemli bir toplantı çok önemli tartışmalara sahne olurken ne yazık ki Meclisin zemini kana bulaştı. Tabii, biz,

başta Sayın Genel Başkanımız olmak üzere, bütün muhalefet partilerinin temsilcileri delillerini ortaya koyarak, hukuki belgeleri ortaya koyarak, Anayasa'yı ve hukukun üstünlüğünü de ortaya koyarak, şu anda millet iradesinin cezaevinde tutulduğu bu anlayışı reddederek belgeleriyle milletimizle paylaştık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Fakat maalesef, iktidar partisinin temsilcisi Grup Başkanı Sayın Güler bu argümanları kullanmak ve topluma gerçekleri anlatmak yerine tarihî birtakım anekdotlarla bu önemli toplantıyı geçiştirmeye çalıştı. Hakikaten anlamakta zorlandık, sadece ben değil, etrafıma da baktım, arkadaşlarımıza, hakikaten bu söylenenler hukuki bir zemine dayanıyor mu, bizi ikna edecek bir argüman var mı diye merak ettik, sadece ben değil, pek çok arkadaşım bunu anlamakta zorlanmış.

Bugün tarihî bir toplantı yapıldı, bütün milletin gözü önünde yapıldı bu toplantı ve er ya da geç millet iradesi demir parmaklıkların arkasından çıkacaktır ve millet iradesinin temsil edilmesi gereken yerde vazifesini yapacaktır ama bugün burada konuşulanlar tarih boyunca unutulmayacaktır ve Türk demokrasisi için bir ibret vesikası olacaktır.

VI.- GENEL GÖRÜŞME (Devam)

A) ÖN GÖRÜŞMELER (Devam)

1.- *CHP Grubu adına Grup Başkan Vekili Ankara Milletvekili Murat Emir, Grup Başkan Vekili Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Anayasa Mahkemesinin Şerafettin Can Atalay'ın milletvekilliğinin düşmesi işlemiyle ilgili vermiş olduğu kararı doğrultusunda TBMM'nin tutum ve davranışının belirlenmesi, yaşanan bu durumun sebeplerinin tespit edilmesi ve benzer durumların önlenmesi konusunda bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/43) (Devam)*

BAŞKAN – Gruplar adına konuşmalar tamamlandı.

Şimdi önerge sahibi olarak Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Mersin Milletvekili Sayın Ali Mahir Başarır'a söz veriyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu Parlamentoda seçilmiş milletvekilinin hak ve hukuku için yapmış olduğumuz olağanüstü toplantı çağrısına icabet eden tüm milletvekillerine teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, az önce AKP Grup Başkanı Sayın Abdullah Güler konuşurken anayasal gerekçeler bekliyordum, gerçekten Anayasa Mahkemesinin kararını ve Meclis Başkanının burada okuduğu kararı bir değerlendirmesini bekliyordum ama ilk on dakika öyle bir konuştu ki herhâlde saraydan gelen notları karıştırdığını düşündüm. (CHP sıralarından alkışlar) Ya da bugün hararetili tartışmalar ve saatin uzamasından dolayı toplantıları karıştırdığını düşündüm.

Sayın Başkan, öncelikle şunu söyleyeyim, bakın, Can Atalay'la ilgili, milletvekili olduğuna dair 3 tane Anayasa Mahkemesi kararı var. Bireysel başvuruyla ilgili birinci imzacı -ki Anayasa değişikliği- ilk imzacı kim? Sayın Recep Tayyip Erdoğan. Diğeri kim? Burada, Can Atalay'ın milletvekilliğinin düşürülmesine ilişkin Yargıtay 3. Ceza Dairesi kararını okuyan Bekir Bozdağ ve Elitaş. İsimlere baktığımız zaman yıldızlar topluluğu gibi. Peki, gerekçede ne diyor? Sizin gerekçeniz, benim gerekçem değil. “Türkiye’de bireysel başvuru yolunun kabul edilmesi, bir yandan bireylerin sahip oldukları temel hak ve özgürlüklerin daha iyi korunmasını sağlayacak, öte yandan kamu organlarının Anayasa ve kanunlara daha uygun davranmasını sağlayacak.” Yahu, sizin getirdiğiniz gerekçede bu var.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sizin karşı çıktığınız...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Şimdi, bu Anayasa Mahkemesi 3 kez bu kararı vermiş ve maalesef ki “Yok hükmünde.” diyorsunuz. Az önce yanınızda oturan Grup Başkan Vekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, yahu, diyor ki: “Can Atalay’la ilgili kesin hüküm var, hükümlü.” diyor. Ciddi mi bu söylediğinde? Kendisi bir avukat. Can Atalay’la ilgili, Yargıtay 3. Ceza Dairesinde karar 28 Eylülde kesinleşti. Peki, Can Atalay ne zaman seçildi? 14 Mayıs’ta seçildi. Anayasa 83 bağlamında Can Atalay’ın dokunulmazlığı yok mu? Bu Meclis 3 milletvekili için de aynı pratiği yaşamadı mı? Nasıl bunu söyleyebiliyorsunuz?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Cevap vereceğim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Adalet Bakanı çıkmış “Bunun çözüm yeri Meclis değil.” diyor. Ya, ben AKP Grubuna sormak isterim: Türkiye’deki tüm büyük krizlerde -bu Meclisin bombalanması dâhil- çözüm yeri Meclistir, Meclis. (CHP sıralarından alkışlar) Sormak istiyorum: Size göre bir zamanlar dost, yanınızda taşıyıp devleti teslim ettiğiniz bir yapı, MİT Başkanını tutuklamak isterken bu Mecliste yasa çıkararak durumu düzeltmediniz mi? Şimdi, Adalet Bakanı gelmiş “Bu sorunun çözüm yeri Meclis değil, Meclisin yapacağı bir şey yok.” diyor.

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Öyle demiyor, kararla ilgili söylüyor.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Arkadaşlar, kendimize gelelim. Bu Meclis 400 milletvekiliyle anayasa değiştirebiliyor, 360 oyla af çıkarabiliyor ve siz diyorsunuz ki: “Çözüm yeri burası değil.”

Arkadaşlar, bakın, burada Bekir Bozdağ olsa söylenecek çok söz vardı ama Sayın Başkana söylüyorum, ben buradan Bekir Bozdağ’a iletmek üzere sizlere de söylüyorum: Anayasa Mahkemesinin hak ihlali verdiği bir kararı burada nasıl okuyabiliyor? Anayasa Mahkemesi, İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesini muhatap alıp kararlarını oraya yollamasına rağmen Yargıtay 3. Ceza Dairesinin kararını okuyup nasıl muhatap olabiliyor ve en acısı Sayın Meclis Başkanı bu kararı neden okumuyor? (CHP sıralarından alkışlar) Neden okumuyor? Sayın Enis Berberoğlu kararında kim okudu? Mustafa Şentop okudu. Daha sonra ne oldu? Anayasa Mahkemesi hak ihlali kararı verdiğinde burada o kararı tekrar okudu, geldi milletvekili görevine döndü.

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Yerel mahkeme kararını okudu.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Peki, o gün milletvekilliğini düşüren bu Meclis, daha sonra ona bu hakları verdi. Pulları mı döküldü! Şimdi pullarınız mı dökülecek bu kararı tekrar verseniz! Ha, veremiyorsunuz.

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Yerel mahkeme kararı yok, yerel mahkeme kararı.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Bakın, değerli arkadaşlar, maalesef ki önümüzde büyük bir kriz var. Bu Meclis 27 ve 28’inci Dönemde 3 arkadaşımızın milletvekilliğini düşürdü. 2’si dönebildi, 1’isi dönemedi ve şimdi bu anayasal krizi nasıl çözeceğiz?

Şimdi, diyorsunuz ki: “Ben karar vermiyorum.” dedi Anayasa Mahkemesi.” Anayasa Mahkemesi öyle demiyor bakın.

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Ne diyor?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – “Hukuken var olmayan bir işlemle ilgili yani Meclis Başkanının okuduğu Yargıtay 3. Ceza Dairesinin kararıyla ilgili ben ne yapacağım? Meclis kör mü, sağır mı?” diyor. “Bu kadar net, açık bir karar verdin.” diyor ve siz bunu getiriyorsunuz, burada nasıl yorumluyorsunuz? (CHP sıralarından alkışlar)

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Senin yorumun o. Hükmü oku, hükmü. Hükümde öyle bir şey yok.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Sayın Başkan, diyor ki: “Türkiye Büyük Millet Meclisinde okunan o karar yok hükmündedir.”

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Demiyor öyle bir şey.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Aynen de öyle diyor ama maalesef ki anlayamıyorsunuz.

Şimdi, burada bir karar vereceksiniz arkadaşlar, ya 600 milletvekilinin, bu Parlamentonun itibarını koruyacaksınız ya da var ya 3. Ceza Dairesine ayar verip “Anayasa Mahkemesini kapatsın.” diyen küçük ortağınız MHP, -bugün yok, MHP bugün yok- oradaki 50 milletvekilinin desteği için Meclisin itibarını ayaklar altına alacaksınız.

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Usul esasa mukaddemdir.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Siz, burada, vereceğiniz kararlarla Parlamentonun onurunu, anayasal zeminde duruşunu korumak zorundasınız.

Şimdi, bu hukuk hepimize lazım, yarın muhalefette olacaksınız; dünyada, Türkiye’de hiç kimse ömür boyu iktidarda kalmadı, yarın belki bir milletvekili arkadaşınızın başına bu olay gelecek, ne yapacaksınız?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Biz öyle davranmayacağız!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Kesinlikle öyle davranmayacağız çünkü biz Anayasa’ya bakacağız, Anayasa 83’e bakacağız, Anayasa Mahkemesi kararlarına, hukukun üstünlüğüne bakacağız. (CHP sıralarından alkışlar) Ama üzülerek söylüyorum ki AKP Grup Başkanı Anayasa’dan, Anayasa Mahkemesi kararlarından başka her şeyi, her şeyi kullandı.

Şimdi, Meclis Başkanımız burada, ilk kararı, o ucube kararı okuyan Meclis Başkan Vekili Bekir Bozdağ yok. Sayın Başkan, gelin bir ayıba son verin; seçilmiş Hatay Milletvekili Can Atalay’ın milletvekili haklarını teslim edin. (CHP sıralarından alkışlar) Bu, Meclisin, sizin hukuki bir sorumluluğunuzdur. Arkanızda “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.” diyor. Siz millet iradesini, 100 bin Hataylının oyunu koruyun Sayın Başkan. Küçük ortağınıza bakmayın, MHP’ye bakmayın, böyle bir günde bile yanınızda yok, yok. Var mı MHP? Nerede Devlet Bahçeli? Anayasa Mahkemesini kapatmak isteyen MHP nerede? Yok. 50 milletvekili için değil, 600 milletvekili, 85 milyonun iradesi için kararınızı verin.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; üzülerek söylüyorum, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 1876’dan bugüne kadar Parlamento deneyimi var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Ama son yıllarda anayasasızlığı, çevreyi, doğayı, toplantı yürüyüş hakkını, mezuniyetleri, milletvekillerinin dokunulmazlığını, Anayasa’yı ayaklar altına alan kararlar alınıyor. Maalesef, bu yüzyılda bir milletvekili hukuken esir alınmış durumda ama şunu bilin: Mesele esir düşmekte değil, mesele direnmekte. Bu Parlamento, 85 milyon direneceğiz, direneceğiz, direneceğiz. (CHP sıralarından alkışlar) Hukuksuzluğunuza karşı, hukuk tanımayan yapınıza karşı, bu kadar net gerekçeye karşı, gülmenize karşı bu Meclis, 85 milyon direnecek diyorum.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, sayın konuşmacı bizzat ismini zikrederek, atıf yaparak, “Kesin hüküm nasıl oluyor?” dediği için onunla ilgili müsaadenizle bir açıklama yapmak istiyorum.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Sataşma yok Sayın Başkan, sataşma yok.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Sataşma yok Sayın Başkan, sataşma yok, sözünü tekrar etti.

BAŞKAN – Yerinizden bir dakika, sataşmadan değil.

VII.- AÇIKLAMALAR (Devam)

8.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın (8/43) esas numaralı Genel Görüşme Önergesi üzerinde önerge sahibi olarak yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, açıklama yapmak istiyorum.

Şunu ifade ediyorum: Bakın, Yargıtay 3. Ceza Dairesinin kararı bireysel başvurunun neticelenmesinden önce kesinleşmiştir. Kronolojik olarak net bir şekilde ortadadır.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Zaten olmazsa başvuru yapılamaz. Kesinleşmeden başvuru yapılamaz zaten.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Vekil olmasa nasıl bireysel başvuru yapacak?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Ve Anayasa'nın 14'üncü maddesi kapsamında olduğu için bu manada Anayasa Mahkemesinin daha önceki içtihatları da bu yöndedir.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Milletvekilliğini kazanması Yargıtay kararından öncedir Sayın Akbaşıoğlu, onu unutmayın. Milletvekili ne zaman seçilmiştir?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – 14'üncü madde 84'üncü maddenin ikinci fıkrası kapsamında her zaman değerlendirilmiştir.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Milletvekili ne zaman seçilmiştir, onu söyleyin. Yargıtay kararından önce seçilmiştir.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Anayasa dersinde sınıfta kalırsın, sınıfta!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu net bir durumdur. Bu konuda bu açıklığı getirmek istedim.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Anayasa dersinde sınıfta kalırsın sen! Anayasayı nasıl geçtin ya!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Teşekkürlerimi sunuyorum.

BAŞKAN – Evet, değerli milletvekilleri...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Ne olur fazla uzatmadan...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Tabii.

BAŞKAN - Size de bir dakika yerinizden söz veriyorum.

9.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - İki dakika benim de bir hakkım ama şunu söyleyeyim: Evet, kesin hüküm var, "Milletvekili olamaz." dedi. 14 Mayıs'ta seçilen bir milletvekili dosyası Yargıtaydaysa, dosyası açıksa hakkında bir kesin hükümden bahsedilir mi? (CHP sıralarından alkışlar)

YUNUS EMRE (İstanbul) – Bahsedilemez!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – 14'üncü maddeyle kesinleşmiş.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Hayır, onunla ilgili de Anayasa Mahkemesinin...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – O, milletvekili seçildiği anda dokunulmazlığa hak kazanır. Kaldı ki bakın Sayın Başkan, Anayasa Mahkemesi bireysel başvuruyla ilgili 26 Eylül'de bir açıklama yaptı, dedi ki: "5 Ekim'de karar vereceğiz." Yargıtay 3. Ceza Dairesi ne yaptı? Bir yıl sonra dosyayı onadı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şimdi, o Daire ve üyelerine buradan seslenmek istiyorum: Hani Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında suç duyurusunda bulundu ya o mahkeme üyeleri, onlar neyin farkında değil biliyor musunuz? Hukuken bir darbe girişiminde bulunuyorlar bu Parlamente'ye karşı. Bir gün yeri ve zamanı geldiğinde yargılandıklarında "Yüce Divan" sıfatıyla Anayasa Mahkemesi onları yargılayacak, bunu bilsinler.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, bu çok açık bir tehdittir.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan, ama olmaz ki! Akşama kadar bunu mu dinleyeceğiz Başkan?

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Anayasa hükmünü okudu ya!

BAŞKAN – Sayın Akbaşoğlu, bir dakika yerinizden söz vereceğim ama son söz, bir daha vermiyorum.

SEZAI TEMELLİ (Muş) – Başkan, olmaz ki bu.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Bize bir dakikayı bile vermediniz Başkan ya! Sataşma yok, bir şey yok.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Bir sataşma yok Başkanım.

10.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, bakın, bu çok açık bir şekilde talihsiz ve hiçbir şekilde kabul edilemeyecek bir tehdide ve şantaja ilişkin açıklamayı milletin huzurunda reddediyor ve kınıyor.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Keşke o reddi Anayasa Mahkemesi üyeleriyle ilgili suç duyurusunda da yapsaydın. Keşke Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunulduğunda da bu kadar sert çıksaydın.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) – Ya, merak etme, seni yargılarken dediğin gibi yargılarız; rahat ol Akbaşoğlu, rahat ol.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bakın, şunu ifade ediyorum: Bu konuda, biz daha önceki tartışma konularıyla ilgili de müdellel bir şekilde açıklamalarımızı yaptık, bütün kamuoyu bunları açık ve şeffaf bir şekilde izledi. Dolayısıyla bu konuda Can Atalay'la ilgili verilen karar Meclise kesin hükmün iletilmesi ve Genel Kurula bildirilmesiyle neticelenmiş ve kapanmış, milletvekilliği haklı bir şekilde, hukuka uygun bir şekilde düşürülmüştür.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) – Ya, yalan söyleme! Yalan söylüyor ya!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir dakika, söz vereceğim.

Değerli arkadaşlar, bütün partiler bu konuyla ilgili pozisyonlarını ifade ettiler. Grup Başkan Vekillerinin bu son sözlerinin kayda geçmek için söylenmiş sözler olduğunu hepimiz biliyoruz. Dolayısıyla, son olarak Sayın Başarır'a söz vereyim ve bu konuyu kapatalım.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan, ben de istiyorum.

BAŞKAN – Tamam, bir dakika da size söz vereceğim.

11.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Şimdi, ben Yargıtay üyelerini, 3. Ceza Dairesini niye tehdit edeyim?

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Sen hâkimleri tehdit ediyorsun ya, basıyorsun ya mahkeme salonlarını! Mahkeme salonlarını basıp hâkim tehdit ediyorsun ya!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bir, Anayasa Mahkemesi bir karar vermiş, o karara ilişkin suç duyurusunda bulunan Yargıtay üyeleri mi tehdit de bulunuyor, ben mi buluyorum?

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Mahkeme salonlarını basıp hâkimleri iyi tehdit ediyorsun! Sen alışkınsın tehdit etmeye, alışkınsın!

Ya, Gökhan Bey, bakın, lütfen, Genel Başkanınız var, İmamoğlu'nu mu aramayalım! Lütfen, bir susun, rica ediyorum!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Sana lazım olacak! Bak, sana lazım olacak! Sen dinle, sana lazım olacak bunlar, özellikle sana lazım olacak! Bunu unutma, özellikle sana lazım olacak! Özellikle sana lazım olacak! Bak, bunları iyi dinle, iyi dinle sen!

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – İmamoğlu'nu mu arayalım yani!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan, susturur musunuz şunu lütfen!

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, böyle müzakere olmaz.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – İmamoğlu'nu mu arayalım!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – “Özellikle sana lazım olacak.” bu lafı unutma, bugünü de unutma! Özellikle sana lazım olacak babanla beraber hem de babanla beraber!

BAŞKAN – Arkadaşlar...

Sayın Başarır, lütfen sözünüzü tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkanım, şimdi, açıkça, Akbaşoğlu bir anlamda provokasyon yapıyor.

MEHMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Provokasyonu siz yaptınız, siz yapıyorsunuz!

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Provokasyonu siz yapıyorsunuz! Mahkeme salonunu basan bize hukuk anlatamaz!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Ben Yargıtay üyelerine anayasal bir uyarıda bulunuyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Son cümlelerim.

BAŞKAN – Tamam yani tehditte bulunmadığınızı söyleyin, kayda geçsin.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan, kime tehditte bulunacağız? Eğer bir tehdit varsa Yargıtay 3. Ceza Dairesi oturduğunuz koltuğa tehditte bulunuyor, bu Meclise tehditte bulunuyor; bir milletvekilinin anayasal haklarını çiğniyor. (CHP sıralarından alkışlar) Bence siz bu uyarıyı bana değil, 3. Ceza Dairesine yapın, “Demokrasiye tehdiťsiniz, tehditte bulundunuz.” deyin.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Koçyiğit, buyurun.

12.- Kars Milletvekili Güliüstan Kılıç Koçyiğit'in Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan, gerçekten bir garabetin içindeyiz. Bu kadar açık bir AYM kararı var, herhâlde hepimiz okuma yazma biliyoruz, vallahi Türkçeyi de iyi biliyoruz ama okuduğumuz şeyi bu kadar çarpıtarak anlatan bir iktidar grubu gerçeğiyle karşı karşıyayız. Beğendikleri karar çıkınca yerli ve millî yargı oluyor, yerli ve millî AYM oluyor; beğenmedikleri karar çıkınca da terörist AYM oluyor, Yargıtay gidiyor, onların hakkında suç duyurusunda bulunuyor.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – O size ait, o değerlendirme sizin değerlendirmeniz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Biz şunu söyleyelim, bakın: AYM, en çok bizim hakkımızda haksız, hukuksuz kararlar vermiştir ama bu kararı bihakkın doğrudur. Hatay halkının idaresini savunan bu kararın arkasında bu Meclis durmalıdır, yoksa duranları da tarih yazacak, bu karara meydan okuyup darbe yapanları da yazacak; hepinizi yazacak, bunu unutmayın. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Bu nedenle Hatay halkının idaresine bütün milletvekillerinin kulak vermesi çağrısını buradan yinelemek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

VI.- GENEL GÖRÜŞME (Devam)

A) ÖN GÖRÜŞMELER (Devam)

1.- CHP Grubu adına Grup Başkan Vekili Ankara Milletvekili Murat Emir, Grup Başkan Vekili Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Anayasa Mahkemesinin Şerafettin Can Atalay'ın milletvekilliğinin düşmesi işlemiyle ilgili vermiş olduğu kararı doğrultusunda TBMM'nin tutum ve davranışının belirlenmesi, yaşanan bu durumun sebeplerinin tespit edilmesi ve benzer durumların önlenmesi konusunda bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/43) (Devam)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, genel görüşme önergesi üzerindeki ön görüşme tamamlanmıştır.

Şimdi genel görüşme açılıp açılmaması hususunu oylarınıza sunacağım.

Genel görüşme açılmasını kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Değerli arkadaşlar, Divanda ihtilaf olduğu için elektronik oylamaya başvuruyoruz.

Oylama için iki dakika süre veriyor ve oylama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, yapılan elektronik oylama sonucu genel görüşme yapılması kabul edilmemiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, olağanüstü toplantı konusu üzerindeki görüşmeler tamamlandı.

Şimdi, Başkanlığımıza ulaşmış, İç Tüzük'ün 7'nci maddesine göre verilmiş olan, yeni bir önerge vardır, onu okutuyorum:

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)*A) ÖNERGELER (Devam)*

2.- *CHP Grubunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmalarına devam etmesine dair İç Tüzük'ün 7'nci maddesine göre verilmiş önergesi (4/72)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Olağanüstü toplantı gündeminin tamamlanmasının sonrasında İç Tüzük'ün 7'nci maddesinin son fıkrası uyarınca Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmalarına devam etmesini arz ve teklif ederiz.

Murat Emir	Gökhan Günaydın	Ali Mahir Başarır
Ankara	İstanbul	Mersin
Mehmet Tahtasız	Sibel Suiçmez	Aliye Timisi Ersever
Çorum	Trabzon	Ankara
İsmet Güneşhan	Umut Akdoğan	Aşkın Genç
Çanakkale	Ankara	Kayseri
Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu	Mustafa Sarıgül	Süreyya Öneş Derici
İstanbul	Erzincan	Muğla
Aysu Bankoğlu	Müzeyyen Şevkin	Özgür Karabat
Bartın	Adana	İstanbul
İbrahim Arslan	Cumhur Uzun	Gökan Zeybek
Eskişehir	Muğla	İstanbul
Cavit Arı	Eylem Ertuğ Ertuğrul	Sururi Çorabatır
Antalya	Zonguldak	Antalya

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, oylamanın açık oylama şeklinde yapılmasına dair bir önerge vardır. Bu önergeyi de okutup imza sahiplerini arayacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Çalışmalara devam dilekçesinin oylamasının açık oylama şeklinde yapılmasını arz ve teklif ederiz.

Murat Emir, Ankara? Burada.

Gökhan Günaydın, İstanbul? Burada.

Ali Mahir Başarır, Mersin? Burada.

Mehmet Tahtasız, Çorum? Burada.

Aliye Timisi Ersever, Ankara? Burada.

Sibel Suiçmez, Trabzon? Burada.

İsmet Güneşhan, Çanakkale? Burada.

Ömer Fethi Güner, Niğde? Burada.

Hasan Öztürkmen, Gaziantep? Burada.

İbrahim Arslan, Eskişehir? Burada.

Cevdet Akay, Karabük? Burada.

Deniz Demir, Ankara? Burada.

Hikmet Yalım Halıcı, Isparta? Burada.

Aşkın Genç, Kayseri? Burada.

Metin İlhan, Kırşehir?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Tekabbül ediyorum.

BAŞKAN - Metin Bey burada.

Tahsin Ocaklı, Rize? Burada.

Gökan Zeybek, İstanbul? Burada.

Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu, Manisa? Burada.

İsmail Atakan Ünver, Karaman? Burada.

Türkan Elçi, İstanbul? Burada.

Özgür Ceylan, Çanakkale? Burada.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, açık oylamanın şekli hakkında Genel Kurulun kararını arayacağız.

Açık oylamanın elektronik sistemde yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Elektronik cihazla oylamaya geçeceğiz.

Oylama için üç dakika süre vereceğim. Bu süre içinde sisteme giremeyen milletvekillerinin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen milletvekillerinin oy pusulalarını oylama için verilen süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, açık oylama tamamlanmıştır.

Açık oylama tutanağı gelmiştir.

Şimdi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmalarına devam etmesine ilişkin önerge açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı : 442

Kabul : 198

Ret : 244 (*)

Kâtip Üye

Mustafa Bilici

İzmir

Kâtip Üye

Mahmut Atilla Kaya

İzmir”

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, bu sonuca göre çalışmalara devam edilmesine dair önerge kabul edilmemiştir.

Gündemde bulunan konuları sırasıyla görüşmek için Anayasa ve İçtüzük gereğince 1 Ekim 2024 Salı günü saat 15.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 21.04

XII.- KOMİSYONLAR BÜLTENİ

1.- 01/07/2023-31/12/2023 tarihleri arasında komisyonlara gelen, komisyonlardan çıkan ve 31/12/2023 tarihinde komisyonlarda bulunan Cumhurbaşkanlığı teklifleri, kanun hükmünde kararnameler ve milletvekili teklifleri ile tezkereler (II)

(*) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

XL - OYLAMALAR

1.- CHP Grubunun İç Tüzük'ün 7'nci maddesinin son fıkrası uyarınca Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmalarına devam etmesine ilişkin verilen önerenin oylaması

Sıra Sayısı : 0
 Oylama Saati : 20:59
 Üye Sayısı : 600
 Kabul Edenler : 198
 Reddedenler : 244
 Çekimsizler : 0
 Geçersiz Oylar : 0
 Mükerrer Oylar : 0
 Toplam : 442
 Açık Üyelikler : 7
Kabul Edilmemiştir

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 0
Adana	Aytek	Faruk	AK PARTİ	Ret
Adana	Barut	Ayhan	CHP	Kabul
Adana	Bilici	Bilal	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Adana	Bulut	Burhanettin	CHP	Kabul
Adana	Çelik	Ömer	AK PARTİ	Ret
Adana	Doğru	Abdullah	AK PARTİ	Ret
Adana	Ersoy	Ayşe Sibel	MHP	Katılmadı
Adana	Hatimoğlu	Oruç	DEM	Kabul
Adana	Karamık	Sunay	AK PARTİ	Ret
Adana	Kısacık	Sadullah	DEVA	Kabul
Adana	Sümer	Orhan	CHP	Kabul
Adana	Şevkin	Müzeyyen	CHP	Kabul
Adana	Türkeş Taş	Ayyüce	İYİ PARTİ	Katılmadı
Adana	Varlı	Muhamrem	MHP	Katılmadı
Adana	Zenbici	Ahmet	AK PARTİ	Ret
Adıyaman	Alkayış	Mustafa	AK PARTİ	Ret
Adıyaman	Kurt	Resul	AK PARTİ	Ret
Adıyaman	Özhan	Hüseyin	AK PARTİ	Ret
Adıyaman	Şan	İshak	AK PARTİ	Ret
Afyonkarahisar	Arslan	Hasan	AK PARTİ	Ret
Afyonkarahisar	Olgun	Hakan Şeref	İYİ PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Özkaya	Ali	AK PARTİ	Ret
Afyonkarahisar	Taytak	Mehmet	MHP	Katılmadı
Afyonkarahisar	Yurdunuseven	İbrahim	AK PARTİ	Ret
Ağrı	Bozdağ	Heval	DEM	Kabul
Ağrı	Demir	Nejla	DEM	Kabul
Ağrı	Kilerci	Ruken	AK PARTİ	Ret
Ağrı	Sakık	Sırrı	DEM	Katılmadı
Amasya	Çilez	Hasan	AK PARTİ	Ret
Amasya	İpek	Haluk	AK PARTİ	Ret
Amasya	Karagöz	Reşat	CHP	Kabul
Ankara	Akdoğan	Umut	CHP	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 0
Ankara	Alparslan	Murat	AK PARTİ	Ret
Ankara	Arsan	Yüksel	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Ankara	Aydemir	Zehranur	AK PARTİ	Ret
Ankara	Aydın	Koray	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Ankara	Baykoç	Ahmet Fethan	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Beker	Adnan	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Ankara	Bilgin	Vedat	AK PARTİ	Ret
Ankara	Bingöl	Tekin	CHP	Kabul
Ankara	Çam	Lütfiye Selva	AK PARTİ	Ret
Ankara	Çelebi	Kurtcan	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Denir	Deniz	CHP	Kabul
Ankara	Dinçer	Setra	CHP	Kabul
Ankara	Doğan	Mesut	SAADET P	Kabul
Ankara	Durmaz	Sadir	MHP	Katılmadı
Ankara	Enir	Murat	CHP	Kabul
Ankara	Erdoğan	Asuman	AK PARTİ	Ret
Ankara	Ergin	Sadullah	DEVA	Katılmadı
Ankara	Fakababa	Ahmet Eşref	İYİ PARTİ	Kabul
Ankara	Gökçek	Osman	AK PARTİ	Ret
Ankara	İleri	Ömer	AK PARTİ	Ret
Ankara	Karakaya	Mevlüt	MHP	Katılmadı
Ankara	Konuralp	Okan	CHP	Kabul
Ankara	Oktay	Fuat	AK PARTİ	Ret
Ankara	Saneroğlu	Jülide	AK PARTİ	Ret
Ankara	Şahin	İdris	DEVA	Kabul
Ankara	Şahin Usta	Leyla	AK PARTİ	Ret
Ankara	Taşcier	Gamze	CHP	Kabul
Ankara	Timisi Ersever	Aliye	CHP	Kabul
Ankara	Türkeş	Yıldırım Tuğrul	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Yamalı	Mustafa Nedim	SAADET P	Katılmadı
Ankara	Yaman	Aylin	CHP	Kabul
Ankara	Yegin	Orhan	AK PARTİ	Ret
Ankara	Yıldırım	Yaşar	MHP	Katılmadı
Ankara	Yıldız	Zeynep	AK PARTİ	Ret
Ankara	Zorlu	Kürşad	İYİ PARTİ	Katılmadı
Antalya	An	Cavit	CHP	Kabul
Antalya	Başkan	Abdurrahman	MHP	Katılmadı
Antalya	Coşar	Aliye	CHP	Kabul
Antalya	Çavuşoğlu	Mevlüt	AK PARTİ	Ret
Antalya	Çelik	Kemal	AK PARTİ	Ret
Antalya	Çorabatır	Sururi	CHP	Kabul
Antalya	Durgun	Hilmi	MHP	Katılmadı
Antalya	Erdem	Mustafa	CHP	Kabul
Antalya	Kaya	Aykut	CHP	Kabul
Antalya	Kılıç	Şerafettin	SAADET P	Katılmadı
Antalya	Köse	Mustafa	AK PARTİ	Ret

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 0
Antalya	Oluç	Hakkı Saruhan	DEM	Kabul
Antalya	Poyraz	Uğur	İYİ PARTİ	Kabul
Antalya	Taş	İbrahim Ethem	AK PARTİ	Ret
Antalya	Uslu	Atay	AK PARTİ	Ret
Antalya	Vural Çokal	Tuba	AK PARTİ	Ret
Antalya	Yazıcı Özbudun	Serap	SAADET P	Kabul
Artvin	Bayraktutan	Uğur	CHP	Kabul
Artvin	Çelik	Faruk	AK PARTİ	Katılmadı
Aydın	Bülül	Süleyman	CHP	Kabul
Aydın	Karakaş	Ömer	İYİ PARTİ	Katılmadı
Aydın	Karakoz	Evrin	CHP	Kabul
Aydın	Özmen	Ömer	AK PARTİ	Ret
Aydın	Sarıbaş	Seda	AK PARTİ	Ret
Aydın	Savaş	Mustafa	AK PARTİ	Ret
Aydın	Tezcan	Bülent	CHP	Kabul
Aydın	Yıldız	Hüseyin	CHP	Kabul
Bahkesir	Aytekin	Ensar	CHP	Kabul
Bahkesir	Canbey	Mustafa	AK PARTİ	Ret
Bahkesir	Çömez	Turhan	İYİ PARTİ	Kabul
Bahkesir	Dalgın	Burak	DEVA	Katılmadı
Bahkesir	Ok	İsmail	AK PARTİ	Ret
Bahkesir	Öztaylan	Ali Taylan	AK PARTİ	Ret
Bahkesir	Sarı	Serkan	CHP	Katılmadı
Bahkesir	Uygur	Belgin	AK PARTİ	Ret
Bahkesir	Yüksel	Ekrem Gökay	MHP	Katılmadı
Bilecik	Eldemir	Halil	AK PARTİ	Ret
Bilecik	Tüzün	Yaşar	CHP	Kabul
Bingöl	Berdübek	Feyzi	AK PARTİ	Ret
Bingöl	Hülakü	Ömer Faruk	DEM	Kabul
Bingöl	Korkutata	Zeki	AK PARTİ	Ret
Bitlis	Bedirhanoglu	Turan	AK PARTİ	Ret
Bitlis	Çağlar Gökalt	Semra	DEM	Katılmadı
Bitlis	Olan	Hüseyin	DEM	Kabul
Bolu	Akgül	İsmail	MHP	Katılmadı
Bolu	Ateş	Türker	CHP	Kabul
Bolu	Coşkunyürek	Yüksel	AK PARTİ	Ret
Burdur	Akbulut	İzzet	CHP	Kabul
Burdur	Korkmaz	Adem	AK PARTİ	Ret
Burdur	Oğuz	Mustafa	AK PARTİ	Ret
Bursa	Ala	Efkan	AK PARTİ	Ret
Bursa	Altıca Kayışoğlu	Nurhayat	CHP	Kabul
Bursa	Atmıca	Mehmet	SAADET P	Katılmadı
Bursa	Aydın	Muhammet Müfit	AK PARTİ	Ret
Bursa	Büyükataman	İsmet	MHP	Katılmadı
Bursa	Gözlükara Dumaz	Emel	AK PARTİ	Ret
Bursa	Kılıç	Ahmet	AK PARTİ	Ret

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 0
Bursa	Mesten	Osman	AK PARTİ	Ret
Bursa	Özen	Refik	AK PARTİ	Ret
Bursa	Öztürk	Hasan	CHP	Katılmadı
Bursa	Pala	Kayıhan	CHP	Kabul
Bursa	Salman	Ayhan	AK PARTİ	Ret
Bursa	Sanbal	Orhan	CHP	Kabul
Bursa	Toktaş	Hasan	İYİ PARTİ	Kabul
Bursa	Torun	Cemalettin Kani	SAADET P	Katılmadı
Bursa	Türkoğlu	Yüksel Selçuk	İYİ PARTİ	Kabul
Bursa	Varank	Mustafa	AK PARTİ	Ret
Bursa	Yavuz	Mustafa	AK PARTİ	Ret
Bursa	Yavuz Gözgeç	Emine	AK PARTİ	Ret
Bursa	Zırhloğlu	Fevzi	MHP	Katılmadı
Çanakkale	Ceylan	Özgür	CHP	Kabul
Çanakkale	Gider	Ayhan	AK PARTİ	Ret
Çanakkale	Güneşhan	İsmet	CHP	Kabul
Çanakkale	Uz	Radvan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Çankırı	Akbaşoğlu	Muhammet Emin	AK PARTİ	Ret
Çankırı	Yılık	Pelin	MHP	Katılmadı
Çorum	Ahlacı	Yusuf	AK PARTİ	Ret
Çorum	Kaya	Oğuzhan	AK PARTİ	Ret
Çorum	Kayncı	Vahit	MHP	Katılmadı
Çorum	Tahtasız	Mehmet	CHP	Kabul
Denizli	Arpacı	Şeref	CHP	Kabul
Denizli	Biçer Karaca	Gülizar	CHP	Kabul
Denizli	Ök	Nilgün	AK PARTİ	Ret
Denizli	Özkan	Cahit	AK PARTİ	Katılmadı
Denizli	Öztürk	Yasin	İYİ PARTİ	Kabul
Denizli	Silkin Ün	Sema	SAADET P	Katılmadı
Denizli	Tin	Şahin	AK PARTİ	Ret
Diyarbakır	Akça Cupolo	Ceylan	DEM	Kabul
Diyarbakır	Çandar	Osman Cengiz	DEM	Kabul
Diyarbakır	Çelenk Özen	Sevilay	DEM	Katılmadı
Diyarbakır	Ensarioğlu	Mehmet Galip	AK PARTİ	Ret
Diyarbakır	Eren	Serhat	DEM	Kabul
Diyarbakır	Kamaç	Mehmet	DEM	Kabul
Diyarbakır	Kaya	Adalet	DEM	Kabul
Diyarbakır	Kepolu Ataman	Suna	AK PARTİ	Ret
Diyarbakır	Öztürk	Berdan	DEM	Katılmadı
Diyarbakır	Tannıkulu	Mustafa Sezgin	CHP	Kabul
Diyarbakır	Türkoğlu	Halide	DEM	Kabul
Diyarbakır	Yaz	Mehmet Sait	AK PARTİ	Ret
Edime	Akalın	Mehmet	İYİ PARTİ	Kabul
Edime	Aksal	Fatma	AK PARTİ	Ret
Edime	Ün	Ediz	CHP	Kabul
Edime	Yazgan	Ahmet Baran	CHP	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 0
Elazığ	Açıkkapı	Ejder	AK PARTİ	Ret
Elazığ	Erol	Gürsel	CHP	Kabul
Elazığ	İşıkver	Semih	MHP	Katılmadı
Elazığ	Keleş	Erol	AK PARTİ	Ret
Elazığ	Nazrılı	Mahmut Radvan	AK PARTİ	Ret
Erzincan	Karaman	Süleyman	AK PARTİ	Ret
Erzincan	Sangül	Mustafa	CHP	Katılmadı
Erzurum	Altınok	Selami	AK PARTİ	Ret
Erzurum	Aydın	Kamil	MHP	Katılmadı
Erzurum	Danış Beştaş	Meral	DEM	Kabul
Erzurum	Fırat	Abdurrahim	AK PARTİ	Ret
Erzurum	Öncü	Fatma	AK PARTİ	Ret
Erzurum	Öz	Mehmet Emin	AK PARTİ	Ret
Eskişehir	Arslan	İbrahim	CHP	Kabul
Eskişehir	Çakırözer	Utku	CHP	Kabul
Eskişehir	Dönmez	Fatih	AK PARTİ	Ret
Eskişehir	Gürcan	Ayşen	AK PARTİ	Ret
Eskişehir	Hatipoğlu	İdris Nebi	AK PARTİ	Ret
Eskişehir	Süllü	Jale Nur	CHP	Kabul
Gaziantep	Atay	Semret	MHP	Katılmadı
Gaziantep	Bakbak	Derya	AK PARTİ	Ret
Gaziantep	Bozath	Mesut	AK PARTİ	Ret
Gaziantep	Bozgeyik	Bünyamin	AK PARTİ	Ret
Gaziantep	Çelikkaslan	İrfan	AK PARTİ	Ret
Gaziantep	Demir	Şahzade	HÜDA PAR	Katılmadı
Gaziantep	Gül	Abdulhamit	AK PARTİ	Ret
Gaziantep	Gürban	Mehmet Mustafa	İYİ PARTİ	Katılmadı
Gaziantep	Karaca Demir	Sevda	EMEP	Kabul
Gaziantep	Kaya	Ertuğrul	DEVA	Kabul
Gaziantep	Meriç	Melih	CHP	Kabul
Gaziantep	Özkeçeci	Mehmet Eyup	AK PARTİ	Ret
Gaziantep	Öztürkmen	Hasan	CHP	Kabul
Gaziantep	Şahin	Ali	AK PARTİ	Ret
Giresun	Elmus	Nazım	AK PARTİ	Ret
Giresun	İşık Gezmiş	Elvan	CHP	Kabul
Giresun	Konal	Ertuğrul Gazi	MHP	Katılmadı
Giresun	Temür	Ali	AK PARTİ	Ret
Gümüşhane	Köse	Celalettin	AK PARTİ	Ret
Gümüşhane	Küçük	Musa	MHP	Katılmadı
Hakkari	Barın	Özmur	DEM	Kabul
Hakkari	Düşünmez	Onur	DEM	Kabul
Hakkari	Parlak	Vezir Coşkun	DEM	Kabul
Hatay	Çalışkan	Necmettin	SAADET P	Kabul
Hatay	Çirkin	Adnan Şefik	İYİ PARTİ	Katılmadı
Hatay	Güzelmansur	Mehmet	CHP	Kabul
Hatay	Karahan	Kemal	AK PARTİ	Ret

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 0
Hatay	Kaşıkçı	Lütfi	MHP	Katılmadı
Hatay	Mullaoglu	Servet	CHP	Kabul
Hatay	Özel	Abdulkadir	AK PARTİ	Ret
Hatay	Yayman	Hüseyin	AK PARTİ	Ret
Hatay	Yeşildal	Adem	AK PARTİ	Ret
Hatay	Yıldırım Kara	Nermin	CHP	Kabul
Isparta	Gököz	Mehmet Uğur	AK PARTİ	Ret
Isparta	Halıcı	Hikmet Yalın	CHP	Kabul
Isparta	Sönmez	Hasan Basri	MHP	Katılmadı
Isparta	Zabun	Osman	AK PARTİ	Ret
Mersin	Başanır	Ali Mahir	CHP	Kabul
Mersin	Bozan	Ali	DEM	Kabul
Mersin	Çakır	Hasan Ufuk	CHP	Kabul
Mersin	Dinç	Faruk	HÜDA PAR	Katılmadı
Mersin	Dinçer	Talat	CHP	Kabul
Mersin	Ekmen	Mehmet Emin	DEVA	Kabul
Mersin	Kıratlı	Ali	AK PARTİ	Ret
Mersin	Kış	Gülcan	CHP	Kabul
Mersin	Koca Doğan	Perihan	DEM	Kabul
Mersin	Kocamaz	Burhanettin	İYİ PARTİ	Katılmadı
Mersin	Nebati	Nureddin	AK PARTİ	Katılmadı
Mersin	Söylemez	Havva Sibel	AK PARTİ	Ret
Mersin	Uysal	Levent	MHP	Katılmadı
İstanbul	Açıkel	Fethi	CHP	Kabul
İstanbul	Adan	Celal	MHP	Katılmadı
İstanbul	Akburak	Burak	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Akkuş İlgezdi	Gamze	CHP	Kabul
İstanbul	Aksakal	Mehmet Önder	DSP	Katılmadı
İstanbul	Aksu	İsmail Faruk	MHP	Katılmadı
İstanbul	Alan	Nurettin	AK PARTİ	Ret
İstanbul	Altay	Engin	CHP	Kabul
İstanbul	Ayan	Nilhan	AK PARTİ	Ret
İstanbul	Ayaydın	Derya	AK PARTİ	Ret
İstanbul	Aydın	Birol	SAADET P	Kabul
İstanbul	Ayrın	Şamil	AK PARTİ	Ret
İstanbul	Baş	Erkan	TİP	Kabul
İstanbul	Bayhan	İskender	EMEP	Kabul
İstanbul	Bayram	Serkan	AK PARTİ	Ret
İstanbul	Bekin	Doğan	YENİDEN RE	Kabul
İstanbul	Berberoğlu	Kadri Enis	CHP	Kabul
İstanbul	Beyaz	Ersin	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Cevizoğlu	Mustafa Hulki	AK PARTİ	Ret
İstanbul	Çelik	Yahya	AK PARTİ	Ret
İstanbul	Çelik Kanat	Sena Nur	AK PARTİ	Ret
İstanbul	Çiçek	Cengiz	DEM	Katılmadı
İstanbul	Dalkılıç	Halis	AK PARTİ	Ret

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 0
İstanbul	Demir	Doğan	SAADET P	Katılmadı
İstanbul	Demir	Mustafa	AK PARTİ	Ret
İstanbul	Durgut	Müşerref Pervin Tuba	AK PARTİ	Ret
İstanbul	Ekber	Behiye	AK PARTİ	Ret
İstanbul	Ekinci	Azmi	AK PARTİ	Ret
İstanbul	Elçi	Türkan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Emre	Yunus	CHP	Kabul
İstanbul	Emre	Zeynel	CHP	Kabul
İstanbul	Enginyurt	Cemal	DP	Katılmadı
İstanbul	Ensarioğlu	Mehmet Selim	BAĞIMSIZ	Katılmadı
İstanbul	Erbakan	Muhammed Ali Fatih	YENİDEN RE	Katılmadı
İstanbul	Erdem	İsmail	AK PARTİ	Ret
İstanbul	Esen	Elif	DEVA	Katılmadı
İstanbul	Firat	Celal	DEM	Kabul
İstanbul	Gökçek	Ali	CHP	Kabul
İstanbul	Gören Bölük	Seda	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Günaydın	Gökhan	CHP	Kabul
İstanbul	Hacıoğulları	Yücel Arzen	AK PARTİ	Ret
İstanbul	Işık Ercan	Tuğba	AK PARTİ	Ret
İstanbul	İlhan	Rabia	AK PARTİ	Ret
İstanbul	İzsis	Seyithan	AK PARTİ	Ret
İstanbul	Kadak	Rümeysa	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Kadıgil	Saliha Sera	TİP	Kabul
İstanbul	Kandemir	Erkan	AK PARTİ	Ret
İstanbul	Karabat	Özgür	CHP	Kabul
İstanbul	Karal	Hasan	DEVA	Katılmadı
İstanbul	Karayel	İsmail Emrah	AK PARTİ	Ret
İstanbul	Karslı	Şengül	AK PARTİ	Ret
İstanbul	Kavuncu	Mehmet Satuk Buğra	İYİ PARTİ	Kabul
İstanbul	Kaya	Bülent	SAADET P	Kabul
İstanbul	Kaya	Mustafa	SAADET P	Kabul
İstanbul	Kesici	İlhan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Kılıçgün Uçar	Çiğdem	DBP	Katılmadı
İstanbul	Kılınç	Yüksel Mansur	CHP	Kabul
İstanbul	Konal Süslü	Yıldız	AK PARTİ	Ret
İstanbul	Konukcu Kok	Kezban	DEM	Kabul
İstanbul	Kurtulmuş	Numan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Otlı	Çiçek	DEM	Kabul
İstanbul	Önder	Sim Sireyya	DEM	Katılmadı
İstanbul	Özçağdaş	Suat	CHP	Kabul
İstanbul	Özdemir	Nimet	BAĞIMSIZ	Katılmadı
İstanbul	Özer	Turan Taşkın	CHP	Kabul
İstanbul	Öztürk	Ümmügülşen	AK PARTİ	Ret
İstanbul	Paçacı	Mustafa Cihan	İYİ PARTİ	Kabul
İstanbul	Paker	Büşra	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Pamukçu	Suat	AK PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 0
İstanbul	Rızzvanoğlu	Evrin	DEVA	Katılmadı
İstanbul	Saki	Özgül	DEM	Kabul
İstanbul	Sahıcı	Oğuz Kaan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Sırakaya	Zafer	AK PARTİ	Ret
İstanbul	Sivacıoğlu	Sevan	AK PARTİ	Ret
İstanbul	Soylu	Süleyman	AK PARTİ	Ret
İstanbul	Şahin	İsa Mesih	SAADET P	Katılmadı
İstanbul	Şenocak	Bayram	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Şentürk	Hulusi	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Şık	Ahmet	TİP	Kabul
İstanbul	Tan	Namık	CHP	Kabul
İstanbul	Temurci	Selim	SAADET P	Katılmadı
İstanbul	Toprak	Erdoğan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Turan	Hasan	AK PARTİ	Ret
İstanbul	Üçüncü	Oğuz	AK PARTİ	Ret
İstanbul	Yalçın	Edip Semih	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yanıkömeroğlu	Ayşe Sibel	CHP	Kabul
İstanbul	Yapıcıoğlu	Zekeriya	HÜDA PAR	Katılmadı
İstanbul	Yeneroğlu	Mustafa	DEVA	Katılmadı
İstanbul	Yerebakan	Halit	AK PARTİ	Ret
İstanbul	Yıldırım	Adem	AK PARTİ	Ret
İstanbul	Yıldız	Feti	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yılmaz	Medeni	DEVA	Kabul
İstanbul	Yönter	İzzet Ulvi	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yücel	Ahmet Ersagun	AK PARTİ	Ret
İstanbul	Yüksel	Cüneyt	AK PARTİ	Ret
İstanbul	Zengin	Özlem	AK PARTİ	Ret
İstanbul	Zeybek	Gökhan	CHP	Kabul
İzmir	Akan	İbrahim	DEM	Kabul
İzmir	Altıntaş	Haydar	DP	Katılmadı
İzmir	Arsılan	Ednan	CHP	Kabul
İzmir	Bakan	Murat	CHP	Kabul
İzmir	Bilici	Mustafa	SAADET P	Kabul
İzmir	Böllünmez Çankın	Ceyda	AK PARTİ	Ret
İzmir	Bursalı	Şebnem	AK PARTİ	Ret
İzmir	Çelebi	Mehmet Ali	AK PARTİ	Katılmadı
İzmir	Çubuk	Burçgöl	DEM	Kabul
İzmir	Dervişoğlu	Dursun Müsavat	İYİ PARTİ	Kabul
İzmir	Erdan Kılıç	Sevda	CHP	Kabul
İzmir	Gökçen	Gökçe	CHP	Katılmadı
İzmir	İnan	Eyyüp Kadir	AK PARTİ	Ret
İzmir	Kasapoğlu	Mehmet Muharrem	AK PARTİ	Ret
İzmir	Kaya	Mahmut Atilla	AK PARTİ	Ret
İzmir	Kâya Ösen	Seda	DEVA	Katılmadı
İzmir	Kırkpınar	Hüsmen	İYİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Kırkpınar	Yaşar	AK PARTİ	Ret

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 0
İzmir	Nalbantoğlu	Rıfat Turuntay	CHP	Kabul
İzmir	Osmanağaoğlu	Tamer	MHP	Katılmadı
İzmir	Özalan	Fehmi Alpay	AK PARTİ	Ret
İzmir	Özkan	Ahmet Tuncay	CHP	Kabul
İzmir	Özale	Ümit	İYİ PARTİ	Kabul
İzmir	Polat	Mahir	CHP	Katılmadı
İzmir	Taşkın	Yüksel	CHP	Katılmadı
İzmir	Türeli	Rahmi Aşkın	CHP	Kabul
İzmir	Uzun	Mehmet Salih	DP	Katılmadı
İzmir	Yücel	Deniz	CHP	Kabul
Kars	Alp	İnan Akgün	CHP	Kabul
Kars	Çalkın	Adem	AK PARTİ	Ret
Kars	Kılıç Koçyiğit	Gülstan	DEM	Kabul
Kastamonu	Ekmekeci	Fatma Serap	AK PARTİ	Ret
Kastamonu	Uluay	Halil	AK PARTİ	Ret
Kayseri	Akar	Hulusi	AK PARTİ	Ret
Kayseri	Ankan	Mahmut	SAADET P	Katılmadı
Kayseri	Ataş	Dursun	İYİ PARTİ	Kabul
Kayseri	Böhürler	Ayşe	AK PARTİ	Ret
Kayseri	Cıngı	Murat Cahid	AK PARTİ	Ret
Kayseri	Çopuroğlu	Şaban	AK PARTİ	Ret
Kayseri	Ersoy	Mustafa Baki	MHP	Katılmadı
Kayseri	Genç	Aşkın	CHP	Kabul
Kayseri	Özdenir	İsmail	MHP	Katılmadı
Kayseri	Özsoy	Sayın Bayar	AK PARTİ	Ret
Kırklareli	Gündoğdu	Vecdi	CHP	Kabul
Kırklareli	Özkan	Fahri	CHP	Kabul
Kırklareli	Sançam	Ahmet Gökhan	AK PARTİ	Ret
Kırşehir	Erkan	Necmettin	AK PARTİ	Ret
Kırşehir	İlhan	Metin	CHP	Kabul
Kocaeli	Aşıla	Mehmet	YENİDEN RE	Katılmadı
Kocaeli	Çakır	Sanii	AK PARTİ	Ret
Kocaeli	Çiker	Nail	CHP	Kabul
Kocaeli	Gergerlioğlu	Ömer Faruk	DEM	Katılmadı
Kocaeli	Hülagü	Sadettin	AK PARTİ	Ret
Kocaeli	Kanko	Mühip	CHP	Kabul
Kocaeli	Katırcıoğlu	Radiye Sezer	AK PARTİ	Ret
Kocaeli	Sancaklı	Saffet	MHP	Katılmadı
Kocaeli	Tipioğlu	Veysal	AK PARTİ	Ret
Kocaeli	Türkkan	Lütfü	İYİ PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Yaman	Cemil	AK PARTİ	Ret
Kocaeli	Yıldızlı	Harun Özgür	CHP	Kabul
Kocaeli	Yılmaz	Mehmet Akif	AK PARTİ	Ret
Konya	Ağralı	Abdullah	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Akyürek	Tahir	AK PARTİ	Ret
Konya	Altunyaldız	Ziya	AK PARTİ	Ret

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 0
Konya	Baykan	Mehmet	AK PARTİ	Ret
Konya	Bektaş	Barış	CHP	Katılmadı
Konya	Ekici	Hasan	SAADET P	Katılmadı
Konya	Erdem	Orhan	AK PARTİ	Ret
Konya	Göka	Meryem	AK PARTİ	Ret
Konya	Kalaycı	Mustafa	MHP	Katılmadı
Konya	Karaman	Ünal	İYİ PARTİ	Katılmadı
Konya	Koçak	Konur Alp	MHP	Katılmadı
Konya	Özboyacı	Selman	AK PARTİ	Ret
Konya	Özer	Mustafa Hakan	AK PARTİ	Ret
Konya	Selvi	Latif	AK PARTİ	Ret
Konya	Yüksel	Ali	YENİDEN RE	Katılmadı
Kütahya	Bayırcı	İsmail Çağlar	AK PARTİ	Ret
Kütahya	Bıçer	Adil	AK PARTİ	Katılmadı
Kütahya	Demir	Mehmet	AK PARTİ	Ret
Kütahya	Erbaş	Ahmet	MHP	Katılmadı
Kütahya	Kasap	Ali Fazıl	SAADET P	Katılmadı
Malatya	Ağbaba	Veli	CHP	Kabul
Malatya	Babacan	Abdurrahman	AK PARTİ	Katılmadı
Malatya	Fendoğlu	Mehmet Celal	MHP	Katılmadı
Malatya	Koca	İhsan	AK PARTİ	Ret
Malatya	Ölmeztoprak	İnanç Sıraç Kara	AK PARTİ	Ret
Malatya	Tüfenkci	Bülent	AK PARTİ	Ret
Manisa	Akçay	Erkan	MHP	Katılmadı
Manisa	Akkal	Tamer	AK PARTİ	Ret
Manisa	Anıç	Ahmet Mücahit	AK PARTİ	Ret
Manisa	Bakırhoğlu	Ahmet Vehbi	CHP	Kabul
Manisa	Başevirgen	Bekir	CHP	Kabul
Manisa	Baybatur	Murat	AK PARTİ	Ret
Manisa	Kavaf	Selma Aliye	DEVA	Katılmadı
Manisa	Özel	Özgür	CHP	Kabul
Manisa	Sunat	Şenol	İYİ PARTİ	Kabul
Manisa	Yenişehirlioğlu	Bahadır Nahit	AK PARTİ	Ret
Kahramanmaraş	Debgici	Ömer Oruç Bilal	AK PARTİ	Ret
Kahramanmaraş	Karakoç Dora	Zuhul	MHP	Katılmadı
Kahramanmaraş	Karatutlu	İrfan	DEVA	Katılmadı
Kahramanmaraş	Kirişçi	Vahit	AK PARTİ	Ret
Kahramanmaraş	Köksal	Tuba	AK PARTİ	Ret
Kahramanmaraş	Kurt	Mevlüt	AK PARTİ	Ret
Kahramanmaraş	Özünç	Ali	CHP	Kabul
Kahramanmaraş	Şahin	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı
Mardin	Adak	Muhammed	AK PARTİ	Ret
Mardin	Aslan	George	DEM	Kabul
Mardin	Aydeniz	Salihe	DEM	Kabul
Mardin	Güneş Altın	Beritan	DEM	Katılmadı
Mardin	Kılıç	Faruk	AK PARTİ	Ret

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 0
Mardin	Tanhan	Kamuran	DEM	Kabul
Muğla	Ergun	Metin	İYİ PARTİ	Kabul
Muğla	Mete	Kadem	AK PARTİ	Ret
Muğla	Oğöz	Yakup	AK PARTİ	Ret
Muğla	Öneş Derici	Süreyya	CHP	Kabul
Muğla	Özcan	Gözem	CHP	Kabul
Muğla	Özdağ	Seçuk	SAADET P	Katılmadı
Muğla	Uzun	Cumhur	CHP	Kabul
Muş	Boz	Sümeyye	DEM	Kabul
Muş	Şimşek	Mehmet Emin	AK PARTİ	Ret
Muş	Temelli	Sezai	DEM	Kabul
Nevşehir	Çalışkan	Enre	AK PARTİ	Ret
Nevşehir	Kılıç	Filiz	MHP	Katılmadı
Nevşehir	Özgün	Süleyman	AK PARTİ	Ret
Niğde	Gürer	Ömer Fethi	CHP	Kabul
Niğde	İnce	Cumali	MHP	Katılmadı
Niğde	Uzkurt	Cevahir	AK PARTİ	Ret
Ordu	Adıgüzel	Mustafa	CHP	Kabul
Ordu	Hamarat	Mustafa	AK PARTİ	Ret
Ordu	Kaynak	İbrahim Ufuk	AK PARTİ	Ret
Ordu	Özer	Mahmut	AK PARTİ	Ret
Ordu	Şanlıtürk	Naci	MHP	Katılmadı
Ordu	Torun	Seyit	CHP	Kabul
Rize	Avcı	Muhammed	AK PARTİ	Ret
Rize	Mertoğlu	Harun	AK PARTİ	Ret
Rize	Ocahı	Tahsin	CHP	Kabul
Sakarya	Bayraktar	Lütfi	AK PARTİ	Ret
Sakarya	Bülbül	Muhammed Levent	MHP	Katılmadı
Sakarya	Dikbayır	Ümit	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Sakarya	Erdoğan	Çiğdem	AK PARTİ	Ret
Sakarya	İnci	Ali	AK PARTİ	Ret
Sakarya	Kaya	Murat	AK PARTİ	Ret
Sakarya	Kocacık	Ertuğrul	AK PARTİ	Ret
Sakarya	Taşkent	Ayça	CHP	Kabul
Samsun	Aksu	Ersan	AK PARTİ	Ret
Samsun	Çan	Murat	CHP	Kabul
Samsun	Karaaslan	Çiğdem	AK PARTİ	Ret
Samsun	Karaman	Mehmet	SAADET P	Katılmadı
Samsun	Kırcalı	Orhan	AK PARTİ	Ret
Samsun	Muş	Mehmet	AK PARTİ	Ret
Samsun	Topsakal	İlyas	MHP	Katılmadı
Samsun	Usta	Erhan	İYİ PARTİ	Kabul
Samsun	Yılmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Katılmadı
Siirt	Bakırhan	Tuncer	DEM	Kabul
Siirt	Erdoğan Santaş	Sabahat	DEM	Kabul
Siirt	Gül	Mervan	AK PARTİ	Ret

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 0
Sinop	Karadeniz	Barış	CHP	Kabul
Sinop	Maviş	Nazım	AK PARTİ	Ret
Sivas	Aksu	Hakan	AK PARTİ	Ret
Sivas	Güler	Abdullah	AK PARTİ	Ret
Sivas	Karasu	Ulaş	CHP	Katılmadı
Sivas	Özyürek	Ahmet	MHP	Katılmadı
Sivas	Toy	Rukiye	AK PARTİ	Ret
Tekirdağ	Avşar	Cem	DEVA	Katılmadı
Tekirdağ	Aygun	İlhami Özcan	CHP	Kabul
Tekirdağ	Diktaş	Gökhan	AK PARTİ	Ret
Tekirdağ	Hamşioğlu	Selcan	İYİ PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Koncagül	Çiğdem	AK PARTİ	Katılmadı
Tekirdağ	Özcan	Mestan	AK PARTİ	Ret
Tekirdağ	Öztrak	Faik	CHP	Kabul
Tekirdağ	Yontar	Nurten	CHP	Katılmadı
Tokat	Aldemir	Cüneyt	AK PARTİ	Ret
Tokat	Anslan	Mustafa	AK PARTİ	Ret
Tokat	Beyazıt	Yusuf	AK PARTİ	Ret
Tokat	Bulut	Yücel	MHP	Katılmadı
Tokat	Durmaz	Kadim	CHP	Kabul
Trabzon	Aydın	Yavuz	İYİ PARTİ	Katılmadı
Trabzon	Büyükkaydn	Yılmaz	AK PARTİ	Ret
Trabzon	Karaismailoğlu	Adil	AK PARTİ	Ret
Trabzon	Koç	Vehbi	AK PARTİ	Ret
Trabzon	Suiçmez	Sibel	CHP	Kabul
Trabzon	Şen	Mustafa	AK PARTİ	Ret
Tunceli	Kordu	Ayten	DEM	Kabul
Şanlıurfa	Başak	Hikmet	AK PARTİ	Ret
Şanlıurfa	Bozdağ	Bekir	AK PARTİ	Ret
Şanlıurfa	Cevheri	Mehmet Ali	AK PARTİ	Ret
Şanlıurfa	Dusak	Abdürrahim	AK PARTİ	Ret
Şanlıurfa	Eyyüpoğlu	İbrahim	AK PARTİ	Ret
Şanlıurfa	Kunt Ayan	Dilan	DEM	Kabul
Şanlıurfa	Öcalan	Ömer	DEM	Kabul
Şanlıurfa	Önen	Abdulkadir Emin	AK PARTİ	Ret
Şanlıurfa	Özyavuz	İbrahim	MHP	Katılmadı
Şanlıurfa	Pınarbaşı	Mehmet Faruk	AK PARTİ	Ret
Şanlıurfa	Sancar	Mithat	DEM	Kabul
Şanlıurfa	Şenyaşar	Ferit	DEM	Kabul
Şanlıurfa	Tanal	Mahmut	CHP	Kabul
Şanlıurfa	Yazmacı	Cevahir Asuman	AK PARTİ	Ret
Uşak	Güneş	İsmail	AK PARTİ	Katılmadı
Uşak	Karaoba	Ali	CHP	Kabul
Uşak	Tuğrul	Fahrettin	AK PARTİ	Ret
Van	Buldan	Pervin	DEM	Kabul
Van	Çiftiyürek	Sinan	DEM	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 0
Van	Dindar	Mahmut	DEM	Kabul
Van	Kaçmaz Sayyigüt	Gülcan	DEM	Kabul
Van	Kayatürk	Burhan	AK PARTİ	Ret
Van	Türkmenoğlu	Kayhan	AK PARTİ	Ret
Van	Uçar	Zülfüf	DEM	Kabul
Van	Varlı	Gülderen	DEM	Kabul
Yozgat	Akgül	Abdulkadir	AK PARTİ	Ret
Yozgat	Kayalar	Lütfullah	İYİ PARTİ	Katılmadı
Yozgat	Sedef	İbrahim Ethem	MHP	Katılmadı
Yozgat	Şahan	Süleyman	AK PARTİ	Ret
Zonguldak	Avcı	Muammer	AK PARTİ	Ret
Zonguldak	Bozkurt	Saffet	AK PARTİ	Ret
Zonguldak	Çolakoglu	Ahmet	AK PARTİ	Ret
Zonguldak	Ertuğrul	Eylem Ertuğ	CHP	Kabul
Zonguldak	Yavuzylmaz	Deniz	CHP	Kabul
Aksaray	Altınoy	Hüseyin	AK PARTİ	Ret
Aksaray	Aydoğdu	Cengiz	AK PARTİ	Ret
Aksaray	Kaşı	Ramazan	MHP	Katılmadı
Aksaray	Yaldir	Turan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Bayburt	Ateş	Orhan	AK PARTİ	Ret
Karaman	Eser	Selman Oğuzhan	AK PARTİ	Ret
Karaman	Sağlam	Osman	AK PARTİ	Ret
Karaman	Ünver	İsmail Atakan	CHP	Kabul
Kırıkkale	Kaplan	Mustafa	AK PARTİ	Ret
Kırıkkale	Öztürk	Halil	MHP	Katılmadı
Batman	Bayındır	Keskin	DBP	Kabul
Batman	Nasiroğlu	Ferhat	AK PARTİ	Ret
Batman	Oduncu	Zeynep	DEM	Kabul
Batman	Ramanlı	Serkan	HÜDA PAR	Katılmadı
Batman	Tiryaki	Mehmet Rüştü	DEM	Kabul
Şırnak	Doğan	Ayşegül	DEM	Kabul
Şırnak	İmmez	Mehmet Zeki	DEM	Kabul
Şırnak	Tatar	Arslan	AK PARTİ	Ret
Şırnak	Uysal Aslan	Nevroz	DEM	Kabul
Bartın	Aldatmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Ret
Bartın	Bankoğlu	Aysu	CHP	Kabul
Ardahan	İncesu	Özgür Erdem	CHP	Kabul
Ardahan	Koç	Kaan	AK PARTİ	Ret
İğdır	Alagöz	Cantürk	AK PARTİ	Ret
İğdır	Hun	Yılmaz	DEM	Kabul
Yalova	Akyol	Meliha	AK PARTİ	Ret
Yalova	Becan	Tahsin	CHP	Kabul
Yalova	Büyükgümüş	Ahmet	AK PARTİ	Ret
Karabük	Akay	Cevdet	CHP	Kabul
Karabük	Keskinakç	Dumüş Ali	AK PARTİ	Ret
Karabük	Şahin	Cem	AK PARTİ	Ret

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 0
Kilis	Dal	Ahmet Salih	AK PARTİ	Ret
Kilis	Demir	Mustafa	MHP	Katılmadı
Osmaniye	Bahçeli	Devlet	MHP	Katılmadı
Osmaniye	Göksöy	Seydi	AK PARTİ	Ret
Osmaniye	Kaya	Asu	CHP	Kabul
Osmaniye	Yanık	Derya	AK PARTİ	Katılmadı
Düzce	Keşir	Ayşe	AK PARTİ	Ret
Düzce	Özcan	Talih	CHP	Katılmadı
Düzce	Öztürk	Ercan	AK PARTİ	Ret

XIII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Ankara Milletvekili Adnan Beker'in, bir havayolu şirketinin verdiği hizmetlerde yaşanan sorunlara ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/13833)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Abdulkadir URALOĞLU tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını Anayasa'nın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. maddeleri gereğince talep ederim. **08/07/2024**

Saygılarımla,

Adnan BEKER
Ankara Milletvekili

Türk Hava Yolları'nın Anadolu Jet'i AJet adıyla bağımsız bir şirkete dönüştürmesinin ardından başlayan sıkıntılar gün geçtikçe artmakta ve vatandaşlarımızdan gelen şikayetler çoğalmaktadır. Düşük maliyetli bir havayolu olması nedeniyle tercih edilen AJet; bilet fiyatlarına yapılan zamlar, kalkmayan uçaklar, organizasyon bozuklukları, yetersiz/ilgisiz müşteri hizmetleri, mükerrer satışlar ve uçuş iptalleri gibi birçok olumsuzlukla gündeme gelmektedir.

Özellikle uçuşa bir saat kala seferlerin iptal edilmesi, uçuşlarda yaşanan rötarlar ve yolcuların uçak içinde saatlerce mahsur kalması gibi durumlar şirketin hizmet kalitesini sorgulamakta ve kamuoyunda büyük bir huzursuzluk yaratmaktadır. Vatandaşlarımızın bilgilendirilmesi ve gerekli önlemlerin alınması amacıyla aşağıdaki sorularımın yanıtlanması önem arz etmektedir.

Bu kapsamda :

1. AJet havayolu şirketi ile ilgili olarak Bakanlığınıza ulaşan şikayet sayısı ve içerikleri nelerdir?
2. AJet'in hizmet kalitesi ve müşteri memnuniyeti ile ilgili Bakanlığınız tarafından yapılan denetimler ve sonuçları nelerdir?
3. Şirketin operasyonel aksaklıkları ve bunların giderilmesi için yapılan çalışmalar hakkında bilgi verebilir misiniz?
4. Vatandaşlarımızın yaşadığı mağduriyetlerin telafi edilmesi için Bakanlığınızın yürüttüğü veya planladığı herhangi bir çalışma var mıdır?
5. Uçuş iptalleri, rötarlar ve bilet iadeleri konularında yaşanan sorunların çözümü için hangi adımlar atılmaktadır?

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı
Strateji Daire Başkanlığı

Sayı : E-44697349-610-2082283

Konu : Ankara Milletvekili Sayın Adnan
BEKER'in yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 12.07.2023 tarihli ve 43452547-120.07.04-1456730 sayılı yazımız.

Ankara Milletvekili Sayın Adnan BEKER'in 7/13833 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı
ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Abdulkadir URALOĞLU
Bakan

Ek: Cevap Formu

**ANKARA MİLLETVEKİLİ SAYIN ADNAN BEKER'İN
7/13833 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI**

2024 yılı Haziran sonu itibarıyla "uçğa kabul edilmeme", "uçuş tehiri ya da gecikme", "uçuş iptali", "alt sınıf-üst sınıfa yerleştirilme" ile ilgili Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'ne yapılan toplam başvuru sayısı 11.767'dir.

SHY-YOLCU Yönetmeliği kapsamındaki; "uçğa kabul edilmeme", "uçuş tehiri ya da gecikme", "uçuş iptali", "alt sınıf-üst sınıfa yerleştirilme" ile ilgili başvurular mevzuat kapsamında değerlendirilerek işletmelerin mevzuat ile belirlenen hakları yolculara sunması sağlanmaktadır. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından konuya ilişkin denetleme yapılmakta ve cezai müeyyide uygulanmaktadır.

Bakanlığımızın koordinesinde, 5 Temmuz 2024 tarihinde Antalya Havalimanı'nda tüm havayolu işletmelerinin katılımlarıyla, mevcut uçuşlardaki gecikme ve iptallerle ilgili bir toplantı icra edilmiştir. Yaşanan bu gecikme ve iptallerin kök nedenleri ülkemizde faaliyetlerine devam eden havayolu işletmelerinin yöneticileri tarafından değerlendirilmiş ve çözüm önerileri üzerinde durulmuştur. Operasyonel aksaklıklar genel anlamda giderilmiştir.

2.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, bir uçak firmasıyla ilgili yaşanan sorunlara ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/13926)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın **Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir URALOĞLU** tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Celal FIRAT
İstanbul Milletvekili

Bir süredir uçak yolcularının rötat şikayetlerinde artış var. THY'nin yanı sıra özellikle AJet ve Sun Express rötatları çok yükseldi. Örneğin AJet'in Trabzon'dan İstanbul ve Ankara'ya gitmesi planlanan uçuşlarında 7 saati geçen rötat yaşanmıştır. Hatta AJet'in 36 saat gibi bir rekor rötatı bile var.

Edinilen bilgilere göre; bunun temelinde şirketlerin ellerindeki uçak ve ekiplerin (pilot/hostes) üzerinde uçak seferi düzenlemeleri, planlama ve organizasyonel bozukluklar ve tabii ki liyakatsizlik yatıyor.

100'lerce şikâyet arasından “Leyla” rumuzlu yolcu; “Paris Konya olan uçağımız 2 saat rötat yaparak kalkış yaptı, bu sebepten dolayı SAW Konya uçağımızı kaçırmış olduk, başka uçak olmadığından bir gece SAW (İstanbul) kalmak zorunda kaldık, cenazemiz vardı ve yeni ameliyathalım ile oradan oraya sürüklendik. Çok yorucu bir süreç oldu bunlar yetmiyormuş gibi bavulumu kaybettiler üzerimden 2 gün geçti ne telefona bakan var ne de haber. En acısı firmanın hiçbir şekilde yaptıklarının arkasında durmaması. Ne ayıp hastası, hamilesi, yaşlısı herkes perişan oldu ve kimsenin umurunda değil.”,

“Alev” rumuzlu yolcu; “6 Temmuz 2024 saat 09.05 Adana İstanbul uçuşu hiç sebepsiz 3 saat rötatla uçu. Hiçbir açıklama yapmadan bilgilendirilmeden koyun gibi beklettiler. Muhatap olacak kimseye ulaşamadık. Yağmur. Rüzgâr, sis, fırtına yok. Bayram öncesi değil vs. vs. değil... Anlamsız”,

“Dilek” rumuzlu yolcu; “Diyarbakır-İstanbul uçuşunda 2 saat rötat, uçağın içinde de bir süre daha bekletildik. Sonrasında servis yapıp içecekleri halen ücretle satmaları çok ironik. İnsanları rötatla, üstüne de uçağın içinde yorup içecekleri de paralı satmak bir Ajet farkı. Çok genç ve tecrübesiz çocuk gibi host ve hostesler çalıştırmaları da hiç güven vermiyor” demektedirler.

Anlaşılan o ki THY'nin Anadolu Jet'i AJet olarak bağımsız bir şirkete dönüştürmesinden sonra sorunlar ve şikayetler gittikçe artmış durumdadır. Yoğun şikayetler arasında;

- 7-8 saat süren rötatlı uçuşlar,
- Aynı koltuğun birden fazla yolcu için satılması,

- Uçuş sırasında elektriklerin kesilmesi,
- Rötarlı uçaklarda ücretli servis yapılması,
- Rötar nedeniyle sonraki uçağını kaçıranlara tekrar bilet satılması,
- Uçuşların iptal edilmesi,

Gibi insanların yaşadığı mağduriyetler başta gelmektedir.

Bu bağlamda;

1. AJet uçuşlarında yaşanan bu mağduriyetlerin sebebi nedir?
2. Bakanlığınız AJet uçuşlarında yolculara yaşatılan bu mağduriyetler nedeniyle bir inceleme başlatmış mıdır?
3. AJet yolcularının maddi mağduriyetleri nasıl tazmin edilecektir?
4. Rötarların yaşanmasında Hava Trafik Kontrolörlerinin çalışma şartlarının ve özlük haklarının verilmemesi bir etken midir?
5. Hava Trafik Kontrolörlerinin çalışma şartlarının ve özlük haklarının iyileştirilmesi için bir çabanız olacak mıdır?
6. AJet uçuşlarında rötar veya uçuş iptali gibi benzer sorunların yaşanmaması için ne gibi önlemler alınacaktır?

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı
Strateji Daire Başkanlığı

Sayı : E-44697349-610-2082696

Konu : İstanbul Milletvekili Sayın Celal
FIRAT'ın yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 17.07.2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1459047 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Sayın Celal FIRAT'ın 7/13926 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Abdulkadir URALOĞLU
Bakan

Ek: Cevap Formu

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN CELAL FIRAT'IN
7/13926 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI**

SHY-YOLCU Yönetmeliği kapsamındaki; "uçğa kabul edilmeme", "uçuş tehiri ya da gecikme", "uçuş iptali", "alt sınıf-üst sınıfa yerleştirilme" ile ilgili başvurular mevzuat kapsamında değerlendirilerek işletmelerin mevzuat ile belirlenen hakları yolculara sunması sağlanmaktadır. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından konuya ilişkin denetleme yapılmakta ve cezai müeyyide uygulanmaktadır.

Bakanlığımızın koordinesinde, 5 Temmuz 2024 tarihinde Antalya Havalimanı'nda tüm havayolu işletmelerinin katılımlarıyla, mevcut uçuşlardaki gecikme ve iptallerle ilgili bir toplantı icra edilmiştir. Yaşanan bu gecikme ve iptallerin kök nedenleri ülkemizde faaliyetlerine devam eden havayolu işletmelerinin yöneticileri tarafından değerlendirilmiş ve çözüm önerileri üzerinde durulmuştur. Operasyonel aksaklıklar genel anlamda giderilmiştir.

Hava Trafik Kontrolörlerinin çalışma şartlarının ve özlük haklarının iyileştirilmesi için istirahat günlerinin artırılması, gece nöbetlerinde yaşanan yıpranmaların azaltılması ve uygulamada birlikteliğin sağlanması amacıyla DHMİ Genel Müdürlüğü ve Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü ile ortak çalışma yürütölmüş ve Hava Trafik Kontrolörleri Aşırı Yorgunluk Risk Yönetimi Genelgesi (HSD-2024/1) yayımlanmıştır.

3.- İstanbul Milletvekili Oğuz Kaan Salıcı'nın, hava trafik kontrolörlerinin özlük haklarında iyileştirme yapılması talebine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdülkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/14051)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96. Maddeleri uyarınca Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdülkadir Uraloğlu tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 01.07.2024

Oğuz Kaan SALICI
İstanbul Milletvekili

Bakanlığınıza bağlı Devlet Hava Meydanları İşletmeleri bünyesinde yaklaşık 2000 hava trafik kontrolörü çalışmaktadır. Kontrolörler; ülkemizin bir milyon kilometrekarelik hava sahasındaki her türlü hava aracının güvenli şekilde sevk ve idaresinden sorumlu olup hava trafiğinin sıkışmadan 24 saat sürekli kontrollü seyrini sağlamaktadırlar.

Ülkemizin üyesi olduğu Avrupa Hava Seyrüsefer Emniyeti Teşkilatı (EUROCONTROL); üye ülkelerin hava sahalarını kullanan havayolu şirketlerinden ücret tahsil etmekte, ilgili ülkelere aktarmaktadır. Kontrolörlerin tüm maddi olanakları ülkemiz hazinesine külfet olmadan, EUROCONTROL tarafından ülkemize aktarılan gelirden karşılanmaktadır. Ancak ülkemiz tarafından EUROCONTROL'e bildirilen, hava sahamızın kullanım bedelini ifade eden "birim milli maliyet"te herhangi bir artışa gidilmemesi, kontrolörlerin maddi gelirlerinin üye ülkelerdeki meslektaşlarına oranla düşük kalmasına neden olmuştur. Bu durum Sayıştay raporlarında da tespit edilmiş, Sayıştay DHMİ'ye kontrolörlerin özlük haklarının emsal ülkelerdekilerle denkleştirilmesini tavsiye etmiştir.

Gelinen nokta itibarıyla Sayıştay raporlarındaki denkleştirme yapılmadığından kontrolörler; haklı taleplerine dikkat çekmek amacıyla "inisiyatif almadan çalışma" olarak tanımlanan, uluslararası standartlara göre yapmaları zorunlu olan görevleri haricinde uçaklara direkt rota veremeyerek sendikal bir mücadele başlatmışlardır.

EUROCONTROL'un 10 Mayıs-26 Haziran 2024 tarihleri arasındaki verilerine göre; ülkemizde 15 dakikayı aşan gecikmeli hava trafiği oranı %23 iken, bu oran kontrolörlerin inisiyatif almadan çalışma yaptığı günlerde iki katına çıkarak %45'e kadar yükselmiştir. 29 Haziran Cumartesi günü Antalya Havalimanı, ortalama 74 dakikalık gecikmeyle dünya genelindeki havalimanları içerisinde en çok gecikmenin olduğu nokta olmuştur.

Jeopolitik konumunun yanı sıra başta Ukrayna, Suriye ve Filistin'deki siyasi ve askeri gelişmeler ülkemiz hava sahasını bölgenin en yoğun hava sahası haline getirmiştir. Buna tatil sezonunun açılmasıyla kontrolörlerin sendikal mücadelesi de eklenince, özellikle son bir haftada başta İstanbul ve Antalya havalimanlarından saatleri aşan rötar ve yolcularla görevliler arasındaki gerginlik haberleri yaygınlaşmıştır.

Geçtiğimiz hafta sonu THY Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Bolat, katıldığı TV programında konuyla ilgili yaptığı açıklamada; "uçuş bazında inisiyatif almadan çalışmanın

etkilerini incelediklerini, mahkemeden bilirkişi istediklerini, uçaklar geciktiriliyorsa mahkeme önünde hesaplaşacaklarını” söyleyerek kontrolörlere adeta parmak sallamıştır.

Yaşanan gelişmeler kontrolörlerin talepleri karşılanmazsa ülkemiz sivil havacılık sektörü için yaz sezonunun zor geçeceğini; sektörün havayolu şirketlerinden yolculara, kontrolörlerden devlet otoritesine kadar tüm paydaşları arasındaki gerginliğin artacağını göstermektedir.

Bu bağlamda;

1. Kontrolörlerin özlük haklarının iyileştirilmesinin önündeki engeller nelerdir?
2. TBMM Bayındırlık İmar Ulaştırma ve Turizm Komisyonu’nda görüşülen “Türk Sivil Havacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”nin TBMM Genel Kurulu’ndaki görüşmelerine bu hafta başlanacak olup genel kurul aşamasında kontrolörlerin taleplerini karşılayacak nitelikte düzenlemenin teklife girme durumu var mıdır, yoksa daha sonra bir düzenleme yapılması planlanmakta mıdır?
3. Eurocontrol’ün 2023 yılındaki verilerine göre kuruluşa üye 42 ülke arasında en çok hava seyrüsefer hizmeti veren ikinci ülke olan Türkiye, verdiği hizmet karşılığında kuruluştan birinci sıradaki Fransa’nın 3’te biri kadar birim başı ödeme almaktadır. Hava sahamızdaki yoğunluğa rağmen üstün seyrüsefer hizmeti veren ülkemiz, hava sahasını neden ucuza kullandırmaktadır?
4. Rötarlardan dolayı havayolu şirketlerinin yolculara ödemek zorunda kaldığı tazminatlar, verdikleri ek hizmetlerle uçakların yakıt sarfiyatındaki artışlar dikkate alındığında; inisiyatif almadan çalışmanın gerçekleştiği günlerde ne kadarlık bir maddi kaybın olduğu tahmin edilmektedir?
5. Kontrolörlerin taleplerinin karşılanmasının Hazineye bir külfet getirmeyeceği, tüm maliyetin EUROCONTROL tarafından karşılanacağı ortadayken neden bu zararlara göz yumulmaktadır?
6. Ülkemizin en önemli gelir kaynağı olan turizm sezonun ortasında yaşanan gelişmelerin ülke imajına ve markasına etkisi ne olacaktır?

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı
Strateji Daire Başkanlığı

Sayı : E-44697349-610-2104322
Konu : İstanbul Milletvekili Sayın Oğuz Kaan
SALICI'nın yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 18.07.2024 tarihli ve E-43452547-120.07-1460748 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Sayın Oğuz Kaan SALICI'nın 7/14051 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı iliahte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Abdulkadir URALOĞLU
Bakan

Ek: Cevap Formu

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN OĞUZ KAAN SALICI'NIN
7/14051 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI**

Kontrolörlerin özlük haklarının iyileştirilmesine yönelik olarak bugüne kadar muhtelif adımlar atılmıştır. Örneğin; 2005 yılında çıkan 5335 sayılı Kanun ile Havacılık Tazminatı uygulanmaya başlanmıştır. Ayrıca 2010 yılında tazminat oranlarında artış öngören 6009 sayılı Kanun çıkmış ve 2012 yılındaki YPK düzenlemeleri ile hayata geçirilmiştir. İlaveten 2017 ve 2020 yıllarında da Havacılık Tazminatı artışları yapılmıştır. Ayrıca, soru önergesinde bahsi geçen Kanun Teklifi görüşmeleri tamamlanmıştır.

EUROCONTROL'e üye devletler; hava seyrüsefer hizmetlerine yönelik olarak yapılan harcamaları içeren milli maliyetlerini tespit ederek, EUROCONTROL vasıtasıyla tahsil etmektedirler. Hava seyrüsefer hizmetleri maliyet tabanı; personel giderleri, diğer cari giderler, yatırım giderleri ve sermaye maliyetinden oluşmaktadır.

Diğer yandan, turizm sezonunda hava sahamızın yoğun kullanımından dolayı tüm Avrupa Hava Sahası genelinde olduğu gibi ülkemizde de kısmi gecikmeler yaşanabilmektedir. Bununla birlikte, ülkemiz havacılığı rekorlar kırmaya devam etmektedir.

4.- Mersin Milletvekili Faruk Dinç'in, bir havayolu şirketinin verdiği hizmetlerde yaşanan sorunlara ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/14056)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Albulkadir Uraloğlu tarafından Anayasa'nın 98'inci, TBMM içtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Faruk Dinç

Mersin milletvekili

Türk Hava Yolları'nın (THY) Anadolu Jet ismiyle hizmet veren alt markasını AJet adıyla bağımsız bir şirkete dönüştürmesinin ardından yaşanan aksaklıklar halkı canından bezdirdi.

Son haftalarda neredeyse tüm illerimizin şikâyet ettiği konuların başında uçak rötaları yer almaktadır.

Diyarbakır, Van, Trabzon, Şanlıurfa, Ankara, Şırnak, Mardin illerimiz uçak rötalarından oldukça şikâyetçiler... Yolcuların belirttiğine göre Gaziantep'te 1 uçak tam 7 defa rötâ yaptı.

Vatandaşlarımızın şikâyet ettiği bir diğer sorun ise şirketin fiyat istikrarının olmaması.

Bu bağlamda;

- 1- Türkiye genelinde temmuz ayı itibari ile kaç sefer iptal edilmiş ya da rötâ yaşanmıştır?
- 2- Seferlerde bu kadar çok rötâ yaşanmasının nedeni nedir.
- 3- Vatandaşlarımızın şikâyetleri ile ilgili Bakanlığınız ne gibi adımlar atmıştır.
- 4- Rötârlardan kaynaklı olarak vatandaşlarımızın yaşadığı maddi zararların karşılanması adına Bakanlık olarak bir girişimde bulunacak mısınız?
- 5- AJet firmasında bilet fiyatları neredeyse gün aşırı değişmekte aynı uçağa bindikleri halde bazı durumlarda yolcular çok daha yüksek ücretler ödemek zorunda kalmaktadırlar. Fiyatların bu kadar değişkenlik göstermesinin nedeni nedir?

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı
Strateji Daire Başkanlığı

Sayı : E-44697349-610-2104361

Konu : Mersin Milletvekili Sayın Faruk DİNÇ'in
yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 18.07.2024 tarihli ve E-43452547-120.07-1460748 sayılı yazınız.

Mersin Milletvekili Sayın Faruk DİNÇ'in 7/14056 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilâikte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Abdulkadir URALOĞLU
Bakan

Ek: Cevap Formu

**MERSİN MİLLETVEKİLİ SAYIN FARUK DİNÇ'İN
7/14056 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI**

2024 Yaz döneminde özellikle Avrupa hava sahası kaynaklı etkenler, hava muhalefeti, Avrupa Şampiyonasından dolayı yaşanan sefer artışları ve Avrupa havaalanlarında yaşanan yer hizmeti sorunları gibi birçok husustan dolayı en önemli pazarı Avrupa olan hava yolu işletmelerimiz olumsuz etkilenmiştir. Dış kaynaklı etkilerin yanı sıra zaman zaman hava yolu işletmelerinin uçaklarında meydana gelen operasyonel ve teknik sorunlar da yaşanan tehir/iptal sayısının artmasına neden olmuştur.

SHY-YOLCU Yönetmeliği kapsamındaki; "uçğa kabul edilmeme", "uçuş tehiri ya da gecikme", "uçuş iptali", "alt sınıf-üst sınıfa yerleştirilme" ile ilgili başvurular mevzuat kapsamında değerlendirilerek işletmelerin mevzuat ile belirlenen hakları yolculara sunması sağlanmaktadır. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından konuya ilişkin denetleme yapılmakta ve cezai müeyyide uygulanmaktadır.

Hava yolu işletmelerinin bir hattaki biletleri yaklaşık 3-6 ay aralığında bir süreç içerisinde satışa sunulmaktadır. İşletmelerin düşük fiyatlı bilet sınıflarından başlayarak açtığı satışlar uçuş tarihinin yaklaşması ve talep doğrultusunda değışkenlik göstermektedir.

5.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Zafer Havalimanına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/14148)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Abdulkadir Uraloğlu tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını, Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince talep ederim. **16.07.2024**

Doç. Dr. Selçuk Özdağ
Muğla Milletvekili

Zafer Havalimanı, Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde inşa edilen ve kamu-özel iş birliği modeli ile işletilen birçok havalimanından biridir. Bu tür projelerde, işletmeci firmalara belirli sayıda yolcu garantisi verilerek, projelerin finansmanında güvence sağlanması hedeflenmektedir. Ancak Zafer Havalimanı'nda 2024 yılının ilk 6 ayında garanti edilen 658.866 yolcu sayısına karşılık, gerçekleşen yolcu sayısı sadece 15.439 olduğu iddiaları basına yansımıştır. Bu durum, %97.65 oranında bir hata payı oluşturmuş ve Hazine'nin bu dönem için işletmeci firmaya yapacağı garanti ödemesi 3.407.998 Euro, yani güncel kurla 121 milyon TL olarak hesaplanmıştır.

Bu tür büyük farklar, kamu kaynaklarının verimli kullanımı konusunda ciddi endişelere yol açmakta ve kamu-özel iş birliği projelerinin uygulanmasında daha dikkatli ve özenli olunması gerektiğini göstermektedir. Yolcu garantisi ile yapılan sözleşmelerde, projelerin fizibilite çalışmaları, gerçekçi talep projeksiyonları ve doğru planlama büyük önem taşımaktadır. Aksi takdirde, kamunun ciddi anlamda mali yüklerle karşı karşıya kalması kaçınılmazdır.

Bu bağlamda, Zafer Havalimanı özelinde yaşanan bu durumun nedenlerinin detaylı bir şekilde incelenmesi, kamu kaynaklarının daha etkin kullanılması ve gelecekte benzer durumların önlenmesi adına gerekli tedbirlerin alınması için aşağıdaki soruların yanıtlanması önem arz etmektedir.

Bu bağlamda;

1. 2024 yılının ilk 6 ayında Zafer Havalimanı'ndan garanti edilen yolcu sayısı 658.866 iken, gerçekleşen yolcu sayısının 15.439 olarak kalmasının sebepleri nelerdir?
2. Gerçekleşen yolcu sayısının garanti edilen yolcu sayısının %2.35'inde kalması ve hata payının %97.65 olarak gerçekleşmesi, Zafer Havalimanı'nın kapasite ve kullanım potansiyeli konusunda yapılan projeksiyonların ne kadar gerçekçi olduğuna işaret etmektedir? Bu durum hakkında bakanlığınızın değerlendirmesi nedir?

3. Hazine tarafından işletmeci şirkete yapılacak olan 3.407.998 Euro tutarındaki garanti ödemesinin, güncel kurla 121 milyon TL'ye tekabül ettiği iddia konusudur. Bu ödeme ile ilgili olarak Hazine'nin kaynaklarının verimli kullanımı konusunda hangi tedbirler alınmaktadır?
4. Zafer Havalimanı gibi düşük yolcu talebi gören projeler için gelecekte benzer durumların önlenmesi adına hangi adımlar atılacaktır?
5. Söz konusu garanti ödemeleri, sözleşme kapsamında sadece giden yolcu sayısı üzerinden mi hesaplanmaktadır? Sözleşmede bu tür ödemelerin belirlenmesi sürecinde hangi kriterler dikkate alınmıştır?
6. Benzer projelerde kamu kaynaklarının daha etkin kullanımı için sözleşmelerde değişiklik yapılması veya yeni düzenlemeler getirilmesi düşünülmekte midir?
7. Zafer Havalimanı'nın işlevsellik çalışmaları ve projeksiyonlarının hangi şirket veya kuruluşlar tarafından yapıldığını açıklayabilir misiniz?
8. Bu çalışmalarda kullanılan varsayımlar ve yöntemler nelerdir? Bu varsayımlar ne kadar gerçekçi bulunmuştur?
9. Yolcu garantisi sağlanan diğer havalimanları ve projelerde benzer durumların yaşanıp yaşanmadığını belirtir misiniz?
10. Garanti ödemesi yapılan diğer havalimanlarında gerçekleşen yolcu sayıları ile garanti edilen yolcu sayıları arasında ne kadar fark bulunmaktadır?
11. Bu farklar için Hazine'den yapılan toplam ödeme miktarı ne kadardır?
12. Zafer Havalimanı'nın işletmeci şirket ile yapılan sözleşmesinin tam metnini kamuoyuyla paylaşmayı düşünüyor musunuz?
13. Söz konusu havalimanının yıllık bakım ve işletme maliyetleri ne kadardır? Bu maliyetlerin ne kadarı kamu tarafından karşılanmaktadır?
14. Havalimanının inşaat maliyetleri ve finansmanı nasıl gerçekleştirilmiştir?
15. Zafer Havalimanı'nın çevresel etkileri konusunda yapılan değerlendirmeler nelerdir? Bölgedeki diğer ulaşım alternatifleri ile karşılaştırıldığında Zafer Havalimanı'nı ekonomik ve stratejik önemi nedir?
16. Zafer Havalimanı'nın kapasite kullanım oranını artırmak için alınan veya alınacak tedbirler nelerdir?
17. Bu havalimanı ile ilgili olarak yapılacak yeni yatırımlar veya iyileştirmeler var mıdır? Varsa bunların maliyetleri ve finansman kaynakları nelerdir?
18. Garanti ödemelerinin yüksekliği nedeniyle Hazine'ye yüklenen mali yükün azaltılması için herhangi bir planlama veya müzakere yapılmış mıdır?
19. Gelecekte yapılacak kamu-özel iş birliği projelerinde benzer durumların önlenmesi adına hangi yapısal reformlar planlanmaktadır?

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji GeliŖtirme BaŖkanlıĐı
Strateji Daire BaŖkanlıĐı

Sayı : E-44697349-610-2103474

Konu : Muğla Milletvekili Sayın DoĐ. Dr. SelĐuk
ÖZDAĞ'ın yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŖKANLIĐINA

İlgi : 24.07.2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1463078 sayılı yazınız.

Muğla Milletvekili Sayın DoÇ. Dr. SelĐuk ÖZDAĞ'ın 7/14148 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Abdulkadir URALOĞLU
Bakan

Ek: Cevap Formu

**MUĞLA MİLLETVEKİLİ SAYIN DOÇ. DR. SELĐUK ÖZDAĞ'IN
7/14148 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI**

Zafer Havalimanının DHMİ Genel Müdürlüğü tarafından yapılarak işletilmesi halinde 2012-2044 yılları arası yatırım ve işletme maliyeti olarak 254,3 milyon Euro ödenecek iken havalimanının YİD kapsamında inşa ettirilerek işletilmesi ile kamu kaynaklarından yaklaşık olarak 47,7 milyon Euro tasarruf sağlanmıştır.

YİD projelerinde tüm iş ve işlemler; mevzuatına uygun olarak, Uygulama Sözleşmelerinde yer alan hükümler çerçevesinde yürütölmektedir.

6.- İstanbul Milletvekili Ersin Beyaz'ın, Kırşehir'in Kaman ilçesinde yer alan Atatürk Caddesi'nde yürütülen kaldırım çalışmasında kesilen ağaçlara ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/14152)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirttiğim sorularımın **Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Abdulkadir URALOĞLU** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **16/07/2024**

Ersin BEYAZ
İstanbul Milletvekili

2024 yılı Kurban Bayramı dönemine denk gelecek şekilde yol çalışması başlatılan Kırşehir'in Kaman ilçesinde Atatürk caddesi üzerinde orta refüj ve yan kaldırımlar bölgesinde yaklaşık 30 yıllık ağaçların tamamının kesildiği bilgisi yerel kamuoyunun gündemindedir. Belediye bünyesinde yapılan araştırmada, yolu Karayolları Genel Müdürlüğü'nün yaptığı ve ağaçların bu minvalde kesildiği bilgisi verilmektedir. Aynı zamanda yeni yolun, yeni ağaçların dikimine müsait olmadığı bunun yerine mevsimlik cılız çiçekler ekileceği ve peyzaj çalışmalarının bu şekilde devam edeceği söylenmektedir. Yapılan tespitlerde yolun ilçe merkezine doğru ilerlediği ve çarşı merkeze kadar devam edeceği görülmektedir. İlçe merkezinin yol bitimine kadar bölgede ağaç kesimine devam edilmiştir. Bu bilgiler ışığında;

- 1- Söz konusu yol ile ilgili kaç ağaç kesilmiştir? Kesilen ağaçların kesilme nedeni nedir?
- 2- Ağaç kesmeye alternatif bir uygulama var mıdır? Ağaçları korumak ve ağaçların yerinde kalmalarını sağlamak maksatlı bir yol uygulaması mevcut mudur?
- 3- Kaman ilçesinde kesilen ağaçların yerine yeni yolun orta refüjüne ve kaldırım kenarlarına ağaç dikilecek midir?
- 4- Yol ağaçlandırma çalışması veya peyzaj çalışması Karayolları Genel Müdürlüğü kapsamında mı yapılacaktır?

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji GeliŖtirme BaŖkanlıĐı
Strateji Daire BaŖkanlıĐı

Sayı : E-44697349-610-2103502
Konu : İstanbul Milletvekili Sayın Ersin
BEYAZ'ın yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŖKANLIĐINA

İlgi : 24.07.2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1463078 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Sayın Ersin BEYAZ'ın 7/14152 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı
iliŖikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Abdulkadir URALOĞLU
Bakan

Ek: Cevap Formu

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN ERSİN BEYAZ'IN
7/14152 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI**

Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından Kaman Ŗehir GeçiŖinde herhangi
bir ağaç sökümlü yapılmamıŖtır.

7.- İstanbul Milletvekili Elif Esen'in, TCDD'nin YHT seferlerinde sunulan gıda hizmetine yönelik şikayetlere ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/14153)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Abdulkadir URALOĞLU tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 18/07/2024

Elif ESEN
İstanbul Milletvekili

Son dönemde, İstanbul ve Ankara arasında hizmet veren Yüksek Hızlı Tren (YHT) seferleri sırasında gözlemlediğim ve vatandaşlarımızdan gelen şikayetler doğrultusunda, çay ve kahve servisi esnasında ciddi problemler yaşandığı tespit edilmiştir. Özellikle 1. vagona yolculara sunulan ikram paketleri ve sıcak içecek servisi sırasında, bozuk ve gürültülü çalışan termoslar nedeniyle yolcular rahatsızlık yaşamaktadır. Bu durum, sadece yolculuk konforunu olumsuz etkilemekle kalmayıp, aynı zamanda servis edilen içeceklerin kalitesini de düşürmektedir. Görevli personel de bu sorunlardan muzdarip olup, sık sık ellerinin yanması gibi kazalarla karşılaşmaktadır.

Bu şikayetlerin ve gözlemlerin ardından görevlilerin ihaleyi alan ve gıda dağıtımından sorumlu ilgili firmaya bu durumu defalarca rapor etmesine rağmen, sorunun giderilmediği anlaşılmaktadır. Trenlerde vatandaşa sunulan hizmetin kalitesinin, bilet fiyatları ile doğru orantılı olarak devam etmesi ve iyileştirilmesi gerektiği düşüncesiyle, hizmet sağlayıcı firmaların ve TCDD Taşımacılık A.Ş.'nin bu konudaki bakım ve denetim süreçlerini gözden geçirmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. TCDD'nin gıda hizmetini ihale ettiği, bu vagonlarda sunulan hizmetin işletimini devrettiği ve hizmeti sunan personelden, ekipmana ve malzeme tedarikine, yönetimine kadar özgür bıraktığı ihaleyi alan ilgili firma üzerinde nasıl bir kontrol, denetim ve müeyyide ilişkisi vardır?

2. YHT yolcularına sunulan ikram ve ekipman hizmetlerinin kalite standartlarını kontrol eden bir sistem var mıdır? Performans değerlendirme, etki analizi, müşteri memnuniyeti anketi vb. gibi yöntemler kullanılmakta mıdır? Varsa son 1 yıllık rapor sonuçları nelerdir?
3. Yolcuların olumsuzluk ya da mağduriyet yaşanması halinde ihaleyi alan ve yürüten firma üzerinde herhangi bir yaptırım mekanizmanız var mıdır, varsa nasıl bir sistem işlemektedir?
4. Yolculara sunulan ikramların, ekipmanların, hizmet kalitesinin korunması, iyileştirilmesi, sürdürülebilirliğinin sağlanması için ne gibi önlemler alınmakta, planlamalar yapılmaktadır? Ekipmanların bakım ve yenilenme süreçleri nasıl yönetilmektedir?
5. İstanbul-Ankara YHT hattında çay ve kahve servisi sırasında kullanılan termosların bozuk olması ve yolcuları rahatsız eden yüksek sesler çıkarması, ayrıca çay kalitesinin de düşük olmasıyla ilgili olarak, görevli personelin defalarca şikayette bulunmalarına rağmen, ihale edilen firmanın bu şikayetlere duyarız kalmasının sebebi nedir?

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı
Strateji Daire Başkanlığı

Sayı : E-44697349-610-2088348

Konu : İstanbul Milletvekili Sayın Elif ESEN'in
yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 24.07.2024 tarihli ve E-43452547-120.07-1463078 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Sayın Elif ESEN'in 7/14153 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Abdulkadir URALOĞLU
Bakan

Ek: Cevap Formu

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN ELİF ESEN'İN
7/14153 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI**

Yüksek Hızlı Trenlerin (YHT) Business vagonlarında seyahat edecek yolculara verilecek ikram paketlerinin temini ve Yüksek Hızlı Trenlerin kafeterya vagonlarının işletilmesi işi kapsamında yüklenici firma ile yapılan sözleşme çerçevesinde, TCDD Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürlüğü yetkilileri tarafından düzenli olarak denetim yapılmaktadır. Sözleşmeye hususlarına aykırı durumların tespiti halinde yüklenici firmaya sözleşme kapsamında belirlenen cezai işlem uygulanmaktadır

Tren ikram operasyonlarında yaklaşık 250 adet termos kullanılmakta olup, çay-kahve servisinde kullanılan tüm termoslara kod numarası verilerek takip edilmekte ve arızalı olduğu bildirilenler yenisi ile değiştirilmektedir. Termoslar kafeterya vagonda bulunan Bistro şefine zimmetlenmektedir. Business ikramında ve bistroda servise sunulan çay ve kahvenin tadımlaması, ısı ve tat uygunluğu kontrol edilerek servis hizmetine verilmektedir.

Business vagonlarda ve kafeterya vagonun bistro bölümünde servise sunulan yiyecek-içecek ve tüm gıda maddeleri Türk Gıda Kodeksine uygun ürünlerden oluştuğu gibi, ikram paketlerinde kullanılan ambalaj malzemeleri de, Türk Gıda Kodeksi Gıda ile Temas Eden Madde ve Malzemeler Yönetmeliğine uygundur.

8.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, bir hava yolu şirketinde yaşanan sorunlara ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/14298)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını talep ederim.

Saygılarımla.

Doç. Dr. Gökhan GÜNAYDIN
İstanbul Milletvekili
CHP Grup Başkanvekili

Türk Havayolları ülkemiz ekonomisinde ve yurt içi – yurt dışında yaşayan vatandaşlarımız açısından çok önemli bir yeri olan kurumdur. 2008 yılında Türk Hava Yolları'nın (THY) alt markası olarak kurulan AnadoluJet, 12 Mart 2024 itibarıyla "AJet" olarak faaliyetlerini sürdürmeye başlamıştır. Ancak, "AJet" hava yolu şirketinde son günlerde yaşanan olaylar kurumu ve kurumdan hizmet alan kişi ve kurumlarda ciddi maddi ve manevi zararlara yol açmıştır.

Tüm kamuda olduğu gibi; AJet firmasında da siyasal kadrolaşmaya gidilmiş ve işinin ehli olmayan, havacılık konusunda yeterli bilgi ve deneyime sahip bulunmayanlar, şirketin tepe yöneticiliklerine getirilmişlerdir. Oysa Türk Havayolları gibi kuruluşlar ve alt kuruluşlarına yapılacak olan atamalarda, liyakatli ve daha özenli davranılması gerektiği açıktır.

Kötü bir yolculuğun veya uçuş esnasında yaşanan ilgisizliğin yarattığı memnuniyetsizlikler, zamanla hava yolu şirketlerinin tercih edilmeme nedenlerini ve dünyada saygınlığımızı yitirmeye başlanacağı da kaçınılmazdır. Son dönemde AJET ile sistem değişikliği ve geçiş sürecinde yaşanan rötarlar ile bazı teknik aksaklıklar nedeniyle farklı havalimanlarına inmek zorunda kalan uçaklar yüzünden şikayetler epeyce artmaya, yeni biletleme ve rezervasyon sisteminde yaşanan sorunlar hizmet kalitesini sorgulamaya ve şirket imajına ciddi zararlar vermeye başlamıştır.

Bu bağlamda;

1. Üst düzey yönetici pozisyonlarında görev yürüten kişiler hangi kriterlere göre belirlenmektedir? Atamalar liyakate uygun olarak mı yapılmıştır?
2. AJet'in Genel Müdürü aynı zamanda Opet Havacılık Yakıtları Anonim Şirketinin Yönetim Kurulu Üyesidir. AJet Genel Müdürü ne kadar maaş almaktadır? Yönetim Kurulu Üyelikinden ne kadar maaş almaktadır? Çift maaşlı olması siyasi kadrolaşmanın bir unsuru mudur?

3. Dünyada on saat rötör yapan başka bir hava yolu şirketi var mıdır? Bunun “operasyonel sebeplerle” diyerek açıklanabilmesi mümkün müdür?
4. İnsanların gidemedikleri, ulaşamadıkları ailelerine geç kaldıkları törenlere olan maliyetini maddi ve manevi kim ödeyecektir?
5. Rötör, teknik aksaklıklar ve uçuş iptalleri için vatandaşlarının mağduriyetini gidermek için denetim yapılmakta mıdır? Eğer denetleniyor ise, bu denetim sonuçları nelerdir?
6. AJet firmasının websitesinde “2024 yaz döneminde filosunda bulunan 95 uçak ile iç hatlarda 41 nokta ve 71 hat; dış hatlarda ise 52 nokta ve 111 hat olmak üzere toplamda 93 nokta ve 182 hatta planlanan uçuşlar şu an itibarıyla satışa açıktır.” ifadesi yer almaktadır. 12 Mart 2024 tarihi itibarıyla filoda bulunan uçak sayınız ile bugüne kadar kaç adet uçuş yapılmıştır? Yapıldı ise kaç tanesi rötör olmadan uçuşunu gerçekleştirmiştir?
7. AJet firmasının websitesinde yer alan yolcu ve bagaj taşıma genel şartlarında yer alan: “ 10.1 UÇUŞ TARİFELERİ Taşıyıcı, yolculuk tarihinde yayımlanmış uçuş tarifelerine uymayı ve Yolcu ve Bagajını makul sürede taşımak için gerekli gayreti göstermeyi üstlenir. ” ifadesi yer almaktadır. Bu duruma rağmen AJet firmasındaki rötörlerinin sonuçları hak sahiplerine ödemeler yapılmış mıdır ve yapılacağı duyurulan bütün hizmetler yerine getirilmiş midir? Ödemeler yapıldı ise bunlar hangi uçuşlar için yapılmıştır? Ne kadar ödeme gerçekleşmiştir?
8. Bu aksaklıklar sonucunda Bakanlık tarafından alınan veya alınması planlanan tedbirler nelerdir?

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı
Strateji Daire Başkanlığı

Sayı : E-44697349-610-2103440

Konu : İstanbul Milletvekili Sayın Doç. Dr.
Gökhan GÜNAYDIN'ın yazılı soru
önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 25.07.2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1464464 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Sayın Doç. Dr. Gökhan GÜNAYDIN'ın 7/14298 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Abdulkadir URALOĞLU
Bakan

Ek: Cevap Formu

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN DOÇ. DR. GÖKHAN GÜNAYDIN'IN
7/14298 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI

İşletmelerde görev yapacak yönetici personel nitelikleri, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Ticari Hava Taşıma İşletmeleri Yönetmeliği'nde (SHY-6A) belirlenmiş olup, ilgili mevzuat maddelerine uygunluklarının kontrolü Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından yapılmaktadır.

SHY-YOLCU Yönetmeliği kapsamındaki; "uçğa kabul edilmeme", "uçuş tehiri ya da gecikme", "uçuş iptali", "alt sınıf-üst sınıfa yerleştirilme" ile ilgili başvurular mevzuat kapsamında değerlendirilerek işletmelerin mevzuat ile belirlenen hakları yolculara sunması sağlanmaktadır. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından konuya ilişkin denetleme yapılmakta ve cezai müeyyide uygulanmaktadır.

Uçuşların iptal edildiği hallerde yolcuya sunulması gereken tazminat hakkı, SHY-YOLCU Yönetmeliği ile belirlenmiştir. Manevi tazminat için yolcuların yasal yollara başvuru yapma hakkı saklıdır. 2018-2024 yılları arasında yapılan başvurularda toplam 5.667.776 Euro tazminat ve toplam 5.899.081 TL tutarında bilet iadesi yapılmıştır.

Bakanlığımızın koordinesinde, 5 Temmuz 2024 tarihinde Antalya Havalimanı'nda tüm havayolu işletmelerinin katılımlarıyla, mevcut uçuşlardaki gecikme ve iptallerle ilgili bir toplantı icra edilmiştir. Yaşanan bu gecikme ve iptallerin kök nedenleri ülkemizde faaliyetlerine devam eden havayolu işletmelerinin yöneticileri tarafından değerlendirilmiş ve çözüm önerileri üzerinde durulmuştur. Operasyonel aksaklıklar genel anlamda giderilmiştir.

9.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Delice-Çorum Hızlı Tren Projesi'nin akıbetine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/14305)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı maddesi gereğince Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Abdulkadir Uraloğlu tarafından yazılı olarak yanıtlanması konusunda gereğini arz ederim. 16.07.2024

Mehmet TAHTASIZ
Çorum Milletvekili

Adalet ve Kalkınma Partisi Samsun Milletvekili ve TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı Mehmet Muş, AK Parti Samsun İl Danışma Meclisi Toplantısı'nda yaptığı konuşmada Delice-Çorum hızlı tren ihalesinde pürüz çıktığını, pürüzün de “Çorum’dan kaynaklandığını” söyledi.

Samsun Milletvekili Mehmet Muş’un yaptığı açıklama doğrultusunda;

- 1- Delice-Çorum Hızlı Tren Projesi için daha önce kamuoyuna yaptığınız açıklamada “İhalesini 2024 yılında yapacağız ve 2029 yılında da tamamlayacağız” demiştiniz. Verilen bu sözden bir sapma var mıdır?
- 2- Samsun Milletvekili Mehmet Muş’un bahsettiği Çorum’dan kaynaklı “pürüz” nedir?
- 3- Kırıkkale (Delice) – Çorum Hızlı Tren projesinin ihalesi ve bitim tarihiyle ilgili vermiş olduğunuz sözde bir değişiklik var mıdır? Varsa bu değişiklikler nedir?
- 4- Sayın Mehmet Muş’un açıklamaları doğru mudur?

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı
Strateji Daire Başkanlığı

Sayı : E-44697349-610-2104451
Konu : Çorum Milletvekili Sayın Mehmet
TAHTASIZ'ın yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 25.07.2024 tarihli ve E-43452547-120.07-1464464 sayılı yazınız.

Çorum Milletvekili Sayın Mehmet TAHTASIZ'ın 7/14305 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Abdulkadir URALOĞLU
Bakan

Ek: Cevap Formu

**ÇORUM MİLLETVEKİLİ SAYIN MEHMET TAHTASIZ'IN
7/14305 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI**

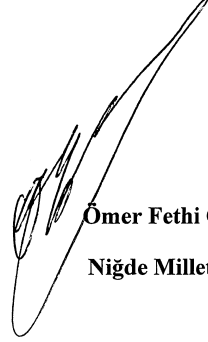
Kırıkkale (Delice)-Çorum Hızlı Tren Projesinin ihale hazırlık çalışmaları devam etmekte olup, 2024 yılı içerisinde ihalesinin yapılması ve 2029 yılı içerisinde projenin tamamlanması hedefinde herhangi bir sapma bulunmamaktadır.

10.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2023 ve 2024 yıllarında uçak inişlerinde yaşanan gecikmelere ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/14307)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sn. Abdulkadir Uraloğlu tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Saygılarımla. 16.07.2024

Ömer Fethi Gürer

Niğde Milletvekili

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nce hava trafik yönetim hizmetlerinin düzenli, emniyetli ve ekonomik bir şekilde yürütülmesi için ilgili kuruluşlar ile koordinasyon içinde planlamalar yapmak, kural koymak ve uygulamak gibi görevleri vardır. 2024 yılında bazı havaalanlarına uçak inişlerinde gecikmeler yaşanmaktadır.

- 1- 2023 ve 2024 yılında kaç uçak iniş için gecikme yaşamıştır?
- 2- İnişte gecikme süresi ne kadardır.
- 3- İnişte gecikmelerin nedeni nedir?
- 4- İnişte gecikmelerle geçen süre için oluşan giderin toplam maliyeti ne kadardır?

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji GeliŖtirme BaŖkanlıĐı
Strateji Daire BaŖkanlıĐı

Sayı : E-44697349-610-2104545

Konu : Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi
GÜRER'in yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŖKANLIĐINA

İlgi : 25.07.2024 tarihli ve E-43452547-120.07-1464464 sayılı yazınız.

Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi GÜRER'in 7/14307 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Abdulkadir URALOĞLU
Bakan

Ek: Cevap Formu

**NİĞDE MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖMER FETHİ GÜRER'İN
7/14307 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI**

Havalimanlarında trafik akışını etkileyen, dolayısıyla gecikmelerin ve divertlerin yaşanmasına neden olan havacılığın doğası gereği pek çok faktör bulunmaktadır. Genel olarak gecikmeler ve divertler Hava Trafik Akış Yönetimi Regülasyonları (CTOT), Meteorolojik şartlar (sis, kuvvetli rüzgâr, yağış, oraj vb.), meydan tahditleri (NOTAM, çalışma vb.), havayolu şirketlerinden kaynaklanan problemler (uçanın bir önceki seferden geç gelmesi, uçak arızaları, gidilecek meydanlardan alınan slotlar/teknik ve operasyonel sebepler ile yolcu ve yük kaynaklı sebepler), yer hizmet kuruluşlarından kaynaklanan problemler ve sunulan hava trafik kontrol hizmetine bağlı olarak gerçekleşmektedir.

EUROCONTROL Şebeke Yöneticisi tarafından yayınlanan raporlarda Ülkemizin başlıca havalimanlarında 2023 ve 2024 yıllarında gerçekleşen uçuş sayıları, Hava Trafik Akış Yönetimi (ATFM) gecikme süreleri (dakika) ve uçuş başına düşen ortalama gecikme süreleri yer almaktadır. Bu veriler ışığında söz konusu havalimanlarında uçuş başına düşen gecikme sürelerinde bir artış görülmemektedir. Aksine, Antalya Havalimanında 2023 ile 2024 yılları karşılaştırıldığında her bir geliş trafiği için ortalama gecikmenin 2023 yılında 2.3 dakika iken 2024 yılında 1.5 dakikaya düştüğü görülmektedir.

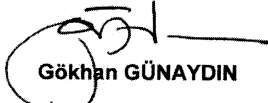
1.- CHP Grubu adına Grup Başkan Vekili Ankara Milletvekili Murat Emir, Grup Başkan Vekili Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Anayasa Mahkemesinin Şerafettin Can Atalay'ın milletvekilliğinin düşmesi işlemiyle ilgili vermiş olduğu kararı doğrultusunda TBMM'nin tutum ve davranışının belirlenmesi, yaşanan bu durumun sebeplerinin tespit edilmesi ve benzer durumların önlenmesi konusunda bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/43)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

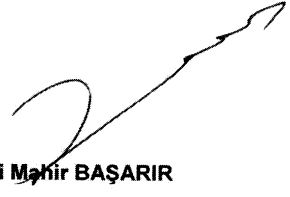
Yargıtay 3'üncü Ceza Dairesi Başkanlığı'nın TBMM Başkanlığı'na hitaben yazdığı 03.01.2024 tarihli yazısının, 31.01.2024 tarihinde TBMM Genel Kurulu'nda okutularak; hukuka aykırı biçimde Şerafettin Can Atalay'ın milletvekilliğinin düşürülmesi işleminin, CHP Grubunun başvurusu üzerine; Anayasa Mahkemesi'nin 01.08.2024 tarihli ve 32619 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kararlarıyla yok hükmünde olduğu tespit edilmiştir. Şerafettin Can Atalay'ın bir an önce tahliye edilip milletvekilliği andını içerek Parlamento'da yerini alması amacıyla söz konusu fiili durumun ortadan kaldırılması ve yargı krizinin ötesine taşınan ve bir devlet krizi şekline dönüşen; Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin Anayasa'da yazılı niteliklerini ortadan kaldıran ve demokratik devlet yapısını bozan; politik sonuçların yanı sıra ekonomik sonuçlar da doğuracak nitelikte olan bu sürecin TBMM tarafından ele alınarak çözümlenmesi için Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 101, 102 ve 103'üncü maddeleri gereğince bir TBMM Genel Görüşmesi açılmasını arz ederiz.

Murat EMİR
Ankara Milletvekili
CHP Grup Başkanvekili

Gökhan GÜNAYDIN
İstanbul Milletvekili
CHP Grup Başkanvekili

Ali Mahir BAŞARIR
Mersin Milletvekili
CHP Grup Başkanvekili

GEREKÇE

Son yıllarda rejim değişikliğinin bir tezahürü olarak bazı siyasetçiler, Anayasa'ya sadakat andını hiçe sayarak yaptığı konuşmalarda Anayasa Mahkemesince verilen kararları eleştirmenin ötesine geçerek Anayasa Mahkemesi'nin kapatılması gerektiğine dair açıklamalarda bulunmuş, Anayasamızı hiçe sayarak demokratik hukuk devletini zedeleyici bir yaklaşım sergilemişlerdir. Yargı organları da benzer şekilde hukuksuz kararlara imza atmış, Anayasa'nın 153'üncü maddesinde açıkça tanımlanan kuralı ihlal edici uygulamalarda bulunmuşlardır. Bunun son örneği de 28. Dönem Milletvekili olarak seçilen Şerafettin Can Atalay'ın yaşadığı hukuksuzluklara ilişkindir.

Bilindiği üzere Anayasa Mahkemesi, Şerafettin Can Atalay'ın Anayasa'nın 67'nci maddesinde güvence altına alınan seçilme ve siyasi faaliyette bulunma hakkı ile 19'uncu maddesinde güvence altına alınan kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine karar vermiş; kararın bir örneğini hak ihlallerinin ortadan kaldırılması için başvurusunun yeniden yargılanmasına başlanması, mahkûmiyet hükmünün infazının durdurulması, ceza infaz kurumundan tahliyesinin sağlanması ve yeniden yapılacak yargılamada durma kararı verilmesi şeklindeki işlemlerin yerine getirilmesi için İstanbul 13'üncü Ağır Ceza Mahkemesi'ne göndermiştir. (25.10.2023 tarihli ve 2023/53898 Bireysel Başvuru Numaralı Kararı). Anılan karar, on beş üyeden oluşan Mahkemenin dokuz üyesinin olumlu oyu ile alınmıştır.

Bu çerçevede ilk derece mahkemesine gönderilen Can Atalay hakkındaki ceza dava dosyası, İstanbul 13'üncü Ağır Ceza Mahkemesi tarafından tek hakim imzasıyla Yargıtay'a iletilmiştir. Yargıtay 3'üncü Ceza Dairesi, 08.11.2023 tarihli ve 2023/12611 E. sayılı dosya üzerinden; Anayasa Mahkemesi'nin söz konusu ihlal kararına hukuki değer ve geçerlilik izafe edilemeyeceğinden cihetle uyulmayacağına; Can Atalay'ın TBMM tarafından milletvekilliğinin düşürülmesi gerektiğine ve yetki aşımı yapan AYM üyeleri hakkında Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunulmasına karar vermiştir.

Anayasa Mahkemesi ihlal kararının gereğinin yerine getirilmemesi nedeniyle 24.11.2023 tarihinde yapılan ikinci başvuru üzerine, Anayasa Mahkemesi 2023/99744 başvuru numaralı ve 21.12.2023 tarihli kararıyla, Şerafettin Can Atalay dosyasında

verdiği ihlal kararını yinelemiş olup, sözü edilen karar 27.12.2023 tarih, 32412 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Kararda, başvurucunun yeniden yargılanmasına başlanması, mahkûmiyet hükmünün infazının durdurulması, ceza infaz kurumundan tahliyesinin sağlanması ve yeniden yapılacak yargılamada durma kararı verilmesi şeklindeki işlemlerin yerine getirilmesi için dosyanın İstanbul 13’üncü Ağır Ceza Mahkemesi’ne gönderilmesine **oybirliğiyle karar verilmiştir.**

Buna karşın, İstanbul 13’üncü Ağır Ceza Mahkemesi dosyayı yeniden Yargıtay 3’üncü Ceza Dairesi’ne göndermiş, Yargıtay 3’üncü Ceza Dairesi ise Anayasa Mahkemesi’nin kararına hukuki değer ve geçerlilik izafi edilemeyeceği cihetle, uygulanması gereken bir kararın bulunmadığı, kesinleşen ve infazı kabil bir hükmün mevcudiyeti karşısında Anayasa Mahkemesi’nin kararının uyulmasına yer olmadığına yönelik karar kurmuştur. Yargıtay 3’üncü Ceza Dairesi, Anayasa Mahkemesi kararlarını, “terör örgütleri söylemleri ile uyum gösteren” şeklinde nitelemekten de çekinmemiştir.

Anayasa’nın 153’üncü maddesi açık olup, Anayasa Mahkemesi kararlarının yasama, yürütme ve yargı organları, idare makamları, gerçek ve tüzel kişiler üzerindeki bağlayıcılığını betimler. Hiçbir organ, kurum ya da kişi Anayasa Mahkemesi kararlarını uygulamama yetkisine, hak ve hürriyetine sahip değildir.

Bir yargı organının mensuplarının “Millet iradesinin mutlak üstünlüğü, egemenliğin kayıtsız şartsız Türk Milletine ait olduğu ve bunu millet adına kullanmaya yetkili kılınan hiçbir kişi ve kuruluşun, bu Anayasada gösterilen hürriyetçi demokrasi ve bunun icaplarıyla belirlenmiş hukuk düzeni dışına çıkmayacağı” şeklindeki Anayasa’nın Başlangıç hükmüne ve 6’ncı maddesinde belirtilen “Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz” hükümlerine açık bir şekilde aykırı olan bu yetki aşımını kullanmaları sadece bir yargı organları arasındaki ihtilaf olarak değerlendirilemez. Nihayetinde bu durum, Yargıtay marifetiyle yargı organının yasama organı üzerinde tahakkümünü doğurmakta; kuvvetler ayrılığı ilkesi ihlal etmektedir. Kaldı ki, Yargıtay 3’üncü Ceza Dairesi üyeleri bununla da yetinmemiş ve adeta bir darbe anlamına gelebilecek skandal bir karar alarak Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı’na suç duyurusunda bulunulmasına da karar vermişlerdir.

0.

Ne var ki Anayasa'nın 148'inci maddesi ve 6216 sayılı Kanun gereğince bir AYM üyesini, AYM Genel Kurulu Yüce Divan sıfatıyla yargılayabilir; bunun için on beş üyeden onunun olumlu oyuyla soruşturma izni vermesi gerekir. Bu kadar açık bir Anayasa hükmünün yüksek yargı organı üyesi sıfatını taşıyan hakimlerce göz ardı edilemeyeceğinden dolayı bu karar hukuk devleti ilkesi içerisinde ele alınamaz.

Yukarıda sayılan gelişmeler, sorunu bir yargı krizi olmanın ötesine taşımış ve bir devlet krizi şekline dönüştürmüştür. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin Anayasa'da yazılı niteliklerini ortadan kaldıran ve demokratik devlet yapısını bozan süreç, yalnızca politik değil, ekonomik sonuçlar da doğurabilecek bir içerik taşımaktadır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin en temel görevi, her milletvekilinin de ettiği yeminde de belirtildiği üzere Anayasa'ya sadakat ve demokratik hukuk devletini korumaktır. Bu çerçevede TBMM'nin, siyasal partilerin ve milletvekillerinin ortaya çıkan gelişmeler karşısında sorumluluk alması ve yükümlülüklerini yerine getirmesi gerekmektedir.

Söz konusu sorumluluk ve yükümlülüklere rağmen; Yargıtay'ın hukuka aykırı tutumuna, TBMM Başkanlığı da iştirak etmiştir. Nitekim Yargıtay 3. Ceza Dairesi Başkanlığı, Anayasa'nın 84'üncü maddesi uyarınca Şerafettin Can Atalay'ın milletvekilliğinin düşürülmesi bakımından gereğinin yapılması için; TBMM Başkanlığı'na hitaben 03.01.2024 tarihli ve 2023/12611 sayılı ve "Karar gönderme hk." konulu yazıyı yazmıştır. TBMM Başkanlığı söz konusu yazıyı, Anayasa ve İçtüzüğü'nün amir hükümleri gereğince işleme koymaması gerekirken; 31.01.2024 tarihinde TBMM Genel Kurulu'nun 28'inci Yasama Döneminin 2'nci Yasama Yılı'nın 54'üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunda okutarak; hukuka aykırı biçimde Şerafettin Can Atalay'ın milletvekilliğini düşürmüştür.

Bunun üzerine 02.02.2024 tarihinde CHP Grubu tarafından iki ayrı dilekçe ile eylemli içtüzük değişikliği niteliğinde olan milletvekilliğinin düşmesine yönelik parlamento kararının, Anayasa'nın Başlangıç bölümüne, 2, 6, 84, 85, 94, 95 ve 153'üncü maddelerine aykırı olduğu gerekçesiyle; yürütmenin durdurulması istemli şekilde; yok hükmünde olduğunun tespitine ve (her hâlükârda) iptaline karar verilmesi talebiyle Anayasa Mahkemesi nezdinde dava açılmıştır. Dosyaların bir kısmı, aynı konu hakkında Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay, İstanbul

Milletvekili Erkan Baş, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit, Muş Milletvekili Sezai Temelli, Batman Milletvekili Mehmet Rüştü Tiryaki tarafından açılan davalar ile birleştirilmiştir.

Anayasa Mahkemesi, 01.08.2024 tarihli ve 32619 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22.02.2024 tarihli ve 2024/43 E.; 2024/65 K. ile 22.02.2024 tarihli ve 2024/45 E.; 2024/61 K. sayılı Kararlarıyla milletvekilliğinin düşmesine yönelik işlemin yok hükmünde olduğunu hüküm altına almıştır. Anayasa Mahkemesi; Yargıtay'ın Anayasa Mahkemesince verilen 25.10.2023 tarihli ve 2023/53898 bireysel başvuru numaralı karara uyulmamasına yönelik aldığı kararın, Türk hukukunda verilemeyeceğini; bu durumun, Anayasa'nın tamamen dışında kaldığını ve hukuki dayanağının bulunmadığını ve dolayısıyla ilgili hakkında kesin hükmün varlığından söz edilemeyeceğini gerekçelendirmiştir.

2024/43 sayılı Kararın ilgili bölümü, aşağıdaki şekildedir:

“...

25. TBMM Genel Kurulunda okunan metinde yer alan Dairenin 3/1/2024 tarihli ve 2024/1 Değişik İş sayılı kararı da Anayasa Mahkemesinin anılan bireysel başvuru kararına uyulmasına yer olmadığına ilişkin Türk hukukunda verilmesi mümkün olmayan, Anayasa'nın tamamen dışında kalan ve hukuki dayanağı bulunmayan bir karardır. Dolayısıyla Hatay Milletvekili Şerafettin Can ATALAY ile ilgili kesin bir mahkûmiyet içermediği açık olan kararlara yer verilen Daire yazısının TBMM Genel Kurulunda okunmasıyla Hatay Milletvekili Şerafettin Can ATALAY'ın milletvekilliğinin düşmesine yönelik işlem tesis edilmiş ve böylece fiili (de facto) bir durum oluşturulmuştur.

26. TBMM Genel Kurulunda iptal talebine konu edilen Daire yazısının okunması suretiyle oluşturulan bu fiili durumun Anayasa'nın 84. maddesinin ikinci fıkrasının kapsamına giren bir yasama işlemi olarak değerlendirilmesine imkân bulunmamaktadır. Sonuç olarak Anayasa Mahkemesinin 25/10/2023 tarihinde verdiği 2023/53898 başvuru numaralı karar sonrasında Hatay Milletvekili Şerafettin Can ATALAY hakkında kesin hükmün varlığından söz edilmesi hukuken mümkün olmadığından TBMM Genel Kurulunun 30/1/2024 tarihli 54. Birleşiminde Yargıtay 3. Ceza Dairesinin 3/1/2024 tarihli ve E.2023/12611 sayılı yazısının Başkanlıkça okunmak suretiyle Genel Kurula bildirilmesi işlemi ile oluşan fiili durum hakkında Anayasa Mahkemesince karar verilmesi mümkün değildir.

“...

31. Eldeki talep bakımından da - yukarıda yapılan açıklamalar dikkate alındığında (bkz. §§ 10-26) - hukukun var olmayan işlem ile ilgili söz konusu talebin incelenebilmesine imkân bulunmamaktadır.

32. Açıklanan gerekçelerle Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun 30/1/2024 tarihli 54. Birleşiminde Yargıtay 3. Ceza Dairesinin 3/1/2024 tarihli ve E.2023/12611. Değişik İş. 2024/1 sayılı kararının ekte gönderildiğine dair anılan Daire Başkanlığı yazısının okunması suretiyle Hatay Milletvekili Şerafettin Can ATALAY'ın milletvekilliğinin düşmesinin yok hükmünde olduğunun tespiti ve Anayasa'nın 85. maddesi uyarınca iptali talebi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilmesi gerekir.”

“...

0.

Aynı mahiyette 2024/45 E. sayılı Kararın ilgili bölümü, aşağıdaki şekildedir:

“ ...

25. TBMM Genel Kurulunda okunan metinde yer alan Dairenin 3/1/2024 tarihli ve 2024/1 Değişik İş sayılı kararı da Anayasa Mahkemesinin anılan bireysel başvuru kararına uyulmasına yer olmadığına ilişkin Türk hukukunda verilmesi mümkün olmayan, Anayasa'nın tamamen dışında kalan ve hukuki dayanağı bulunmayan bir karardır. Dolayısıyla Hatay Milletvekili Şerafettin Can ATALAY ile ilgili kesin bir mahkûmiyet içermeyen açık olan kararlara yer verilen Daire yazısının TBMM Genel Kurulunda okunmasıyla Hatay Milletvekili Şerafettin Can ATALAY'ın milletvekilliğinin düşmesine yönelik işlem tesis edilmiş ve böylece fiili (de facto) bir durum oluşturulmuştur.

26. TBMM Genel Kurulunda iptal talebine konu edilen Daire yazısının okunması suretiyle oluşturulan bu fiili durumun Anayasa'nın 84. maddesinin ikinci fıkrasının kapsamına giren bir yasama işlemi olarak değerlendirilmesine imkân bulunmamaktadır. Sonuç olarak Anayasa Mahkemesinin 25/10/2023 tarihinde verdiği 2023/53898 başvuru numaralı karar sonrasında Hatay Milletvekili Şerafettin Can ATALAY hakkında kesin hükmün varlığından söz edilmesi hukukten mümkün olmadığından TBMM Genel Kurulunun 30/1/2024 tarihli 54. Birleşiminde Yargıtay 3. Ceza Dairesinin 3/1/2024 tarihli ve E.2023/12611 sayılı yazısının Başkanlıkça okunmak suretiyle Genel Kurula bildirilmesi işlemi ile oluşan fiili durum hakkında Anayasa Mahkemesince karar verilmesi mümkün değildir.

“ ...

31. Eldeki talep bakımından da - yukarıda yapılan açıklamalar dikkate alındığında (bkz. §§ 10-26) - hukukten var olmayan işlem ile ilgili söz konusu talebin incelenenilmesine imkân bulunmamaktadır.

32. Açıklanan nedenlerle Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun 30/1/2024 tarihli 54. Birleşiminde Yargıtay 3. Ceza Dairesinin 3/1/2024 tarihli ve E.2023/12611, Değişik İş. 2024/1 sayılı kararının ekte gönderildiğine dair anılan Daire Başkanlığı yazısının okunması suretiyle Genel Kurula bildirilmesi işleminin iptali talebi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilmesi gerekir.”

Anayasa Mahkemesi'nin bahsi geçen kararları, Resmi Gazete'de hemen yayımlanmamış; yaklaşık beş buçuk aylık bir gecikme söz konusu olmuştur. Bu süre boyunca Şerafettin Can Atalay, kişi hürriyetinden mahrum bırakılmaya devam edilmiştir ve edilmektedir.

Yukarıda anlatılan nedenler ve gerekçelerle Anayasa Mahkemesi kararlarının bağlayıcılığı ilkesi uyarınca Şerafettin Can Atalay'ın bir an önce tahliye edilip milletvekilliği andını içerek Parlamento'da yerini alması amacıyla söz konusu fiili durumun ortadan kaldırılması ve yaşanan bu gelişmeler karşısında TBMM'nin tutum ve davranışının belirlenmesi, yargı krizinden devlet krizine evrilen gelişmelerin arkasında yatan nedenlerin araştırılması ve bu tür hukuk dışı girişimlerin önlenmesi için gereken düzenlemelerin kararlaştırılması kapsamında bir Genel Görüşme açılması kaçınılmaz bir zorunluluktur.

0

ÖZET

Son yıllarda rejim değişikliğinin bir tezahürü olarak bazı siyasetçiler, Anayasa'ya sadakat andını hiçe sayarak yaptığı konuşmalarda Anayasa Mahkemesince verilen kararları eleştirmenin ötesine geçerek Anayasa Mahkemesi'nin kapatılması gerektiğine dair açıklamalarda bulunmuş, Anayasamızı hiçe sayarak demokratik hukuk devletini zedeleyici bir yaklaşım sergilemişlerdir. Yargı organları da benzer şekilde hukuksuz kararlara imza atmış, Anayasa'nın 153'üncü maddesinde açıkça tanımlanan kuralı ihlal edici uygulamalarda bulunmuşlardır. Bunun son örneği de 28. Dönem Milletvekili olarak seçilen Şerafettin Can Atalay'ın yaşadığı hukuksuzluklara ilişkindir.

Anayasa Mahkemesi'nin 01.08.2024 tarihli ve 32619 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22.02.2024 tarihli ve 2024/43 E.; 2024/65 K. ile 22.02.2024 tarihli ve 2024/45 E.; 2024/61 K. sayılı Kararlarıyla, Şerafettin Can Atalay hakkındaki milletvekilliği düşme işleminin yok hükmünde olduğu tespit edilmiştir.

Yukarıda anlatılan nedenler ve gerekçelerle **Anayasa Mahkemesi kararlarının bağlayıcılığı ilkesi uyarınca Şerafettin Can Atalay'ın bir an önce tahliye edilip milletvekilliği andını içerek Parlamento'da yerini alması amacıyla söz konusu fiili durumun ortadan kaldırılması ve yaşanan bu gelişmeler karşısında TBMM'nin tutum ve davranışının belirlenmesi, yargı krizinden devlet krizine evrilen gelişmelerin arkasında yatan nedenlerin araştırılması ve bu tür hukuk dışı girişimlerin önlenmesi için gereken düzenlemelerin kararlaştırılması kapsamında bir Genel Görüşme açılması kaçınılmaz bir zorunluluktur.**

